

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË
SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

UDHËZUES PËR ZHVILLIMIN E LËNDËS SË GJUHËS SË HUAJ NË ARSIMIN E MESËM TË LARTË

Material në ndihmë të mësuesit

2023

Koordinoi hartimin e udhëzuesit

Ludmilla Stefani, ASCAP

Koordinoi redaktimin shkencor

Dr. Dorina Rapti

Koordinoi redaktimi letrar

Miranda Kurti

Koordinoi faqosjen

Eriksen Mersinllari

Prodhim i ASCAP, 2023

www.ascap.edu.al

Copyright ©, ASCAP

TABELA E PËRMBAJTJES

I. QËLLIMI I UDHËZUESIT TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”	5
1.1 Qëllimi i udhëzuesit	5
1.2 Përdoruesit e udhëzuesit.....	5
1.3 Struktura e udhëzuesit	5
II. RËNDËSIA E LËNDËS “GJUHË E HUAJ”	6
2.1 Qëllimi i mësimdhënies dhe të nxënit në lëndën “Gjuhë e huaj”	7
2.2 Risitë e lëndës së “Gjuhës së huaj”	7
2.3 Shtrirja e lëndës “Gjuhë e huaj”	9
III. ZHVILLIMI I KOMPETENCAVE KYÇ NËPËRMJET KOMPETENCAVE TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”.	11
IV. INTEGRIMI NDËRLËNDOR	15
V. TEMAT NDËRKURRIKULARE	20
VI. METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIE – NXËNIES NË GJUHËN E HUAJ	22
VII. PLANIFIKIMI I LËNDËS DHE MODELE TË PLANIFIKIMIT LËNDOR.....	39
7.1 Llojet e planifikimeve	39
7.2 Planifikimi vjetor i lëndës	40
7.3 Planifikimi sipas periudhave	43
7.4 Planifikimi ditor	47
VIII. VLERËSIMI I NXËNËSVE NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ	62
8.1 Vlerësimi i vazhduar (për të nxënë)	62
8.2 Vlerësimi i të nxënit (testi përmbledhës)	63
8.3 Vlerësimi me projekt kurrikular	64

8.4 Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta	80
IX. KRITERET DHE REFLEKTIMI PËR DETYRAT E NDRYSHME NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ	80
9.1 Kriteret për kryerjen e detyrave	80
9.2 Reflektimi ose komenti i mësuesit (Giving feedback).....	81
9.3 <i>Shembuj për kriteret e vlerësimit të detyrave</i>	81
X. TESTET E ARRITJEVE	85
10.1 Parimet e hartimit të testeve nga mësuesi	86
10.2 Hartimi i testit	87
10.3 Llojet e pyetjeve që hartohen në teste	88
10.4 Modele testesh.....	104
XI. NIVELET E ARRITJEVE.....	117
XII. NDRYSHIME POZITIVE QË SJELL VLERËSIMI BAZUAR NË KOMPETENCA	121
XIII. BIBLIOGRAFIA	123

I. QËLLIMI I UDHËZUESIT TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”

1.1 Qëllimi i udhëzuesit

Udhëzuesi kurrikular për lëndën “Gjuhë e huaj” synon të ndihmojë mësuesit e “Gjuhës së huaj” të arsimit të mesëm të lartë (AML) në punën e tyre të përditshme për zbatimin e programeve mësimore të bazuar në kurrikulën me kompetenca, si edhe drejtuesit dhe specialistët e arsimit për monitorimin e kësaj kurrikule.

Udhëzuesi është hartuar për të mbështetur mësuesit e “Gjuhës së huaj” të planifikojnë mësimet krijuese, kuptimplote dhe argëtuese për nxënësit duke përzgjedhur veprimtari dhe strategji të përshtatshme, të cilat do të ndihmojnë nxënësin në procesin e marrjes së njohurive. Fokusi i është dhënë mësimdhënies dhe veprimtarive me në qendër nxënësin, pasi nxënësit mësojnë më mirë kur janë pjesë e këtij procesi. Nxënësit mësojnë nëpërmjet situatave të të nxënësve ku tekstet e leximit trajtojnë tema të interesit të tyre, të cilat përshtaten me zhvillimin moshor dhe nivelin gjuhësor. Ata, gjithashtu, realizojnë detyra dhe projekte që shkojnë përtej klasës dhe shkollës duke zbuluar në këtë mënyrë se si funksionojnë gjërat në shoqëri dhe në komunitet, pjesë e të cilit janë edhe ata.

1.2 Përdoruesit e udhëzuesit

Udhëzuesi u vjen në ndihmë punonjësve arsimorë në sistemin e arsimit parauniversitar dhe si i tillë përdoret nga:

- mësuesit, drejtuesit e shkollave, nxënësit, prindërit të cilët punojnë së bashku për të përmirësuar cilësinë e të nxënësve dhe rezultateve të nxënësve në lëndën e “Gjuhës së huaj”;
- të gjitha institucionet arsimore në varësi të MAS, njësitë arsimore vendore për zhvillimin profesional, këshillimin, vëzhgimin, monitorimin, kualifikimin e punonjësve arsimorë;
- institucionet e arsimit të lartë që përgatisin mësues në lëndën e “Gjuhës së huaj”, të cilët mund t’i referohen për formimin fillestar të mësuesve të rinj.

1.3 Struktura e udhëzuesit

Udhëzuesi mundohet të japë përgjigje për një sërë pyetjesh dhe çështjesh të ngritura nga drejtuesit e shkollës, mësuesit, nxënësit, prindërit të cilët herë pas here kanë dilemat e tyre në lidhje me zbatimin e kurrikulës me kompetenca në lëndën e “Gjuhës së huaj”.

Udhëzuesi përfshin

1. Modele të zhvillimit të kompetencave kyç nëpërmjet lëndës së “Gjuhës së huaj”.
2. Modele të integritit ndërlëndor brenda dhe jashtë fushës së të nxënësve.

3. Metodologji për zhvillimin e lëndës së “Gjuhës së huaj”.
4. Modele të planifikimit kurrikular të lëndës “Gjuhë e huaj”:
 - (a) modele të planifikimit vjetor;
 - (b) modele të planifikimit të periudhës;
 - (c) modele të planifikimit ditor;
 - (d) model planifikimi të projektit në lëndën “Gjuhë e huaj”;
 - (e) modele të punës me PEGJ (Portofoli Evropian i Gjuhëve).
5. Vlerësimi i nxënësve:
 - a. modele të vlerësimit të vazhduar;
 - b. modele të vlerësimit të projektit.
6. Teste të arritjes:
 - a. parimet e hartimit të testeve;
 - b. lojet e pyetjeve që hartohen në teste;
 - c. model testi për një periudhë.

Për trajtimin e këtyre çështjeve në këtë udhëzues operohet në dy drejtime:

së pari, duke dhënë shembuj konkretë dhe modele për çështje të tilla si planifikimi i mësimdhënies, vlerësimit, punës me PEGJ, apo forma dhe metoda pune për realizimin me sukses të orës mësimore;

së dyti, duke dhënë sugjerime për një mësimdhënie më cilësore duke pasur si kriter zbatimin e programit mësimor të lëndës “Gjuhë e huaj”.

II. RËNDËSIA E LËNDËS “GJUHË E HUAJ”

Lënda “Gjuhë e huaj” (anglisht, frëngjisht, italisht, gjermanisht etj) ndihmon nxënësin të zhvillojë kompetencën kyç të komunikimit dhe të shprehurit si edhe synon zhvillimin gjuhësor dhe letrar, i cili është boshti themelor për rritjen intelektuale, sociale, kulturore dhe emocionale të nxënësit duke pasur për mision aftësimin dhe orientimin e nxënësit për të vepruar në situata të ndryshme komunikimi në gjuhë të huaj. Lënda “Gjuhë e huaj” edukon nxënësin me të kuptuarin, pranimin, vlerësimin dhe respektimin e kulturave dhe mënyrave të jetesës së popujve të tjerë, duke e bërë atë të pavarur dhe të aftë të përballojë të nxënit gjatë gjithë jetës. Nxënësi, gjithashtu, mëson dhe bindet se gjuha e huaj, si një subjekt njohurish, aftësish, kulturash dhe vlerash, kërkon kohë dhe praktika të shumëllojshme komunikimi për t’u përvetësuar.

Për më tepër, në kontekstin e sotëm social dhe politik, ku lidhjet globale janë gjithnjë dhe më të qëndrueshme, si dhe kur Shqipëria aspiron të integrohet në Bashkimin Evropian, prirja kryesore është krijimi i një mjedisi shumë gjuhësor e shumë kulturor, në të cilin mësimi i gjuhës së huaj kontribuon si në shkëmbimet kulturore midis vendit tonë dhe vendeve të ndryshme, ashtu edhe për të udhëtuar botën, qoftë për shkollim apo për kënaqësi.

2.1 Qëllimi i mësimdhënies dhe të nxënimit në lëndën “Gjuhë e huaj”

Qëllimet e lëndës “Gjuhë e huaj” në arsimin e mesëm të lartë janë që nxënësi:

- të ndërgjegjësohet për aspektet kulturore të gjuhës së huaj që po mëson, të reflektojë mbi ndryshimet mes praktikave kulturore të vendit ku flitet ajo gjuhë dhe gjuhës dhe kulturës amtare si edhe të këto tradita, kultura dhe vlera;
- të zhvillojë më tej kompetencën e të folurit dhe të komunikuarit duke përdorur njohuritë dhe aftësitë gjuhësore në situata praktike të jetës së përditshme, për të hulumtuar dhe dhënë përgjigje e argumente për çështje të interesit të tij;
- të forcojë ndërveprimin në situata nga jeta e përditshme dhe jashtë shkollore lidhur me tematikën e trajtuar në situatat mësimore dhe të shkëmbejë informacione të detajuara mbi tema që paraqesin interes për të;
- të konsolidojë bashkëveprimin ndërmjet punës në grup dhe punës së pavarur individuale dhe të thellojë njohuritë gjuhësore, perceptuese dhe shprehëse;
- të zhvillojë rrjedhshmërinë në gjuhën e huaj përmes praktikës së vazhdueshme të përshtatshme për moshën, interesat dhe nivelin e tij gjuhësor;
- ta përdorë gjuhën e huaj që po mëson për të zgjeruar njohuritë edhe në lëndët e tjera.

2.2 Risitë e lëndës së “Gjuhës së huaj”

Trajtimi i lëndës së “Gjuhës së huaj” nëpërmjet kompetencave është risia kryesore e programeve lëndore të “Gjuhës së huaj”. Me kurrikulën e re, gjuha e huaj është strukturuar me tri kompetenca, të cilat janë përshtatur nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët dhe shpjegohen në tabelën e mëposhtme:

KOMPETENCAT E LËNDËS		REZULTATET E TË NXËNIMIT (NIVELI B2)
1. GJUHËSORE	a. Fjalori	Nxënësi zotëron fjalor të pasur për tema

<p><i>Kompetenca gjuhësore ka të bëjë përvetësimin e rregullave gramatikore, semantike, fonetike, ortografike si dhe pasurimin e fjalorit.</i></p>		të përgjithshme dhe ato që lidhen me fushën e tij të interesit. Nxënësi përdor formulime të ndryshme fjalish për të shmangur përsëritjet, por akoma mund të vihen re momente hezitimi. Saktësia gjuhësore është në përgjithësi e lartë megjithëse mund të shfaqen momente konfuzioni pa ndikuar në komunikim.
	b. Saktësia gramatikore	Nxënësi tregon shkallë të lartë kontrolli gramatikor duke mos bërë gabime të cilat mund të çojnë në keqkuptime.
	c. Fonetika	Nxënësi ka fituar shqiptim dhe intonacion të qartë dhe të natyrshëm.
	d. Ortografia	Nxënësi shkruan në mënyrë inteligjente tekste të gjata dhe të qarta duke zbatuar strukturën standarde të organizimit të paragrafëve dhe të gjithë tekstit. Drejtshkrimi dhe pikëzimi janë të saktë, por mund të ketë shenja të influencës së gjuhës amtare.
<p>2. SOCIO-GJUHËSORE <i>Kompetenca socio-gjuhësore ka të bëjë me dimensionin shoqëror të gjuhës dhe i referohet të mësuarit të akteve të ndryshme të ligjërimit dhe komunikimit në kontekste të ndryshme shoqërore, të cilat kanë të bëjnë me statusin shoqëror, gjininë, moshën e nxënësit, si dhe me faktorë të tjerë që influencojnë në stilin dhe regjistrat e gjuhës.</i></p>	a. Aktet e ligjërimit dhe komunikimit	Nxënësi me pak përpjekje merr pjesë dhe vazhdon një diskutim në grup edhe kur flitet shpejt dhe me shprehje idiomatike. Nxënësi gjithashtu diskuton me një folës vendas të asaj gjuhe duke mos shkaktuar keqkuptime dhe duke u shprehur në mënyrë të përshtatshme dhe pa gabime në formulimin e ideve.
<p>3. PRAGMATIKE <i>Kompetenca pragmatike ka të</i></p>	a. Fleksibiliteti	Nxënësi përshtatet kur në diskutim ndryshohet tema dhe stili duke përshtatur

<i>bëjë me njohjen e rregullave dhe parimeve sipas të cilave mesazhi komunikues organizohet dhe strukturohet (zhvillimi i temës, lidhja logjike e ideve, koherenca e mendimeve) dhe realizimin e funksioneve komunikuese (kërkimi i informacionit, dhënia e këshillës, kërkimi për ndihmë, rënia dakord, përshëndetjet etj.).</i>	b. Pjesëmarrja në bashkëbisedim	formulimet sipas rastit. Nxënësi ndërhyr në mënyrë të përshtatshme në diskutime. Nxënësi fillon, vazhdon dhe përmbyll diskutimin në mënyrë efektive duke e marrë radhën aty kur duhet dhe në mënyrë të përshtatshme.
	c. Zhvillimi i temës	Nxënësi tregon ose përshkruan në mënyrë të qartë duke zgjeruar dhe mbështetur pikat kryesore me shpjegime dhe shembuj të detajuar.
	d. Koherenca	Nxënësi përdor mjete të kufizuara lidhëse për të realizuar të folur të qartë dhe koherente.

Dy faktorë cilësorë, të cilët përcaktojnë suksesin e nxënësit në realizimin e funksioneve komunikuese janë:

- a. Rrjedhshmëria b. Saktësia e të shprehurit

Duke u bazuar tek kompetencat kyç dhe ato të komunikimit gjuhësor, nxënësi përdor aftësi dhe strategji të përshtatshme për përmbushjen e detyrave në veprimtaritë gjuhësore (me shkrim dhe me gojë): **marrja e informacionit** (të lexuarit, të dëgjuarit), **ndërveprimi** (të folurit ndërveprues, të shkruarit ndërveprues), **produkti** (produkti i të folurit, produkti i të shkruarit) dhe **ndërmjetësimi** (përmbledhja, interpretimi, perifraximi, përkthimi etj.). Kryerja e vazhdueshme e veprimtarive gjuhësore bën që nxënësi të forcojë aftësitë dhe shkathtësitë e **të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit dhe të shkruarit.**

2.3 Shtrirja e lëndës “Gjuhë e huaj”

Lënda “Gjuhë e huaj” është planifikuar në kurrikulën bërthamë si një lëndë me rëndësi për formimin e nxënësit duke filluar që nga arsimit fillor dhe përbëhet nga gjuha e huaj e parë dhe gjuha e huaj e dytë.

Gjuha e huaj e parë (gjuha angleze) fillon në shkallën e parë (klasa I) dhe mësohet deri në shkallën e gjashtë (klasa XII).

Gjuha e huaj e dytë fillon të mësohet në shkallën e tretë (klasa VI) dhe vazhdon deri në shkallën e gjashtë (klasa XII).

Klasa	X	XI	XII	Niveli i synuar
Gjuha e huaj e parë	3	3	3	B2
Gjuha e huaj e dytë	2	2	2	A2+

Duke ju referuar *Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët* dhe programeve të lëndës “Gjuhë e huaj” në AML, nxënësi synon të arrijë deri në fund të klasës së 12-të nivelin B2 për gjuhën e huaj të parë dhe A2+ për gjuhën e huaj të dytë.

Më poshtë jepet përshkrimi i nivelit A2 dhe B2 sipas shkallës globale të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët.

Shkalla Globale A 2	Nxënësi:
	- mund të kuptojë fjali dhe shprehje të përditshme që lidhen me fusha të nevojës më të domosdoshme si p.sh: informacion bazë rreth tij dhe familjes, në dyqan, gjeografia e vendit, puna/ët që bën;
	- mund të komunikojë për detyra të thjeshta dhe rutinë që kërkojnë shkëmbim informacioni të drejtpërdrejtë për çështje të njohura dhe të përditshme;
	- mund të përshkruajë me terma të thjeshta aspekte të formimit të tij/saj, mjedisit rrethues dhe çështje të fushave me interes/nevojë të drejtpërdrejtë.

**Shënim: Niveli A2+ është më i lartë se A2, gjithsesi ato kanë të njëjtat tipare kryesore duke shtuar përshkrues të cilët fokusohen në sasinë e shkëmbimit të informacionit duke përcaktuar si karakteristikë të këtij niveli pjesëmarrjen më aktive të nxënësit në diskutime dhe bashkëbisedime duke u ndihmuar nga bashkëfolësi ose mësuesi.*

Shkalla Globale B2	Nxënësi:
	- mund të kuptojë idetë kryesore të një teksti kompleks mbi çështje konkrete dhe abstrakte duke përfshirë diskutime teknike në fushën e tij të specializimit;
	- mund të bashkëveprojë rrjedhshëm dhe spontanisht duke e bërë komunikimin me folës vendas të mundshëm pa vështirësi për secilën palë;
	- mund të prodhojë një tekst të qartë, të detajuar rreth një sërë temash dhe shpjegojë pikëpamjet e tij për një çështje të ditës, duke dhënë avantazhe dhe disavantazhe për opsione të ndryshme.

**Shënim: Nxënësi në nivelin B2 konsiderohet si përdorues i pavarur i gjuhës. Dy tiparet kryesore të këtij niveli janë (a) nxënësi diskuton natyrshëm, rrjedhshëm dhe në mënyrë efektive pa ndihmën e shokëve ose të mësuesit, (b) nxënësi është në gjendje të korrigjojë gabimet e veta dhe të monitorojë të folurën e tij.*

Këto përshkrime detajohen më tej në Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ) dhe përdoren nga mësuesi si bazë për të përcaktuar nivelin e arritjeve të nxënësit për çdo klasë.

III. ZHVILLIMI I KOMPETENCAVE KYÇ NËPËRMJET KOMPETENCAVE TË LËNDËS “GJUHË E HUAJ”.

Lënda “Gjuhë e huaj” krijon hapësirë për nxënësin të zhvillojë jo vetëm kompetencat gjuhësore, por edhe ato kyç për dy arsye kryesore:

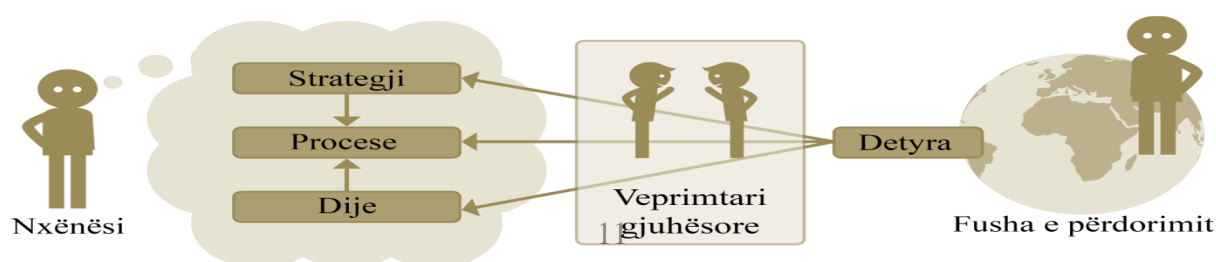
a. Të nxënit është i orientuar drejt përdorimit të gjuhës në jetën e përditshme

Përqsasja e adoptuar nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët (KPER) në të mësuarin e gjuhëve të huaja është e orientuar drejt të vepruarit ku nxënësi konsiderohet si “aktor shoqëror” d.m.th., anëtar i shoqërisë, që ka detyra për të përmbushur (të cilat nuk janë vetëm gjuhësore) në rrethana dhe në një mjedis të caktuar dhe brenda një fushe të caktuar veprimi. Komunikimi realizohet nëpërmjet veprimtarive gjuhësore, të cilat janë pjesë e një konteksti më të gjerë shoqëror që u jep atyre kuptim të plotë. Përqsasja vepruese merr gjithashtu parasysh burimet njohëse, emocionale, të vullnetshme si edhe tërësinë e aftësive, që zotëron dhe vë në jetë çdo individ si një aktor shoqëror.

Në bazë të kësaj përqsasjeje, çdo formë përdorimi dhe nxënieje e një gjuhe mund të përkufizohet si më poshtë:

“Përdorimi i një gjuhe, duke përfshirë edhe nxënien e saj, përfshin veprime të kryera nga nxënësi, i cili si individ dhe si aktor shoqëror zhvillon një numër kompetencash kyç dhe në veçanti kompetencën e komunikimit gjuhësor. Nxënësi vë në zbatim kompetencat që zotëron në kontekste dhe kushte të ndryshme (situatat e të nxënit) dhe kalon vështirësitë për t’u përfshirë në veprimtari gjuhësore. Këto veprimtari përfshijnë proceset gjuhësore, të cilat mundësojnë kuptimin dhe prodhimin e teksteve që lidhen me tema dhe fusha specifike duke mobilizuar strategjitë më të përshtatshme për përmbushjen e detyrave që duhen realizuar. Monitorimi i këtyre veprimeve nga vetë nxënësi, çon në përforcimin ose përmirësimin e kompetencave kyç.”

Kjo përqsasje ilustron në figurën e mëposhtme.

b. Tematikat që trajtohen në lëndën e “Gjuhës së huaj” janë të larmishme dhe mbulojnë të gjitha fushat e jetës

- **Jeta e përditshme** (organizimi i një plani ditor dhe i kohës së studimit; kujtime të mrekullueshme- dita më e bukur e jetës sime; qëllimet afatshkurtër dhe afatgjatë; çfarë dua unë për të ardhmen time etj.).
- **Bota e shkollës dhe e punës** (organizimi i një biznesi të vogël; shqetësimet e shoqërisë së sotme si papunësia etj.; studimet dhe universitetet në vend dhe në botë etj.).
- **Jeta personale dhe shoqërore** (shanse dhe të drejta të barabarta për gratë dhe burrat, të rinjtë dhe të rriturit; vendlindja; personalitete në shoqëri etj.).
- **Bota rreth nesh** (arti në shekuj; e ardhmja, flora dhe fauna; historia e filmit; programet televizive; zakonet dhe traditat në vendet ku flitet gjuha që po mësohet; momente të rëndësishme të historisë botërore; personalitete në fusha të ndryshme të jetës etj.)
- **Bota e komunikimit** (bota e teknologjisë; rrjetet sociale; të shkruarit e letrave (letër kërkesë, letër ankesë, letër biznesi, ese etj.).

Realizimi i kompetencave kyç gjatë procesit të të nxënit kërkon që mësuesi të lidhë kompetencat kyç me kompetencat specifike të lëndës. Për të realizuar në praktikë këtë lidhje, mësuesi duhet të përzgjedhë metodat, teknikat dhe mjetet e përshtatshme didaktike për realizimin e çdo kompetence dhe rezultati të të nxënit. *Kompetenca përcaktohet si harmonizim i njohurive, shkathtësive, vlerave dhe qëndrimeve për të trajtuar plotësisht situatat e kontekstit.* Kur nxënësi punon për të përmbushur kompetencat gjuhësore, ai njëkohësisht është duke zhvilluar edhe kompetencat kyç.

Mësuesi gjatë procesit të planifikimit të periudhave mësimore si edhe planifikimit ditor duhet të jetë shumë i kujdesshëm në përcaktimin e rezultatit/eve të të nxënit për kompetencat kyç që synon të arrijë nxënësi në shkallën dhe klasën përkatëse. Mësuesi duhet t'i përshtatë ato me rezultatet e të nxënit të kompetencave të lëndës duke përzgjedhur dhe përdorur përmbajtjen mësimore, mjetet didaktike dhe metodologjinë e duhur përmes të cilave të realizojë sa më mirë këto rezultate.

Shembujt e mëposhtëm të zhvillimit të kompetencave kyç nëpërmjet zhvillimit të kompetencave dhe njohurive të marra në lëndën e gjuhës së huaj nuk janë shteruese. Ato pasurohen nga vetë mësuesit.

1. *Kompetenca digjitale dhe gjuha e huaj*

Gjatë prezantimeve të ndryshme në orën e gjuhës së huaj, nxënësi jo vetëm zhvillon kompetencën pragmatike (zhvillimi i temës, lidhja logjike e ideve, koherenca e mendimeve), por ai përdor edhe mjetet e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit duke ndihmuar në zhvillimin e kompetencës digjitale.

Mësuesi në lëndën e “Gjuhës së huaj” mund të planifikojë veprimtari dhe ushtrime të ndryshme, ku nxënësi përveç të mësuarit të gjuhës, të jetë në gjendje të zhvillojë kompetencën digjitale. *Shembull*

Një nga rezultatet e kompetencës digjitale për klasën XII (shkalla 6) është: “Nxënësi vlerëson cilësinë e informacionit që gjen nga një shumëllojshmëri burimesh në internet.” Mësuesi këtë rezultat mund ta realizojë në një orë diskutimi. Një orë më parë mësuesi ka ndarë klasën në grupe dhe secilit grup i ka dhënë disa faqe interneti për t'i vlerësuar (p.sh. Grupi A: <http://.youtube.com/> Grupi B:<http://exploratorium.com><http://planplanet.org> etj, sipas kriterëve të dhëna në tabelën e mëposhtme e cila është plotësuar si shembull për faqen <http://www.britannica.com>.

Accuracy and acceptance	Trustworthy publisher, content written by experts in their field.
Authority and coverage	Authoritative author. Does not have the coverage of user-generated encyclopedias.
Audience and relevance	Aimed at English speaking adult readers.
Educational focus	Explicit educational focus but does not link to curriculum. Very text heavy.
Ease of use	Internet search engine. Navigation is a little complicated.

Pasi kanë plotësuar tabelat për faqet e dhëna, nxënësit diskutojnë në grup për avantazhet dhe disavantazhet e secilës prej tyre si edhe mbështesin me argumente se cila është faqja e tyre e preferuar.

2. *Kompetenca e të menduarit dhe gjuha e huaj*

Rezultatet e të nxënit të kompetencave në lëndën e “Gjuhës së huaj”, pasqyrojnë të njëjtën qasje me rezultatet e të nxënit të kompetencave kyç në këndvështrimin e domosdoshmërisë së tyre në jetë, shoqëri dhe punë.

Shembull

Një nga rezultatet e kompetencës kyç të të menduarit për klasën XII (shkalla 6) është: *“Nxënësipërpunon në mënyrë kritike informacionet e mbledhura nga burime të ndryshme për ndonjë temë të ndjeshme në shoqëri, formon qëndrim kritik dhe e paraqet atë gjatë një debati me moshatarët dhe me të tjerët për çështjen e ngritur, “pro” ose “kundër” (martesat mes anëtarëve të një gjinie, dënimi me vdekje etj.).”*

Mësuesi këtë rezultat mund ta realizojë (a) në një orë debati ku nxënësve u është dhënë paraprakisht tema dhe pasi ata kanë mbledhur informacionin e duhur, diskutojnë në klasë dhe mbajnë qëndrimet e tyre pro/kundër ose (b) gjatë një ore ku zhvillohet aftësia e të shkruarit, mësuesi jep një temë eseje dhe nxënësit mbajnë qëndrimin e tyre duke dhënë argumente të mbështetur me shembuj konkretë të gjetur nga jeta e përditshme ose burimet e ndryshme të informacionit.

3. Kompetenca për jetën, sipërmarrjen, mjedisin dhe gjuha e huaj.

Në programin e klasës XI (shkalla 5) një nga rezultatet e të nxënësve të kompetencës përjetën, sipërmarrjendhemjedisin (kompetencë kyç) është: *“Nxënësi harton një projekt me faza të menaxhuara mirë (individualisht ose në grup) duke shkëmbyer, konsultuar dhe informuar të tjerët, si dhe duke identifikuar dhe duke vlerësuar burimet njerëzore, materiale dhe informative, në përputhje me rezultatet e pritshme.”.*

Shembull

Për përmbushjen e këtij rezultati mësuesi shfrytëzon orët e projektit dhe që në fillim të vitit shkollor, pasi klasa është ndarë në grupe, u kërkon nxënësve të hartojnë një plan studimi dhe veprimi për secilin anëtar të grupit. Plani paraqitet në klasë me afate kohore, përgjegjësi për secilin anëtar, si edhe rezultatet e pritshme. Mësuesi kërkon respektimin e tij dhe monitoron gjithë procesin pasi kjo do të jetë pjesë e vlerësimit final të projektit.

4. Kompetenca personale dhe gjuha e huaj

Në programin e klasës XI (shkalla 5) një nga rezultatet e të nxënësve të kompetencës personale (kompetencë kyç) është: *“Nxënësi analizon veprimet e veta dhe të kolegëve gjatë një situatë konflikti, duke propozuar alternativa për zgjidhjetëdrejtëepapasojadukendarëpërvojat, mendimetdhendjenjat meanëtarëtegrupit.”.*

Shembull

Mësuesi ndihmon nxënësin për përmbushjen e këtij rezultati kur harton dhe planifikon situata të ndryshme të nxënësve për tema të caktuara. P.sh, kur zhvillohet tema “Shkolla-studimet

universitare”, mësuesi krijon një situatë ku në një familje të përbërë nga gjyshërit, prindërit dhe dy fëmijë, fëmija më i madh kërkon të studiojë jashtë shtetit. Në familje ka debat dhe secili jep argumente të ndryshme (të qenurit larg familjes, situata financiare, të qenurit i pavarur etj.) dhe në fund familja duhet të dalë me një vendim. Mësuesi ndihmon nxënësit me fjalorin dhe me struktura të larmishme formulimi fjalish.

5. Kompetenca qytetare dhe gjuha e huaj

Në programin e klasës X (shkalla 5) një nga rezultatet e të nxënës të kompetencës qytetare (kompetencë kyç) është: *“Nxënësi shpreh mendimin dukekërkuar paraprakisht lejangagrupi, respekton mendimin esecilit anëtarëgrupit dukei dëgjuar nëmënyrë aktive, vendosdukebashkëpunuarmetëgjithë anëtarët, për mënyrat që çojnëdrejtpërfundimit të një aktiviteti të caktuar.”*

Shembull

Mësuesi së bashku me nxënësit që në fillim të vitit shkollor vendosin rregullat që nxënësit do të ndjekin gjatë diskutimeve në grup. Për këtë arsye ata mund edhe të krijojnë një listë rregullash të shoqëruara me fjalët kyç në gjuhën e huaj që po mësojnë, të cilat mund t'i pasurojnë gjatë vitit si edhe në vitet në vazhdim. Respektimi i rregullave dhe përdorimi i fjalorit të duhur në çdo situatë e ndihmon nxënësin jo vetëm të forcojë kompetencën qytetare, por edhe kompetencën e komunikimit dhe të shprehurit.

Gjithashtu, e parë në kontekstin e anasjelltë, nxënësi ndihmohet nga kompetencat kyç për të përmbushur sa më mirë kompetencat specifike të lëndës dhe për të realizuar veprimtaritë gjuhësore. Si p.sh., në varësi të tekstit që nxënësi lexon, ai nuk bazohet vetëm te kompetenca gjuhësore, por edhe te kompetenca e të menduarit ose ajo qytetare. Në një rast tjetër nëse nxënësi lexon një tekst si pjesë e një programi të të mësuarit, ai bazohet te kompetenca e të mësuarit për të nxënë.

IV. INTEGRIMI NDËRLËNDOR

Gjuha e huaj e pajis nxënësin me njohuri, aftësi dhe shkathtësi që sigurojnë suksesin e tij edhe në fushat dhe lëndët e tjera. Kompetencat gjuhësore janë kompetenca që ndihmojnë nxënësin në procesin e të nxënës në të gjitha fushat kurrikulare. Konceptet e njohuritë gjuhësore trajtohen e mësohen më mirë në kontekste të caktuara kuptimore dhe ligjërimore, të cilat lidhen ngushtë me fusha tematike të parashtruara në programin e gjuhës së huaj dhe të trajtuara në lëndët e tjera, duke e ndihmuar nxënësin të zgjerojë fjalorin dhe të zhvillojë

aftësinë e të shprehurit qartë me shkrim dhe me gojë. Duke përvetësuar aktet dhe funksionet gjuhësore, nxënësi mëson si të komunikojnë me të tjerët në mënyrë korrekte dhe gramatikiht të saktë.

Më poshtë po renditim disa shembuj të integritit ndërlëndor të cilët nuk janë shteruese dhe pasurohen nga vetë mësuesit në punën e tyre të përditshme sipas situatave të krijuara në çdo orë mësimi:

1. Gjuha e huaj dhe letërsia

Gjuha e huaj i mundëson nxënësit që të kuptojë dhe analizojë tekste ose mesazhe të ndryshme. Leximi dhe analiza e teksteve letrare ndikon në të kuptuarin e ngjarjeve, marrëdhënieve dhe figurave historike si dhe vlerave shoqërore.

Shembull

Nxënësit në klasë të XI dhe XII në gjuhë të huaj mësojnë të shkruajnë ese argumentuese. Mësuesi pasi shpjegon strukturën e esesë dhe pasi ka marrë informacion nga nxënësit se si trajtohen esetë argumentuese në gjuhën shqipe, u cakton detyrë atyre të shkruajnë një ese mbi avantazhet dhe disavantazhet e periudhave të ndryshme në historinë e letërsisë botërore (Rilindja, Mesjeta etj.) duke marrë shembuj nga autorët që po studiojnë në lëndën e letërsisë.

2. Gjuha e huaj, historia dhe gjeografia

Duke lexuar tekste të fushave të ndryshme (*histori, gjeografi, qytetari* etj), nxënësi zgjeron njohuritë për atë fushë dhe gjithashtu fiton njohuri mbi vendet ku flitet gjuha e huaj, të cilën po mëson. Këto njohuri ndërthuren me dijet mbi kulturën e këtyre vendeve, zakonet e doket e tyre, mënyrën e jetesës etj. Nxënësi mëson të ndërveprojë në situata të ndryshme me sjellje etike të përshtatshme, të cilat trajtohen përmes funksioneve gjuhësore, si: të kërkojë falje, të pyesë etj.

Shembull

Kur në lëndën e “Gjuhës së huaj” trajtohet tema: “Jeta e personaliteteve të shquara”, mësuesi pyet nxënësit se cilën periudhë të historisë janë duke studiuar dhe inkurajon nxënësit që të prezantojnë jetën dhe veprimtarinë e njerëzve të shquar të vendit dhe periudhës historike që ata janë duke trajtuar në lëndën e historisë. Në këtë mënyrë nxënësit shfrytëzojnë materialet e lëndës së historisë, bëjnë punë kërkimore, por dhe zgjerojnë më tej njohuritë e tyre të përgjithshme gjuhësore.

3. Gjuha e huaj dhe lëndët e fushës “Shoqëria dhe mjedisi”

Me fushën “*Shoqëria dhe mjedisi*” janë të lidhura tema si: miqësia, marrëdhëniet familjare, marrëdhëniet në shkollë, koha e lirë, festat, ndotja, mbrojtja e ambientit etj, të cilat rekomandohen në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët. Këto tema shoqërohen me fjalor e struktura gjuhësore, të cilat trajtohen jo si një qëllim në vetvete, por në një kontekst kuptimplotë dhe edukativ në lidhje me nivelin përkatës.

Shembull

Mësuesi rekomandohet që temat e jetës së përditshme t'i përdorë gjithmonë në fillim të orës së mësimi duke u drejtuar nxënësve pyetje të cilat çojnë tek njohuritë e reja që mësuesi do të prezantojë. Nëse tema e re që do prezantohet është “Jeta në komunitet”, mësuesi fillon me pyetje si: “Si do ta përshkruanit lagjen ku jetoni? A ju pëlqen ajo? Si do e donit ndryshe?” etj, dhe më pas ndihmon dhe monitoron nxënësit të punojnë me tekstin e ri. Mësimi vazhdon me një (a) diskutim ku nxënësit në grupe shprehin mendimet e tyre se si do të donin të ishte lagja e tyre ose me (b) lojë me role ku nxënësit improvizojnë një emision televiziv dhe marrin rolet e drejtuesit të emisionit, përfaqësuesit të bashkisë, përfaqësuesit të komunitetit, të analistëve etj.

4. *Gjuha e huaj dhe biologjia*

Në lëndën e biologjisë, lidhja bëhet e qartë duke trajtuar tema, si: pjesët e trupit, ushqyerja, shëndeti dhe mjedisi.

Shembull

Ngrohja globale, të jetuarit miqësisht me ambientin, janë tema që trajtohen pothuajse në të gjitha tekstet e gjuhëve të huaja. Në trajtimin e këtyre temave mësuesi krijon situata reale të nxëni. Nxënësve u kërkohet të bëjnë një studim mbi ndotjen (ndotja e ajrit, akustike, e ambientit etj.) në komunitetin ku jetojnë duke analizuar shkaqet, pasojat dhe prezantuar rekomandimet për një ambient sa më të pastër. Ata gjithashtu hartojnë pyetësorë dhe realizojnë intervista me banorët dhe bizneset e komunitetit. Një grup tjetër nxënësish zhvillojnë një fushatë ndërgjegjësimi (online ose me postera dhe fletëpalosje) për promovuar të qenit miqësorë me ambientin.

5. *Gjuha e huaj dhe matematika*

Integrimi i gjuhës së huaj me lëndët brenda fushës si edhe të fushave të tjera ndihmon jo vetëm në lidhjen ndër-lëndore, por edhe në pasurimin e një leksiku më specifik dhe përdorimin e tij në jetën e përditshme. Lidhja me “*Shkenca natyrore*” p.sh., matematika me

gjuhën e huaj shprehet në të mësuarin e numrave, veprimeve matematikore (mbledhja e zbritja, shumëzimi dhe pjesëtimi).

Shembull

Një detyrë projekti shumë interesante që mund t`ju jepet nxënësve është të hartojnë një plan mujor për një jetesë të shëndetshme. Nxënësit duhet të përdorin jo vetëm njohuritë që kanë në lëndën e “Edukimit fizik” (planifikimi i llojeve të ndryshme të veprimtarive sportive), në lëndën e biologjisë (vlerat ushqimore të frutave dhe perimeve), në lëndën e informatikës (kërkimi dhe përzgjedhja e informacionit të duhur në internet), por edhe njohuritë që kanë marrë në lëndën e matematikës (duke llogaritur kaloritë që do t`u duhen të harxhojnë çdo ditë ose kaloritë që do marrin nga ushqimi). Gjithashtu nxënësit pasurojnë fjalorin në gjuhë të huaj me fjalë dhe struktura të reja. Mësuesi monitoron gjithë procesin dhe ndihmon me fjalorin e ri.

6. Gjuha e huaj dhe TIK

Lidhja me lëndën e TIK-ut, përmes së cilës nxënësi aftësohet të përdorë internetin, e-mail-in, programe të ndryshme, platforma digjitale, aplikacione etj, jo vetëm që e ndihmon nxënësin të marrë informacionin në kohë reale, por gjithashtu e ndihmon atë të eksplorojë të rejat mbi botën dhe lëndën që ai po studion, të prezantojë sa më bukur dhe në mënyrë logjike idetë dhe opinionet e tij.

Shembull 1

Mësuesi teston të kuptuarin e asaj që nxënësit lexojnë duke përzgjedhur materiale leximi në internet dhe harton një ushtrim me fjali të vërteta ose të gabuara rreth atyre materialeve. Nxënësve u kërkohet të shkojnë tek www.google.com dhe të kërkojnë fjalën wiki- Define: wiki. Gjithashtu u kërkohet të shohin një shembull wiki në:

<http://thisisanexamplewiki.pbworks.com/> si edhe çfarë shkruhet në Wikipedia për wiki.

Nxënësit pasi lexojnë materialet e dhëna zgjidhin ushtrimin e mëposhtëm dhe gjejnë nëse fjalitë janë të vërteta ose të gabuara:

No	Statement	True	False
1	Wikis are usually written by one person.		
2	Wikis are always web based.		
3	The readers of the site can edit the content, making changes to what has previously been written by other readers.		
4		

Pas plotësimit të tabelës dhe diskutimit të pyetjeve, mësuesi u sugjeron nxënësve të përdorin wikis kur u duhet të shkruajnë një material në grup, ose kur u kërkohet të korrigjojnë detyrën e shokut.

Shembull 2

Jepuni nxënësve në grupe të vogla të eksplorojnë një mjet teknologjik dhe të përcaktojnë si mund të përdoret ai në orën e mësimit. Hapi i dytë do të jetë që secili grup të prezantojë para klasës mënyrat e përdorimit. Në këtë mënyrë mësojnë jo vetëm nxënësit e tjerë, por edhe ju si mësues. Gjatë kësaj veprimtarie shpjegojuni nxënësve hapat që duhet të ndjekin gjatë prezantimit dhe këshillojini të jenë të durueshëm dhe të përpiqen të monitorojnë bashkëmoshatarët e tyre. Shpjegimet që japin nxënësit duhet të jenë të thjeshta për t'u kuptuar dhe mundësisht t'u jepet një format i cili duhet të ndiqet nga të gjithë përfaqësuesit e grupeve që do prezantojnë:

1	Së pari, klikoni në _____. (p.sh., Projekti i Ri)
2	Së dyti, shkoni në këndin e sipërm në të djathtë të ekranit dhe klikoni në _____ (Zgjidhni Sfondin)
3	Së treti, shikoni paraprakisht _____. (Opsionet e sfondit)
4

Një tjetër mundësi është që të mësohet paraprakisht fjalori i nevojshëm dhe gjuha funksionale në mënyrë që nxënësit prezantues të mund të japin udhëzime të qarta. Kërkojuni nxënësve të përfshihen në stuhi mendimesh, duke përdorur të menduarit krijues dhe kritik rreth mënyrave më të mira për të hartuar udhëzime sa më të qarta për t'u kuptuar për mjetin teknologjik që ata do të prezantojnë.

7. Gjuha e huaj dhe artet

Tema të tilla si sporti, muzika, moda, piktura etj., janë të lidhura ngushtë me fushën e arteve ku nxënësit shkruajnë dhe diskutojnë rreth biografisë ose karrierës së aktorëve, sportistëve etj. të tyre të preferuar. Mësuesi sugjerohet të fillojë orën e mësimit me diskutime rreth zhvillimeve më të fundit në fushën e artit, kulturës dhe sportit në vend dhe botë.

Shembull

Krijimi i situatave reale të të nxënësve ndihmojnë nxënësit që jo vetëm të integrohen në orën e mësimit, por edhe të mësojnë nga njëri-tjetri dhe të krijojnë dije të qëndrueshme. Në temën “Koha e lirë” mësuesi mund të krijojë situatën: Shkolla jonë do që të krijojë disa klube

artistike dhe sportive pas mësimit (klubi i dramës, pikturës, shahut, fotografisë, filmit, futbollit etj.). Në grupe:

- diskutoni se cilët mund të jenë të suksesshëm dhe pse, duke dhënë argumentet tuaja;
- vendosni në grup për në cilat klube do të dëshironit të ishit;
- hartoni një plan veprimtarish për klubin që ju mendoni se do të jetë më i kërkuar nga nxënësit;
- krijoni një poster për promovimin e klubit tuaj të preferuar.

Kjo situatë mund të zgjerohet dhe të jetë edhe temë projekti, ku nxënësit përfundojnë me prezantimin e një dramatizimi, filmi, foto, kolazh etj., të krijuara nga vetë nxënësit, duke shpjeguar në gjuhë të huaj hapat, teknikat, veprimtaritë që ndoqën dhe realizuan.

V. TEMAT NDËRKURRIKULARE

Temat ndërkurrikulare janë tema madhore me të cilat përballet shoqëria tani dhe në të ardhmen. Gjuha e huaj ka një shumëllojshmëri zbatimesh në jetën e përditshme dhe është e lidhur me shumë komponentë të arsimit. Kjo lidhje është e dyfishtë, sepse ajo jo vetëm merr në konsideratë shumë nga këta komponentë, por edhe kontribuon në realizimin e tyre. Kështu, në shqyrtimin e temave ndërkurrikulare (Identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave; Të drejtat e njeriut; Vendimmarrja morale; Zhvillimi i qëndrueshëm; Mjedisi; Ndërvarësia; Bashkëjetesa paqësore.) nxënësi duhet të zgjidhë situata dhe probleme duke marrë pjesë në diskutime dhe debate, duhet të përdorë aftësitë e të menduarit kritik dhe pyetje të nivelit të lartë si dhe të jetë në gjendje të shprehë mendimin e tij duke u mbështetur në fakte dhe argumente, aftësi që i mëson dhe i zhvillon në lëndën e gjuhës së huaj. Përmes situatave të paraqitura në temat ndërkurrikulare, nxënësi ka mundësi të bëjë lidhjet ndërmjet kompetencave komunikative me detyrat e caktuara për realizimin e këtyre temave. Nxënësi mëson të realizojë disa etapa, kur zgjidh një problem apo situatë dhe kjo aftësi kontribuon në rritjen e tij personale duke e ndihmuar atë të gjejë vendin e tij në shoqëri. Nxënësi mund të përdorë anketa, intervista për të bërë analiza rreth mendimit të njerëzve, mund të arsyetojë dhe të argumentojë një vendim të caktuar. Kështu, ai mëson të marrë pjesë në jetën shoqërore në klasë dhe në shkollë, zhvillon një qëndrim të hapur ndaj botës duke respektuar diversitetin.

1. Zhvillimi i qëndrueshëm

Mësuesi shpesh shqetësohet pasi nuk është ekspert në çështjet e mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm dhe nuk beson se mund të trajtojë çështje të tilla sidomos në klasa me një nivel

të ulët gjuhësor. Kjo nuk duhet të jetë një shqetësim për mësuesin, pasi ai është ekspert në gjuhën e huaj.

Shembull

Në një orë mësimi me temë “Teknologjia dhe ne”, mësuesi ndan klasën në grupe, ju tregon nxënësve telefonin e tij celular dhe kërkon që t`ju përgjigjen pyetjeve: “Ku mendoni se është prodhuar ky telefon? Çfarë do bëj unë me këtë telefon kur ai të prishet? etj.” Mësuesi u jep kohë nxënësve të krijojnë një historik të telefonit të tij dhe u kërkon të jenë krijues. Më pas mësuesi i vendos nxënësit në grupe të tjera dhe ata krahasojnë përgjigjet e tyre. Mësuesi pyet nxënësit se cili është ndikimi i telefonave celularë ndaj ambientit dhe si mundemi ne ta zvogëlojmë këtë ndikim. Në këtë mënyrë mësuesi ka ndërgjegjësuar nxënësit për ambientin në të cilin jetojmë dhe zhvillimin e qëndrueshëm, duke i fuqizuar ata të jenë të aftë të marrin pjesë në diskutime dhe debate dhe të jenë pjesë e zgjidhjeve të problemeve të ndryshme. Pas këtij diskutimi, mësuesi vazhdon me tekstin dhe ushtrimet që janë në libër.

2. Të drejtat e njeriut

Edukimi për të drejtat e njeriut zë një vend shumë të rëndësishëm edhe në lëndën e gjuhëve të huaja. Mësuesi duhet të punojë për ndërgjegjësimin e nxënësve duke planifikuar veprimtari të cilat synojnë pajisjen e nxënësve me njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e duhura për të kontribuar në ndërtimin dhe mbrojtjen e një kulture universale të të drejtave të njeriut në shoqëri.

Shembull

Në një orë mësimi në gjuhën angleze me temë “My family”, mësuesi mund të organizojë orën e të folurit (*speaking*) në këtë mënyrë:

- Ask students to brainstorm some important decisions a family has to make that affect all its members.
- Next to each decision, write whether it is made mainly by men, women or a combination.
- Discuss the differences in the kinds of decisions that males and females make in the family.
- Next ask students to list some important decisions affecting the whole population that were made in their community in the last few years (e.g. starting a new club or team, building or closing a hospital, allotting land, increasing bus fares).

Assign each small group one of these decisions to analyze:

- What are the gender implications of these decisions? Do they have any particular impact on women and girls? On men and boys?
- Next to each decision, write the name of the body that made the decision and the approximate percentage of males and females in that body.
- How might the decision be different if the decision making body were composed of an equal number of males and females?

VI. METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIE – NXËNIES NË GJUHËN E HUAJ

Metodat e mësimdhënies janë mjaft të rëndësishme për të realizuar një mësimdhënie efektive. Përdorimi i tyre shërben për zhvillimin gjuhësor të nxënësve dhe konsolidimin e kompetencave kyç dhe ato të lëndës. Mësuesit duhet të përditësojnë njohuritë rreth metodave, teknikave dhe strategjive të mësimdhënies me qëllim që të zhvillojnë tek nxënësi dëshirën për dijen, virtytet njerëzore, ambicien për të qenë i suksesshëm dhe aktiv në jetën epërditshme dhe botën e punës.

Ky përditësim do t'i ndihmojë mësuesit gjithashtu për të reflektuar rreth mësimdhënies së tyre si edhe të vlerësojnë pikat e tyre të forta dhe të dobëta. Mësuesit që njohin dhe përdorin teknika të ndryshme në orën e mësimit, pa dyshim janë shumë efektive, si edhe adoptohen më lehtë me nevojat e nxënësve dhe me situata të ndryshme me të cilat mund të ndeshen në klasë.

Një nga kompetencat kyç në kurrikulën me bazë kompetencat, është kompetenca e komunikimit dhe e të shprehurit. Kjo sjell si detyrë kryesore të çdo mësuesi të gjuhës së huaj, që duke mos lënë mënjanë metodat e mëparshme që ka përdorur (Grammar Translation Method, Audio- Lingual Method, Total Physical Response Method etc), të përdorë gjerësisht metodën komunikative në mësimdhënie (Communicative Language Teaching Method). Qëllimi i kësaj metode është që në orën e mësimit gjuha që përdoret të jetë sa më afër gjuhës që përdoret në jetën e përditshme. Kjo do të thotë që mësuesi duhet t'i mësojë nxënësit jo “si të flasin”, por “çfarë të flasin” dhe “kur të flasin”.

Disa tipare të kësaj metode janë:

- mësuesi dhe nxënësit përdorin gjuhën që po mësojnë gjatë orës së mësimit;
- gjuha që nxënësit po mësojnë është një mjet për komunikimin në klasë rreth problemeve dhe çështjeve reale të jetës së përditshme;

- funksionet gjuhësore që mësohen përdoren në situata të nxëni të shumëllojshme dhe reale;
- veprimtari të përditshme janë puna në çift, puna me role dhe lojërat, pasi ato ngjasojnë me botën reale (gjuha që përdoret duhet të ketë një qëllim);
- theksi vendoset në diskutimin e situatave reale ku shprehjet dhe fjalori i ri që po jepet është i përshtatshëm për këto situata;
- gabimet konsiderohen të natyrshme dhe të pranueshme.

Nxënësit mësojnë në mënyra të ndryshme; disa mësojnë më mirë kur shkruajnë, disa kur flasin dhe diskutojnë, të tjerët kur lexojnë ose dëgjojnë. Shumica e nxënësve mësojnë kur i kombinojnë të gjitha këto aftësi. Nxënësit ndryshojnë shumë nga njëri-tjetri, por dy faktorë duket se janë universalë. Nxënësit mësojnë kur (a) motivohen dhe (b) kur nuk kanë ankth.

Tabela e mëposhtme jep veprimtari të ndryshme që mund të përdoren me nxënës të ndryshëm.

Nxënësi dinamik	Nxënësi me imagjinatë	Nxënësi analitik	Nxënësi praktik
Përshkrimi			
Nxënësi është i interesuar të zbulojë vetë informacionin dhe i pëlqejnë metoda të ndryshme në orën e mësimi; mëson duke provuar dhe gabuar.	Nxënësi i pëlqen diskutimi, puna në grup, jep feedback realist rreth ndjenjave dhe përdor imagjinatën e tij në trajtimin e problemeve; mëson duke dëgjuar dhe duke shkëmbyer ide.	Nxënësi është i interesuar në fakte; i pëlqejnë detajet dhe mendimi i organizuar; mëson më mirë kur i trajton problemet nëpërmjet ideve.	Nxënësi është i interesuar se si funksionojnë gjërat; i pëlqejnë gjërat teknike dhe aktivitetet praktike; mëson më mirë kur i aplikon teoritë në praktikë.
Llojet e veprimtarive			
<ul style="list-style-type: none"> - shkrim letrash; - përgatitje posterash; - lojëra të ndryshme; - fjalime; - pjesëmarrje në skenarë të ndryshëm në lojën me role; 	<ul style="list-style-type: none"> - diskutim rreth përvojave personale; - diskutim rreth pikturave, posterave, vizatimeve etj.; - stuhi mendimesh; - të dëgjuarit; - të kënduarit e një kënge; - intervistat; 	<ul style="list-style-type: none"> - analizë faktesh; - leksione; - marrje shënimesh; - ushtrime të kontrolluara; - lexim në qetësi; - diktime; - analizë diagramesh, tabelash etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - formulim pyetjesh rreth mësimi; - ushtrime që kërkojnë aftësi të të menduarit kritik; - ushtrime me alternativa/kombinime; - diskutime në çift ose në grup;

<ul style="list-style-type: none"> - publikim i punimeve të nxënësve - organizimi i ekskursioneve tematike; - intervista; - pyetësorë dhe vëzhgime. 	<ul style="list-style-type: none"> - leximi i një artikulli të shkurtër gazete, tekst kënge/ poemë, - shkëmbimi i një modeli detyre. 		<ul style="list-style-type: none"> - planifikimi i projekteve; - ushtrime me hapësira bosh; - tregime të animuar; - krijim diagramesh, tabelash etj.
---	--	--	--

Mësuesit gjithashtu duhet të marrin në konsideratë stilet e të nxënësve dhe veprimtaritë që lidhen me secilin prej tyre.

Stili i të nxënësve	Karakteristikat	Veprimtaritë që rekomandohen
Vizual (vizual)	<p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - preferon të përdorë imazhe, foto, vizatime, harta, grafikë për të kuptuar informacionin e ri; - përdor shprehje “më trego...”, “le të shikojmë ...”; - e kryen detyrën më mirë pasi ka parë udhëzimet ose pasi shikon një person tjetër që performon më përpara. 	<ul style="list-style-type: none"> - Përdorimi i hartave, grafikëve për prezantimin e njohurive të reja. - Nënvizimi i koncepteve të reja. - Përdorimi i listave, flash cards për rimarrjen e njohurive. - Përdorimi i figurave për prezantimin e fjalëve të reja. - Shkrimi në dërrasë i informacionit dhe koncepteve kryesore. - Nëse punon në kompjuter, të rekomandohet të përdorë fonte dhe ngjyra të ndryshme në organizimin e informacionit.
Auditiv (auditory)	<p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kupton informacionin e ri më mirë kur e dëgjon ose kur e diskuton në grup; - përdor përsëritjen si një teknikë e të nxënësve dhe përfiton nga përdorimi i teknikave të mbajturit mend 	<ul style="list-style-type: none"> - Përfshirja e nxënësve në diskutime rreth temës së dhënë. - Pyetje për nxënësve rreth materialit. - Nxënësve bëjnë përmbledhjen e mësimit. - Inkurajimi i nxënësve të regjistrohen kur mësojnë njohuritë dhe konceptet

	<p>(mnemonic devices);</p> <ul style="list-style-type: none"> - përdor shprehje si “le ta bisedojmë ...”, “le të flasim rreth...”; - kryen detyrën më mirë kur i jepen udhëzime me gojë. 	<p>e reja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leximi i tekstit me zë të lartë. - Nxënësve u sugjerohet të lexojnë disa herë me zë të lartë. -
<p>Kinestetik (prekshmëria) (kinesthetic/tactile)</p>	<p>Nxënësi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kupton informacionin e ri më mirë kur i prezantohet nëpërmjet lëvizjes; - mëson më mirë kur e krijon vetë një detyrë dhe ka preferencë për përvoja fizike; - përdor shprehje si “le ta provojmë...”, “Si ndjeheni?”; - kryen detyrën më mirë kur provon vetë dhe mëson duke bërë; - pëlqen eksperimentet dhe nuk i referohet udhëzimeve. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dhënia e listës së materialeve që do duhen për një veprimtari. - Përdorimi i llojeve dhe formateve të ndryshme fletë pune, lapsash etj. - Përdorimi i koncepte të punës me role ose në grup. - Prezantimi i konceptit të ri nga nxënësi nëpërmjet lëvizjes. - Krijimi nga nxënësit i skenareve për përdorimin e koncepteve të reja. - Vendosja e nxënësve në role të ndryshme. - Inkurajimi i nxënësve për të përdorur lëvizjet trupore kur mëson koncepte të reja.
<p>Linguistik/ verbal (read and write)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - preferon të lexojë dhe të shkruajë; - prezanton veten si adhurues i të lexuarit dhe që mban shumë shënime; - është në gjendje të shpjegojë konceptet abstrakte me fjalë ose edhe të shkruajë ese; - mëson më mirë kur i jepen ushtrime që kanë të bëjnë me arsyetimin gjuhësor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizimi i lojërave gjuhësore. - Projekte të bazuara në të shkruarin. - Caktimi i detyrave që fokusohen tek analiza letrare e tekstit. - Vizita në librari, bibliotekë. - Nxënësit inkurajohen të hartojnë fjalorët e tyre. - Nxënësit tregojnë histori që kanë lexuar. - Punimi i ushtrimeve me fjalorin dhe të lexuarin e tekstit.

Mësuesi në punën e tij duhet të përdorë veprimtari, teknika dhe strategji të larmishme për t'ju përshtatur stileve të ndryshme të të nxënës dhe duke e bërë orën e mësimit sa më interesante dhe motivuese për nxënësin.

Më poshtë po listojmë disa teknika dhe aktivitete të ndryshme të cilat mund të përdoren në orën e mësimit:

1. Eliciting

Eliciting (nxjerrja e informacionit nga vetë nxënësit) është një term që përfshin disa teknika të cilat e aftësojnë mësuesin për të inkurajuar nxënësit të japin vetë informacion duke mos e marrë atë gati nga mësuesi.

Eliciting ndihmon për të pasur një klasë me në qendër nxënësin dhe krijimin e njohurive të reja mbi njohuritë që nxënësi ka. Eliciting është një teknikë bazë që duhet të përdoret rregullisht dhe jo vetëm në fillim të orës së mësimit, por kurdo që është e domosdoshme. Çelësi i suksesit i kësaj teknike është komunikimi sa më i mirë midis mësuesit dhe nxënësit. Mësuesi mund të marrë informacion nga nxënësit (elicit) për çdo gjë në orën e mësimit: fjalor, gramatikë, përvoja, ide etj.

Disa mënyra efektive për të marrë informacion nga nxënësit (eliciting):

Shembull

- a. Mësuesi pyet: “What is another way to say _____? Si mund ta themi ndryshe _____? (T:” What is another way of saying I am very very hungry?” S:” I am starving.”)
- b. Nëse nxënësi nuk e di fjalën e re, mësuesi jep një përkufizim të thjeshtë të asaj fjale: “It is something that we drink hot coffee and tea with (a mug)”
- c. Mësuesi përdor lëvizje dhe mimikën për shpjegimin e fjalëve.
- d. Mësuesi përdor mjete vizuale.

2. Dialogu

Nëpërgjithësi dialogu përdoret për të ndihmuar nxënësin të mbajë mend struktura të reja dhe fjalorin e sapo mësuar. Dialogu mund të merret nga teksti, mund ta ketë përgatitur mësuesi ose vetë nxënësit, duke ndjekur një model të dhënë.

Shembull

- a. Nxënësit lexojnë dialogun në qetësi.
- b. Në çifte ose në grupe nxënësit praktikojnë dialogun në fillim duke lexuar dhe më pas duke e mbajtur mend.

- c. Nxënësit e zgjerojnë ose e ndryshojnë dialogun duke e përshtatur sipas situatave të tyre personale.

3. Loja me role

Nxënësit marrin role të ndryshme dhe më pas u jepet kohë të mendojnë duke pretenduar se janë personazhi, rolin e të cilit kanë marrë. Kjo teknikë përdoret për të ndihmuar nxënësin që ta konsiderojë një problem nga këndvështrime të ndryshme. Loja me role mund të funksionojë shumë mirë duke pasuar dialogun, ku nxënësit marrin rolet e personazheve në dialog dhe krijojnë dialogun e tyre.

- a. Mësuesi krijon situatën për lojën me role.
- b. Nxënësve u jepet një rol dhe koha e duhur për të menduar për rolin.
- c. Zhvillohet debat ose diskutim midis nxënësve sipas roleve.
- d. Nxënësit jashtë rolit të tyre diskutojnë për procesin se si u zhvillua debati.

4. Pyetësor ose studim çështjeje

Kjoteknikëndihmon nxënësin të formulojë pyetjet dhe të mbledhë informacionin e duhur, duke nxitur pavarësinë dhe autonominë e tij në procesin e të nxënësve. Gjithashtu, kjo teknikë ndihmon krijimtarinë dhe bashkëveprimin midis nxënësve.

- a. Mësuesi shpjegon informacionin që do të mblidhet.
- b. Nxënësit individualisht, në çift ose në grup, hartojnë pyetjet e pyetësorit për të mbledhur informacionin që u duhet.
- c. Të dhënat e pyetësorit përpunohen në klasë.
- d. Rezultatet diskutohen në klasë.

5. Diskutimi në grupe të vogla

Kjo teknikë përdoret kur mësuesi do të inkurajojë pjesëmarrjen e nxënësve në klasë dhe gjithashtu ndihmon në mbledhjen e opinioneve dhe ideve të nxënësve, si edhe të ulë ankthin e nxënësve për të folur para një publiku të gjerë. Kjo mund të krijojë zhurmë në orën e mësimi e cila është e justifikueshme në klasat e gjuhëve të huaja.

- a. Mësuesi prezanton temën e diskutimit.
- b. Formohen grupet dhe mësuesi jep pyetje për secilin grup.
- c. Grupet marrin kohë mjaftueshëm për të diskutuar dhe debatuar për temën e dhënë.
- d. Nxënësit ndajnë opinionet dhe përgjigjet e pyetjeve me të gjithë klasën.

Mësuesi përdor strategji të ndryshme për ndarjen e klasës në grupe ose çifte.

Shembull

- a. *Grupimi i nxënësve sipas interesave:* Nëse në një temë mësimi nxënësit do të diskutojnë për sportet e ndryshme dhe për avantazhet dhe disavantazhet e secilit prej tyre, mësuesi i ndan nxënësit në grupe sipas pëlqimit të secilit nxënës. (Grupi A: të gjithë ata nxënës që pëlqejnë ose praktikojnë basketbollin; Grupi B: të gjithë ata nxënës që pëlqejnë çiklizmin etj.).
- b. *Grupimi i nxënësve sipas ngjyrës së tyre të preferuar:* Mësuesi përdor letra ose lapsa me ngjyra të ndryshme për secilin grup dhe nxënësi zgjedh të bashkohet me grupin i cili përfaqëson ngjyrën e tij të preferuar.
- c. *Grupimi i nxënësve sipas datëlindjes së tyre:* Mësuesi u kërkon nxënësve të gjejnë shokët ose shoqet të cilët kanë lindur në të njëjtin muaj me të për të krijuar grupin e tyre.

6. Brainstorming

Stuhi mendimesh është një teknikë pune në grup ku secili nxënës përpiqet të gjejë një zgjidhje, të arrijë në një konkluzion për një problem të caktuar ose të gjenerojë ide të reja.

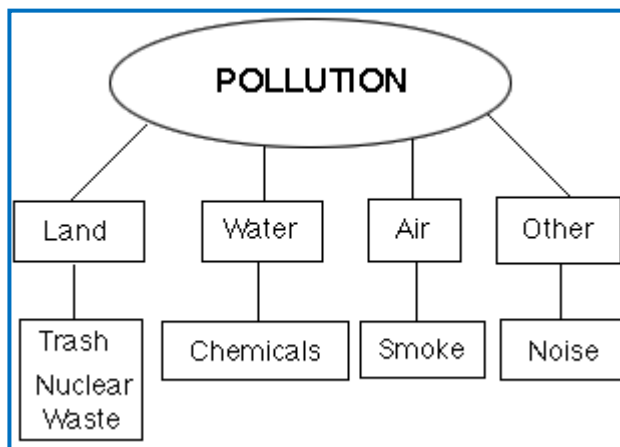
- a. Nxënësit inkurajohen të mendojnë dhe shprehin lirshëm.
- b. Të gjitha idetë listohen në dërrasë ose organizohen në harta semantike dhe nuk kritikohen.
- c. Kur janë shprehur të gjitha idetë, bëhet vlerësimi i secilës prej tyre nga nxënësit duke diskutuar më në detaje.
- d. Mësuesi monitoron dhe ndihmon me fjalor dhe saktësim konceptesh.

7. Harta semantike

Harta semantike është një organizim grafik që i ndihmon nxënësit të organizojnë idetë e tyre, si klasë, në grup ose individualisht. Në lëndën e “Gjuhës së huaj”, harta semantike përdoret për të zgjeruar fjalorin dhe për t’i grupuar fjalët në kategori që lidhen me njëra tjetrën. Një organizues shpesh shoqërohet me ide dhe është i dobishëm për lidhjet midis ideve dhe koncepteve duke u bazuar në njohuritë e marra për të ndërtuar njohuri dhe koncepte të reja, ose për të zgjeruar fjalorin mbi një temë të caktuar. Organizuesit semantikë zakonisht kanë një koncept qendror që rrethohet nga koncepte të tjera kyç që e zbërthejnë atë dhe që mund të bëhen edhe më të hollësishme, sa më shumë që largohen nga koncepti qendror.

Shembull

Në temën mësimore “Ndotja (Pollution)” mësuesi mund të përdorë hartën semantike të mëposhtme për të mbledhur informacion nga nxënësit:

8. *Think-Pair-Share (TPS)*

Këtë teknikë mësuesi e përdor kur nxënësit duhet të zgjidhin një problem së bashku, ose kur nxënësit duhet të dalin me një përgjigje të përbashkët për një pyetje.

- Secili nxënës mendon në mënyrë individuale ose shkruan përgjigjen e pyetjes në fletore (think.).
- Mësuesi i vendos nxënësit në çifte ku ata diskutojnë për përgjigjet e tyre (pair).
- Nxënësit ndajnë mendimet e tyre me të gjithë klasën dhe dalin në konkluzione të përbashkëta (share).

Shembull

Një teknikë shumë e mirë për të ndarë nxënësit në çifte është përdorimi i sinonimeve ose antonimeve të një fjale. Mësuesi përgatit fletë në të cilat është shkruar një fjalë. Nxënësve u jepet kohë të gjejnë shokun/shoqen që ka fletën ku është shkruar sinonimi ose e kundërta e fjalës që ka fleta e tij dhe kështu ai/ajo gjen shokun/shoqen me të cilin do të diskutojë përgjigjet e pyetjes së dhënë.

9. *Know-Want to know-Learned (KWL)*

Di, Dua të di, Mësova është teknikë e cila i ndihmon nxënësit të organizojnë informacionin përpara, gjatë dhe pas një ore mësimi. Mësuesi e përdor këtë teknikë për të inkurajuar nxënësit të jenë sa më aktivë në marrjen e njohurive të reja, në shkëmbimin e rezultateve të të nxënësve si edhe për monitorimin e procesit të të nxënësve.

- Nxënësit krijojnë tabelën K-W-L.

- b. Nxënësit plotësojnë kolonën e parë (What do you know about this topic? - Çfarë dini rreth kësaj teme?). Nxënësit punojnë individualisht ose në çifte. Ndonjëherë mësuesi krijon një listë në dërrasë të të gjitha përgjigjeve të nxënësve. Në këtë fazë mësuesi mund të korrigjojë konceptet e gabuara ose mund ta lërë si detyrë për nxënësit në fund të orës së mësimit.
- c. Nxënësit plotësojnë kolonën e dytë (What do you want to know about this topic? Çfarë dëshironi të mësoni rreth kësaj teme?).
- d. Gjatë orës së mësimit ose në fund të saj nxënësit plotësojnë kolonën e tretë. Gjithashtu nxënësit mund të shtojnë pyetje të tjera tek kolona e dytë të cilat mund të shërbejnë si fillim për orën tjetër të mësimit.

Shembull

Topic: Gravity		
What I know	What I want to know	What I have learned
<ul style="list-style-type: none"> - it keeps us from floating around - it makes things fall - there is less gravity on the moon - Isaac Newton discovered gravity 	<ul style="list-style-type: none"> - What is gravity? - Why is there less gravity on the moon? - How did Newton discover gravity? - What determines how fast something will fall to the ground. (teacher question) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gravity is the force that pulls objects towards the earth. - The amount of gravity there is, depends on the masses of the object involved. The Moon is a lot less massive than the Earth, so there is less gravity on the moon than there is on Earth. - Air resistance determines how fast something will fall to the ground.

Sipas tabelës nxënësit nuk e kanë gjetur në tekst përgjigjen e pyetjes se si Newtoni e zbuloi gravitetin. Për këtë arsye mësuesi inkurajon nxënësit të shohin edhe burime të tjera informacioni për të gjetur përgjigjen e pyetjes.

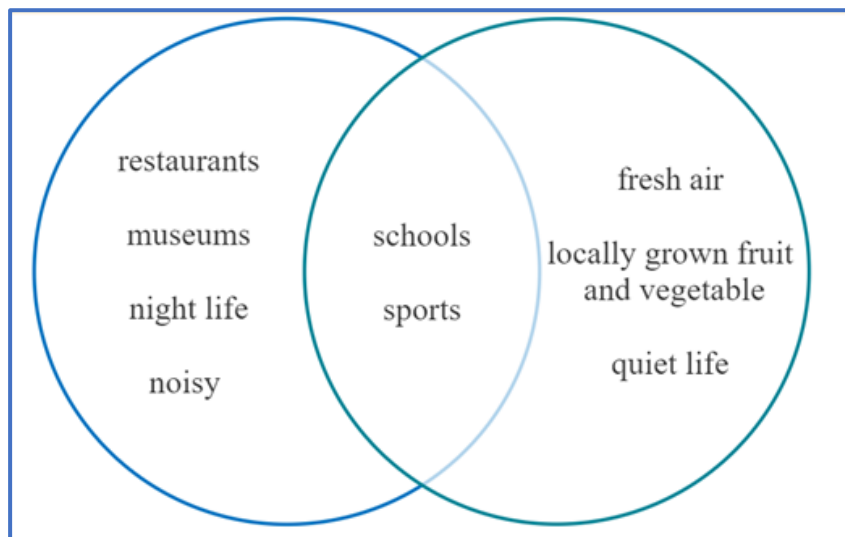
Gjithashtu, kësaj tabele mund t'i shtohen edhe kolona të tjera, të cilat e ndihmojnë nxënësin drejt të menduarit kritik dhe të pavarur.

- Cilat janë faktet për përgjigjen e dhënë? (What is my evidence?)
- Si unë mund të mësoj më shumë? (How can I learn more?)

10. Diagrami i Venit(Ven Diagram)

Diagrami i Venit ndihmon nxënësit të ilustrojnë lidhjet logjike midis dy fenomeneve, ngjarjeve, personazheve etj., duke nxjerrë në pah ndryshimet dhe ngjashmëritë midis tyre.

Shembull

Në një orë mësimi me temë “Living in a city or in a country”, mësuesi jep si detyrë klase për nxënësit të punojnë në çift plotësimin e diagramës së Ven. Pasi nxënësit plotësojnë diagramën me të veçantat dhe të përbashkëtat e jetës në fshat dhe qytet, ata diskutojnë dhe japin shembuj të ndryshëm për te mbështetur zgjedhjet e tyre.

11. Përdorimi i teknologjisë/internetit¹

Teknologjitë edukative të mësimdhënies kanë evoluar me një shpejtësi marramendëse drejt përfshirjes së mjeteve digjitale në procesin mësimor. Interneti është një burim i dobishëm informacioni për shumë tema dhe një mjet komunikimi me njerëzit. Nxënësi duhet të përdorë aftësi specifike të nevojshme për të kërkuar në informacion në internet dhe më shumë e rëndësishme është vlerësimi në mënyrë kritike e informacionit të grumbulluar. Përdorimi i programeve dhe aplikacioneve të ndryshme në mësimin e gjuhëve të huaja është shumë i rëndësishëm. Përdorimi i teknologjisë mbetet gjithmonë një sfidë për mësuesit dhe nevoja për të zotëruar mësimdhënien online është bërë thelbësore. Është shumë e rëndësishme që mësuesit, të cilët nuk janë ende në gjendje të përdorin teknologjinë, të motivohen në kërkimin dhe përdorimin e burimeve online në celularë (laptop apo tableta) në mënyrë që mësimdhënia e gjuhëve të jetë efektive për nxënësit. Mësuesit duhet të jenë në gjendje të përdorin burime

¹ Për më shumë shembuj referojuni “Mësimi i kombinuar në lëndën e gjuhës së huaj” <https://www.ascap.edu.al/mesimi-i-kombinuar-ne-lendën-e-gjuhës-së-huaj/>

si: faqe të internetit, blogje dhe mjete digjitale të cilat i ndihmojnë ata të kalojnë me sukses nga mësimi i drejtpërdrejtë në klasë në mësimin online (ose të kombinuar), si dhe të përshtatin ekspertizën e tyre me situatën aktuale.

Kahoot!

Kahoot!, është një platformë lojërash për mësimnxënien që përdoret nga shumë profesionistë në fushën e arsimit dhe edukimit në botë. Kjo platformë është krijuar për të luajtur, krijuar, zbuluar dhe mësuar. Platforma mund të përdoret në çdo lëndë nga të gjithë mësuesit, për çdo moshë dhe në çdo pajisje duke e bërë procesin e të nxënësve më argëtues dhe gjithëpërfshirës. Nxënësit nuk kanë nevojë të regjistrohen në një llogari. Mësuesi mund ta përdorë këtë platformë në klasë, për mësimin në distancë ose të kombinuar, kur është duke përdorur Skype, Zoom ose Google classroom.

Shembull 1

Kahoot! mund të përdoret nga mësuesi për të kontrolluar nëse nxënësit e kanë kuptuar një pjesë leximi. Për këtë arsye, mësuesi harton disa pyetje me alternativa dhe ua dërgon nxënësve. Nxënësit mund t'u përgjigjen individualisht ose në grup.

Shembull 2

Një mënyrë tjetër për të përdorur Kahoot është krijimi i kuizeve të ndryshme për koncepte të caktuara gramatikore, gjuhësore ose fjalorin e ri, ku mësuesi merr informacion se sa materiali i shpjeguar është kuptuar nga nxënësit. Figura tregon sesi mësuesi e ka përdorur Kahoot!, për të testuar njohuritë e nxënësve në përdorimin e fjalëve të reja të mësimin.

Shembull 3

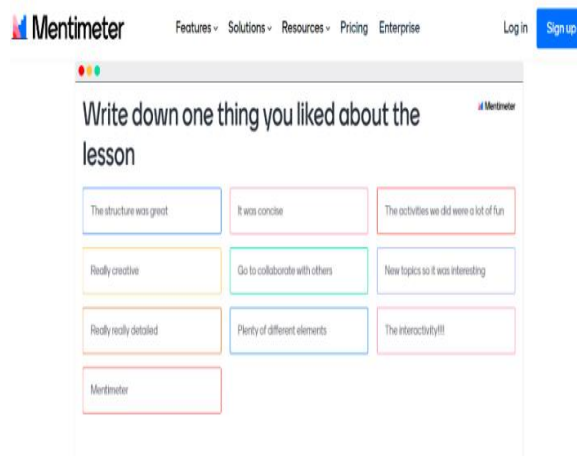
Për të organizuar një orë mësimi interesante, mësuesi mund ta përdorë Kahoot për të hartuar lloje të ndryshme ushtrimesh si: pyetje të vërteta ose të gabuara, pyetje me po ose jo, pyetje të hapura, sondazhe, stuhi mendimesh etj. Gjithashtu mësuesi mund të hartojë ushtrime ku nxënësi:

- gjen cila fjali është gramatikisht korrekte;

shembujve të dhënë.

Shembull 2

Një mënyrë tjetër për ta bërë orën e mësimit interesante dhe tërheqëse për nxënësit, është përdorimi i Mentimeter për vlerësimin e orës së mësimit nga vetë nxënësit. Mësuesi u kërkon nxënësve në Mentimeter: “Shkruaj një gjë që ju pëlqeu nga mësimi i sotëm” dhe nxënësit postojnë mendimin e tyre. Pasi janë marrë të gjitha komentet, mësuesi kërkon nga nxënësit të japin argumente që mbështesin mendimin e tyre duke ndihmuar ata të përmirësojnë aftësitë e tyre folëse dhe argumentuese. Figura tregon se si nxënësit kanë komentuar për orën e mësimit të zhvilluar.

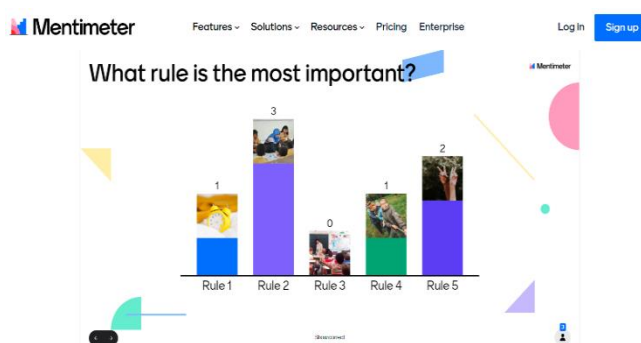

Shembull 3

Mentimeter mund të përdoret me nxënës të niveleve të ndryshme gjuhësore. Në nivelin mesatar ose të avancuar, mësuesi përdor Mentimetër për t'u kërkuar nxënësve të listojnë pyetje ose fjali të dhëna sipas rëndësisë së tyre. Kjo lloj përzgjedhjeje ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e të menduarin kritik dhe të praktikojnë aftësitë e tyre debatuese. Nxënësit reflektojnë rreth temave abstrakte dhe krijojnë argumente për të mbështetur zgjedhjet e tyre. Në një orë mësimi me temën “Protecting our environment” mësuesi u kërkon nxënësve të listojnë problemet (such as greenhouse gas emissions, water pollution, deforestation, etc.) sipas rëndësisë së tyre. Pas votimit, nxënësit diskutojnë dhe japin argumentet e tyre për zgjedhjet që kanë bërë.

Shembull 4

Figura tregon rezultatet e një votimi që një mësues i gjuhës angleze ka zhvilluar në orën e parë të vitit shkollor duke përdorur Mentimeter. Për të vendosur tri rregullat bazë të orës së mësimit nga vetë nxënësit, atyre u kërkohet të votojnë për pesë rregulla, duke i listuar sipas rëndësisë (Be on time; Listen

carefully; Raise your hand; Give your best effort; Respect others). Në klasat e nivelit të lartë, mësuesi u kërkon nxënësve të argumentojnë: “Përse mendoni që këto janë rregullat më të rëndësishme për t’u zbatuar?”

12. Përdorimi i Portofolit Evropian të Gjuhëve (PEGJ)

Nxënësit në lëndën e gjuhës së huaj përdorin Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ), i akredituar nga Këshilli i Evropës për t’u përdorur si dokument kurrikular, është hartuar për tre qëllime kryesore:

- a. të mbështesë dhe të zhvillojë autonominë e nxënësit;
- b. të forcojë ndërgjegjësimin ndërkulturor të nxënësit;
- c. të promovojë plurilingualizmin.

Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ) përbëhet nga tri pjesë:

1. **Pasaporta Gjuhësore**- siguron një vështrim mbi zotërimin e gjuhëve të ndryshme që nxënësi di, të cilat përcaktohen në bazë të aftësive dhe niveleve sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët. Aftësitë: TË KUPTUARIT (të lexuarit dhe të dëgjuarit); TË FOLURIT (ndërveprues dhe produkti i të folurit); dhe TË SHKRUARIT. Ndërsa nivelet janë: Niveli bazë (Para A1; A1-zbulimi i gjuhës, A2-mbijetesa gjuhësore); Përdoruesi i pavarur (B1- Pragu i njohjes gjuhësore, B2- Zotërimi i gjuhës) dhe Zotëruesi i gjuhës (C1- Zotërimi shumë i mirë; C2- Zotërimi i plotë). Përfshirja e vetëvlerësimit në pasaportë thekson që PEGJ i përket nxënësit dhe jo institucionit.
2. **Biografia Gjuhësore**- ndihmon nxënësin të reflektojë mbi progresin e tij, të marrë pjesë në planifikim, e inkurajon të theksojë se çfarë mund të bëjë në secilën gjuhë që po mëson si edhe të informojë për përvojat gjuhësore të fituara gjatë dhe jashtë procesit të nxënës. Nga pikëpamja pedagogjike biografia gjuhësore luan një rol thelbësor duke përqendruar vëmendjen në procesin reflektiv që ndërmjetëson pasaportën gjuhësore me dosjen.
3. **Dosja**- i ofron nxënësit mundësinë për të përzgjedhur materiale që dokumentojnë e ilustronë arritjet dhe përvojat e regjistruara në Biografinë Gjuhësore ose në Pasaportë. Nxënësi mund ta plotësojë dosjen me rezultatet e punës së tij, të tregojë aftësitë në të shkruar e në të folur dhe mund ta realizojë edhe me anë të përfshirjes së CD në dosjen e tyre.

Detyrat e portofolit mund të jenë punime të kryera në klasë dhe/ose jashtë saj, dëshmi e kontributeve dhe talentit të nxënësit të cilat nxënësi i përzgjedh bazuar në përshkruesit e Biografisë Gjuhësore tek PEGJ për një aftësi të caktuar (të lexuarit, të dëgjuarit, të folurit, të shkruarit) dhe nivelit përkatës (B1-B2). Detyrat duhet të përfshijnë të gjitha aftësitë e gjuhës (të folurit, të dëgjuarit, të shkruarit dhe të lexuarit).

PEGJ ka dy funksione:

- a. **Raportues**- tregon aftësitë e nxënësit në lidhje me gjuhët e huaja që ai di ose po mëson, duke dhënë informacion rreth përvojave dhe shembuj konkretë mbi arritjet e tij në këto gjuhë. Rëndësia e funksionit raportues të PEGJ-it ndryshon sipas moshës së nxënësit.
- b. **Pedagogjik**- PEGJ është hartuar me synimin e bërjes transparent të procesit të të nxënës të gjuhëve, duke ndihmuar nxënësin të zhvillojë kapacitetin për reflektim dhe vetëvlerësim. Ky funksion përkon me synimet e Këshillit të Evropës për forcimin dhe zhvillimin e autonomisë të nxënësit.

Përdorimi i PEGJ në klasë

Duke qenë një dokument kurrikular mësuesi duhet të planifikojë veprimtari të larmishme që nxënësi të punojë me këtë dokument si p.sh: punë në grup, punë në çift, ushtrime të krijuara nga nxënësit, diskutime etj. (orët e PEGJ planifikohen brenda orëve të projektit).

Në fillim të vitit shkollor, mësuesi prezanton PEGJ dhe shpjegon nivelin gjuhësor që nxënësi duhet të arrijë në fund të vitit duke organizuar ushtrime që ju referohen përshkruesve të atij niveli për secilën nga aftësitë gjuhësore.

Më poshtë po prezantojmë disa shembuj praktikë se si mund të punohet në klasë me PEGJ. Këta shembuj nuk janë shterues dhe mësuesi duke diskutuar me nxënësit mund të zhvillojnë veprimtari të shumta krijuese dhe të larmishme.

Shembull 1

Puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve fillon në fillim të vitit shkollor, datë 26 Shtator (Dita Evropiane e Gjuhëve), ku nxënësve ju jepet mundësi të shprehin nëpërmjet veprimtarive ose punimeve të ndryshme njohuritë që ata kanë në gjuhë të huaj duke promovuar shumëgjuhësinë dhe diversitetin gjuhësor dhe kulturor.

Nxënësit marrin pjesë me punimet e tyre në konkursin që shpallet çdo vit nga Qendra Evropiane e Gjuhëve Moderne, ose bashkëpunojnë edhe me nxënës të shkollave të ndryshme në Shqipëri, rajon dhe më tej. <https://edl.ecml.at/>

Shembull 2

Mësuesi shpjegon funksionin raportues të PEGJ, thekson vlerën e shkallës së përbashkët Evropiane të zotërimit të gjuhës, inkurajon diskutim mes nxënësve rreth përvojave të mësimit të gjuhëve, tregon modelin e një portofoli të hartuar nga nxënësit e viteve të mëparshme. Gjithashtu mësuesi nxjerr në pah idetë e nxënësve se si ta përdorim PEGJ në klasë.

Shembull 3

Nxënësit diskutojnë në grupe se çfarë ata mund të bëjnë në gjuhën e huaj që po mësojnë. Ata gjithashtu vendosin se çfarë ata duan të mësojnë gjatë vitit të ri shkollor. Kjo veprimtari mund të realizohet në fillim të vitit kur mësuesi prezanton PEGJ dhe përshkruarit për nivelin e caktuar. Nxënësit përgatisin postera duke u bazuar tek përshkruarit e aftësive gjuhësore të nivelit gjuhësor që ata janë dhe posterat vendosen në klasë për të shërbyer si pikë referuese në fund të çdo periudhe.

Shembull 4

Mësuesi ndan klasën në grupe dhe u kërkon atyre të shikojnë me vëmendje përshkruarit për një aftësi të caktuar për secilin grup në nivelin ku janë duke punuar (p.sh: B1 Klasa X; B1+ klasa XI; B2 klasa XII) dhe t'u përgjigjen pyetjeve: (a)- Ku jam unë në lidhje me këtë përshkruarit? (b)- Çfarë më mbetet për të bërë? Etj. Mësuesi më pas u kërkon nxënësve të vendosin një objektiv që do të dëshironin të arrinin në muajt e ardhshëm, ta diskutojnë me shokun përkrah dhe ta shënojnë në biografinë gjuhësore të tyre. Pas një ose dy muajsh, mësuesi ndan përsëri klasën në grupe në orën e punës me PEGJ dhe u kërkon nxënësve të vlerësojnë veten dhe njëri-tjetrin nëse e kanë arritur objektivin e vënë ose jo. Ndërgjegjësimi i nxënësve për vendimmarrje, vlerësimi dhe vetëvlerësimi në këtë nivel shkollimi është shumë i rëndësishëm, pasi ata përgatiten për të qenë përdorues të pavarur të gjuhës së huaj që po mësojnë.

Shembull 5

Gjatë orëve të projektit kurrikular mësuesi ju jep nxënësve një ushtrim me kombinime duke përdorur përshkrues të katër aftësive për nivelet B1-B2.

Niveli B2- Anglisht- Reading

1	I can rapidly get	A	articles and reports on nowadays problems in which the writer express specific attitudes and points of view.
2	I can read and understand	B	Articles outside my own academic field or professional one by consulting the disctionary if necessary.
3	I can understand in details	C	the content and the importqnce of news, articles within my interest and decide if a closer reading is necessary
4	I can understand specialized	D	texts within my field of interest or the areas of my academic or professional speciality.

(1-C; 2-A; 3-D; 4-B)

Pas këtij ushtrimi nxënësit zgjedhin përshkruesin me të cilin duan të realizojnë projektin e tyre.

Shembull 6

Mësuesi u kërkon nxënësve të shkruajnë një tekst në gjuhën e huaj që po mësojnë duke iu përgjigjur pyetjes “Çfarë nxënësi jam unë?”, duke u sugjeruar që të mendojnë për tre mbiemra të cilët reflektojnë karakteristikat pozitive të të nxënësve të gjuhës së huaj dhe tri mbiemra për tri veçori negative të të nxënësve të gjuhës. Gjithashtu mësuesi u sugjeron nxënësve të listojnë tri teknika dhe veprimtari që ata i shohin të dobishme. Së fundi, mësuesi u kërkon nxënësve të shkruajnë një përvojë të suksesshme të të nxënësve të gjuhës.

Shembull 7

Mësuesi u jep nxënësve si detyrë shtëpie ose klase të lexojnë një tregim, artikull gazete ose një artikull në internet dhe u kërkon të hartojnë ushtrime për të. Nxënësit janë të lirë të zgjedhin llojin e ushtrimit duke u mbështetur në dy fusha: (a) përmbajtjen “content based” – pyetje rreth tekstit, e vërtetë e gabuar, dialogje, quize (kuize) etj; (b) forma si për shembull: plotëso vendin bosh, ushtrime transformuese, ushtrime me kombinime etj. Përpara se ushtrimi të zhvillohet me të gjithë klasën, nxënësi duhet t`u shpjegojë shokëve zgjedhjen që ka bërë, pse dhe se si e ka krijuar ushtrimin. Kjo veprimtari synon përmirësimin e kuptimit të

të lexuarit, mbështet metoda aktive të të nxënit si edhe kalon përgjegjësinë nga mësuesi tek nxënësi.

VII. PLANIFIKIMI I LËNDËS DHE MODELE TË PLANIFIKIMIT LËNDOR

Planifikimi është një proces i rëndësishëm i zbatimit të kurrikulës, i cili i krijon mundësinë mësuesit të jetë krijues, i lirë dhe sa më efektiv në procesin e mësimdhënies. Për një planifikim të mirë, mësuesi duhet të njohë dokumentet e mëposhtme:

- kornizën kurrikulare;
- kurrikulën bërthamë;
- programin mësimor.

Baza e një planifikimi të suksesshëm është njohja e mirë e programit mësimor. Mësuesi duhet të zbatojë me përpikmëri të gjitha kërkesat e këtij programi. Rezultatet e të nxënit janë një themel i përbashkët për të gjithë mësuesit. Ata përzgjedhin vetë metodat dhe strategjitë më të përshtatshme, burimet e mundshme për t'u shfrytëzuar, llojet dhe mjetet e vlerësimit.

7.1 Llojet e planifikimeve

Planifikimi i mësimdhënies për lëndën ose modulën përfshin:

- planifikimin vjetor;
- planifikimin për secilën periudhë;
- planifikimin ditor.

Në fillim të vitit shkollor mësuesi duhet të dorëzojë pranë drejtorisë së shkollës *planin vjetor* të lëndës ose të modulit, i cili shërben si një kornizë e ndarjes së përgjithshme të përmbajtjes lëndore dhe të orëve mësimore, si edhe *planin e periudhës së parë* (shtator-dhjetor). Planet e periudhës së dytë dhe të tretë dorëzohen para fillimit të secilës periudhë.

Gjatë vitit, sipas rrethanave që i krijohen, mësuesi mund të bëjë ndryshime në planin fillestar mësimor. Mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë nga sa e ka parashikuar, kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi. Në këtë mënyrë mësuesi planifikon duke u bazuar në përparimin e nxënësve dhe në vështirësitë e hasura në periudhat paraardhëse, duke u përqendruar tek arritjet e kompetencave kyç dhe të lëndës.

7.2 Planifikimi vjetor i lëndës

Për planifikimin vjetor të lëndës, mësuesi, përveç programit mësimor duhet të njohë edhe tekstin që ka përzgjedhur për atë vit shkollor. Natyrisht, realizimi i programit është qëllimi i vërtetë i mësuesit, kurse teksti mësimor i përzgjedhur është një mjet për ta përbushur këtë qëllim. Kur mësuesi sheh se teksti nuk i ka dhënë vendin e mjaftueshëm përvetësimit të një rezultati të nxëni të programit, ai e plotëson vetë këtë mungesë të tekstit, duke përdorur burime të tjera të nxëni.

Plani vjetor është një plan sintetik. Mësuesi planifikon orët dhe përmbajtjen kryesore lëndore për tre periudha. Periudhat janë:

- periudha e parë: shtator-dhjetor;
- periudha e dytë: janar-mars;
- periudha e tretë: prill-qershor.

Periudhat nuk janë semestra, por janë periudha reflektimi për mësuesit dhe nxënësit, duke reflektuar mbi punën dhe rezultatet e tyre dhe si mund të përmirësohet në vazhdim.

Më poshtë jepet tabela e planifikimit të orëve mësimore në AML për gjuhën e huaj të parë dhe të dytë. (Klasa X-XI - 36 javë mësimore; Klasa XII - 34 javë mësimore)

Gjuha e huaj e parë	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa e X; XI (36 x 3 = 108)	40%	30%	20%	10%	108 orë
	44 orë	32 orë	21 orë	11 orë	

Gjuha e huaj e parë	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa XII (34 x 3 = 102)	40%	30%	20%	10%	102 orë
	41 orë	31 orë	20 orë	10 orë	

Gjuha e huaj e dytë	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa X, XI (36 x 2 = 72)	40%	30%	20%	10%	72 orë
	29 orë	22 orë	14 orë	7 orë	

Gjuha e huaj e dytë	Formimi kulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa XII (34 x 2 = 68)	40%	30%	20%	10%	68 orë
	27 orë	20 orë	14 orë	7 orë	

Mësuesi ka të drejtë të ndryshojë deri në masën 10% të orëve të përcaktuara në tabelë duke pasur parasysh karakteristikat e çdo klase si edhe përparimin e nxënësve.

Në orët e formimit kulturor trajtohen pjesët e reja të leximit dhe të dëgjimit, të cilat përfshijnë njohuritë që merr nxënësi mbi botën e punës, shkollës, jetës personale, natyrës, udhëtimet, kulturat dhe traditat e vendeve të ndryshme etj., duke ndihmuar në krijimin dhe forcimin e kompetencave kyç. Nëse mësuesi vë re se disa njohuri nuk mund të përvetësohen nga nxënësi brenda një ore mësimore, ai planifikon orë rimarrje për ato njohuri.

Orët e formimit gjuhësor mbi gramatikën përfshijnë njohuritë gramatikore dhe punën me fjalorin që realizohet gjatë vitit. Këtu mund të përfshihen edhe orët e përfortimit të njohurive nëse mësuesi e shikon të nevojshme. Gjithashtu njohuritë gramatikore nuk mund të merren jashtë kontekstit dhe duke pasur parasysh që përfaqja në kurrikulën bërthamë është të mësuarit nëpërmjet situatave të të nxënësve, këto njohuri mund të ndërthuren edhe gjatë orëve kur fokusi është të folurit ose të shkruarit.

Funksionet gjuhësore u referohen akteve të komunikimit, që nxënësi realizon gjatë procesit të marrjes së gjuhës së huaj dhe mund të realizohen në përputhje me njohuritë dhe shkathhtësitë e tjera.

Duke pasur parasysh se vlerësimi i nxënësit bëhet edhe nëpërmjet projektit lëndor, mësuesit duhet të planifikojnë orë për realizimin e tij. Gjatë orëve të projektit, mësuesi krijon hapësirë dhe cakton orë që nxënësit të punojnë edhe me Portofolin Evropian të Gjuhëve si një instrument që e ndihmon nxënësin për të vendosur rezultatet e të nxënësit për realizimin e projektit dhe për të bërë vetëvlerësimin e punës së tij.

Teste të detyruara gjatë një viti shkollor janë 3, të cilat kryen rreth përfundimit të çdo periudhe por JO detyrimisht orën e fundit të periudhës.

Model planifikimi vjetor

Lënda: Gjuhë e huaj Anglisht

Klasa: X/XI

TOPICS	Subject content distribution		
	September -December (39 hours)	January – March (36 hours)	April - June (33 hours)
1 Let's Start 9 hours	A- Home Sweet Home B- At the Movies C- D- Self assessment (ELP- European Language Portfolio) E- Project F- Workbook exercises		
4..... Appearances 10 hours		
5..... 10 hours		A- Personality B- Vocabulary C- D- Culture Corner E- Project and ELP F- Workbook	

		exercises	
8 Going Places 16 hours			A- Travelling B- C- D- Project and ELP Workbook exercises
9..... 17 hours		

**Shënim: Në klasën XII, mësuesit planifikojnë në fund të vitit shkollor orë për përgatitjen e nxënësve për provimin e detyruar të gjuhës së huaj. Këto orë mund të merren si nga orët e formimit kulturor ashtu edhe nga orët e formimit gjuhësor.*

7.3 Planifikimi sipas periudhave

Planifikimi i periudhës është një planifikim më afatshkurtër dhe më i detajuar i mësimdhënies. Ai është analitik dhe në të detajohen temat mësimore që do të zhvillohen përgjatë saj. Mësuesi harton planifikimin e periudhës përkatëse në fillim të saj dhe e dorëzon në drejtorinë e shkollës para fillimit të periudhës. Ky plan hartohet duke iu përmbajtur programit dhe tekstit mësimor përkatës. Në planet sipas periudhave planifikohen të gjitha orët. Mësuesit janë të lirë të bëjnë ndryshimet e tyre hap pas hapi, në varësi të specifikave të lëndës së tyre.

Ky lloj planifikimi kërkon që mësuesi të përcaktojë me kujdes:

a. Rezultatet e të nxënësve sipas kompetencave kyç

Në këtë rubrikë mësuesi do të vendosë rezultatet e të nxënësve të kompetencave kyç, të cilat do të zhvillohen nga nxënësit përgjatë temave mësimore, të zhvilluara gjatë kësaj periudhe. Mësuesi i përzgjedh këto rezultate në programin mësimor, te rubrika “Rezultatet kryesore të të nxënësve, sipas kompetencave kyç që realizohen nëpërmjet lëndës së ...”.

b. Rezultatet e të nxënësve sipas kompetencave të lëndës

Në këtë rubrikë vendosen rezultatet e të nxënësve sipas kompetencave të lëndës, të cilat do të arrihen nga nxënësi nëpërmjet zhvillimit të këtyre temave mësimore. Mësuesi i përzgjedh këto rezultate të nxënësve nga programi mësimor sipas tematikave të përmbajtjes së lëndës.

c. Numrin rendor

Këtu vendosen numrat për temat mësimore. Totali i numrave në planin e periudhës përkon me numrin e orëve që janë përcaktuar në planin vjetor të lëndës ose të modulit.

d. Kapitullin

Në këtë rubrikë shënohen kapitujt mbi të cilat është ndërtuar teksti i lëndës.

e. Temat mësimore

Në këtë rubrikë shënohen të gjitha temat mësimore që do të zhvillohen gjatë periudhës. Kjo rubrikë përmban *orë të detyruara për t'u planifikuar*:

- temat mësimore brenda të cilave do të realizohen rezultatet e të nxënësve. mësuesi orientohet sipas tekstit mësimor;
- orët e projektit/eve kurrikulare që do të zhvillojë mësuesi për zbatimin dhe demonstrimin e aftësive të fituara në lëndën e gjuhës së huaj si dhe për zhvillimin e kompetencave të lëndës e kompetencave kyç. mësuesi, në varësi të kushteve specifike planifikon në lëndën e gjuhës së huaj 10 -11 (gjuha e huaj e parë) dhe 7 orë (gjuha e huaj e dytë) projekte kurrikulare. në këto orë do të përfshihen edhe orët që do punohet me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ);
- orë ushtrimesh, përpunim njohurish, përsëritje për testin përmbledhës, etj. për të konsoliduar dhe zbatuar konceptet e fituara në lëndën e gjuhës së huaj;
- orët e testeve përmbledhëse për të matur njohuritë e fituara nga nxënësit në periudhën përkatëse. mësuesi planifikon 3 teste përmbledhëse, nga një për çdo periudhë. testet përmbledhëse planifikohen kur mësuesi e shikon të arsyeshme kohën e zhvillimit të tij, d.m.th jo detyrimisht në fund të periudhës, por edhe disa javë përpara se të mbarojë periudha;
- orë sipas specifikave të lëndës p.sh: vizita në muze, ekskursionet, konkurse, debate etj.

f. Situata e të nxënësve

Në këtë rubrikë vendosen situatat e të nxënësve që mësuesi parashikon të realizojë gjatë periudhës, të cilat mund të ndryshohen dhe plotësohen përgjatë zhvillimit të lëndës. Situatat e të nxënësve mund t'i përkasin një teme mësimore, disa temave mësimore, ashtu sikurse mund të ketë tema mësimore për të cilat mësuesi nuk zhvillon situata të nxënësve. Me situatë të nxënësve kuptohet ndërtimi i njohurive nëpërmjet një situatë praktike ose reale si pjesë e metodologjisë dhe organizimit të klasës.

g. Metodologjia dhe veprimtaritë e nxënësve

Në këtë rubrikë mësuesi vendos teknikat dhe metodat e mësimdhënies (p.sh, harta e konceptit, parashikimi me terma paraprakë, debat, dialog, punë në grup etj.) që do të përdoren gjatë zhvillimit të këtyre temave në një periudhë të caktuar (jo shumë e detajuar, sepse e tillë kjo rubrikë detajohet në planifikimin ditor).

h. Vlerësimi

Këtu vendosen teknikat e vlerësimit që do të përdoren gjatë zhvillimit të këtyre temave në një periudhë të caktuar si p.sh., vlerësimi i përgjigjeve me gojë; vlerësimi i punës në grup; vlerësim mes nxënësish; vlerësim i aktivitetit gjatë debateve në klasë; vlerësim i detyrave të shtëpisë; vetëvlerësim; intervistë me një listë treguesish; vëzhgim me një listë të plotë treguesish; prezantim ose punë me gojë ose me shkrim, projekt kurrikular etj. Kjo rubrikë nuk detajohet shumë, sepse është e detajuar në planifikimin ditor.

i. Burimet

Në këtë rubrikë mësuesi vendos burimet që do të përdoren për arritjen e rezultateve të të nxënësve si p.sh. teksti i nxënësit, teksti i ushtrimeve (nëse ka të tillë), materiale të përgatitura nga mësuesi ose nxënësi etj. Kjo rubrikë nuk plotësohet në mënyrë shumë të detajuar, pasi e tillë do të plotësohet në planifikimin ditor.

Model planifikimi i orëve mësimore për një periudhë

Në modelin e mëposhtëm paraqitet një model sugjerues se si mund të planifikohet pjesa e fundit e një periudhe në gjuhën angleze.

SECOND PERIOD PLANNING

FIELD: Languages and Communication

Subject: English XI

Key Competences Learning Outcomes

The student:

- discusses and shares his/her experiences with others in doing research and using the proper strategies for effective learning;
- utilizes various techniques and strategies to solve different assignments or tasks;
- designs a project by setting the goals, dates, activities, materials and resources needed and presents it fluently;
- uses ELP (European Language Portfolio) as a tool to identify his/her strengths and weaknesses and also to

set goals for the future learning and career development;

-

Subject Competences Learning Outcomes

The student:

- has sufficient range of language to talk about travelling experiences, different means of transport, geography and natural disasters;
- understands the main points of a conversation or a monologue;
- finds specific details in short texts or interviews;
- communicates with reasonable accuracy when talking about past states and repeated actions;
- expresses and justifies his/her opinion in discussing topic of interest;
- presents and supports arguments in a “for and against’ essay.
-

No	Topics	Topics per hour	Learning situations	Methodologies and students activities	Assessment	Resources
5	10 hours
7	Our World 14 hours	1. Natural disasters-reading and vocabulary 2. Grammar-articles 3. Listening and exercise 4. Speaking 5. Google Earth-Reading 6. Grammar-Non-defining relative clauses	Google Earth Students divided into groups are asked to use google earth and to find a place they want to describe and use the information based on google earth as well as by doing research. They may also	<ul style="list-style-type: none"> - group work - pair work - brainstorming - questions and answers - gap filling - matching exercises - games - test 	<ul style="list-style-type: none"> - observation - assessing answers - assessing group work - assessing home work - using checklists - self-assessment 	<ul style="list-style-type: none"> - student book - work book - picture dictionary - CD - Internet - Digital platform - Posters, photos - ELP

	7. Speaking	brainstorm on the ways that people can use Google Earth.			
	8. Writing a ‘for and against’ essay.				
	9. Reinforcement				
	10. Test				
	11. Project ²				
	12. Project				
	13. Project and ELP				
	14. Debate				

7.4 Planifikimi ditor

Mësuesi planifikon çdo orë mësimore duke pasur parasysh specifikat e çdo ore mësimore dhe klase. Në ndryshim nga planifikimi tradicional, në planifikimin e kurrikulës me kompetenca kemi këto ndryshime:

Planifikimi (tradicional) i orës së mësimit	Planifikimi bazuar në kompetenca i orës së mësimit
Në planifikim përcaktohet çfarë bën mësuesi për të realizuar mësimin.	Në planifikim përcaktohet çfarë bëjnë nxënësit ndërsa realizohet mësimi (situatat, veprimtaritë, detyrat).
Mësimi përqendrohet pothuajse te përmbajtja.	Mësimi përqendrohet mbi proceset dhe mbi veprimtaritë.
Mësimi pritet të ketë të njëjtin organizim të orës së mësimit gjithmonë.	Mësimi nuk ka të njëjtën metodologji gjithmonë. Organizimi varet nga rezultatet që duam të arrijmë.
Roli i mësuesit është kryesisht ligjërues (shpjegon).	Roli i mësuesit është organizator duke mbizotëruar dhe duke e vënë theksin te bashkëveprimi i nxënësve.

Shembuj të foljeve për rezultatet e të nxënësve sipas kompetencave të lëndës së gjuhës së huaj Gjuhë angleze

²Orët e projektit mund të zhvillohen edhe të shpërndara. Në varësi të mundësive dhe fleksibilitetit që ka, mësuesi mund të planifikojë 2-3 orë orë projekti kurrikula, për një periudhë.

Bloom's Taxonomy	Measurable Verbs
Remember	arrange, choose, cite, copy, define, describe, draw, duplicate, identify, label, list, locate, match, memorize, name, order, outline, quote, read, recall, recite, repeat, reproduce, select, state, underline, etc.
Understand	articulate, associate, characterize, cite, clarify, classify, compare, contrast, convert, defend, demonstrate, describe, differentiate, discuss, distinguish, estimate, explain, express, identify, illustrate, indicate, interpret, locate, match, observe, organize, etc.
Apply	act, adapt, apply, calculate, change, choose, classify, complete, construct, demonstrate, develop, discover, dramatize, employ, explain, generalize, identify, illustrate, implement, interpret, interview, manipulate, modify, operate, predict, prepare, etc.
Analyze	analyze, appraise, break down, categorize, classify, compare, conclude, contrast, correlate, criticize, debate, deduce, detect, diagnose, diagram, differentiate, discriminate, dissect, distinguish, evaluate, examine, experiment, group, identify, infer, inspect, etc.
Evaluate	appraise, argue, assess, attach, choose, compare, conclude, contrast, create, criticize, critique, decide, defend, describe, design, determine, discriminate, estimate, evaluate, grade, invent, judge, manage, mediate, rate, reconcile, etc.
Create	arrange, assemble, choose, collect, combine, compile, compose, construct, create, design, develop, devise, evaluate, facilitate, formulate, generalize, generate, hypothesize, improve, integrate, invent, make, manage, modify, originate, plan, etc.

Gjuhë frënge

la taxonomie de Bloom	verbes mesurables
Souvenir	lister, nommer, mémoriser, répéter, entourer, distinguer, identifier, définir, réciter, citer, faire correspondre, décrire, formuler, étiqueter, écrire, énumérer, souligner, reproduire, organiser, choisir, copier, dessiner, ordonner, classifier.

Comprendre	articuler, associer, caractériser, clarifier, classer, comparer, opposer, convertir, démontrer, décrire, différencier, discuter, distinguer, estimer, expliquer, exprimer, identifier, illustrer, indiquer, interpréter, situer, rapprocher, observer, organiser,
Appliquer	utiliser, exécuter, construire, développer, résoudre, manipuler, adapter, réaliser, faire, calculer, changer, choisir, classer, compléter, démontrer, découvrir, employer, expliquer, généraliser, illustrer, mettre en œuvre, interpréter, interroger, modifier, préparer, etc.
Analyser	organiser, comparer, rechercher, structurer, intégrer, discerner, catégoriser, tirer une conclusion, examiner, arranger, déterminer, argumenter, apprécier, classer, critiquer, débattre, déduire, diagnostiquer, schématiser, différencier, distinguer, expérimenter, identifier, etc.
Evaluer	planifier, composer, préparer, compiler, inventer, réorganiser, proposer, générer, imaginer, produire, assembler, élaborer un plan, évaluer, argumenter, opposer, tirer une conclusion, défendre une opinion, concevoir etc.
Créer	émettre des hypothèses, tester, critiquer, juger, contrôler, justifier une décision, sélectionner, défendre, prédire, ratifier, choisir, recommander, persuader, généraliser, évaluer, justifier, motiver, valider, etc.

Gjuhë italiane

La Tassonomia di Bloom	I Verbi
Ricordare	riconoscere, identificare, descrivere, elencare, definire, dire, spiegare, memorizzare, illustrare, dichiarare, abbinare, selezionare, esaminare, individuare, enumerare, registrare, nominare, distinguere, citare, ecc.
Comprendere	riassumere, interpretare, classificare, confrontare, contrastare, dedurre, correlare, estrarre, citare, discutere, distinguere, delineare, estendere, prevedere, indicare, tradurre, modificare, associare, esplorare, convertire, rappresentare, ecc.

Applicare	risolvere, cambiare, collegare, completare, usare, schizzare, insegnare, articolare, scoprire, trasferire, mostrare, dimostrare, coinvolgere, produrre, segnalare, agire, rispondere, amministrare, attivare, preparare, manipolare, ecc.
Analizzare	Contrastare, collegare, elaborare, correlare, illustrare, distillare, concludere, classificare, separare, risolvere, differenziare, dedurre, concludere, elaborare, suddividere, calcolare, ordinare, adattare
Valutare	criticare, riformulare, giudicare, difendere, valutare, dare priorità, aggiornare, rivedere, perfezionare, discutere, sostenere, evolvere, decidere, riprogettare, ruotare, giustificare, misurare, testare, supportare, moderare, monitorare, validare, ecc.
Creare	progettare, modificare, giocare, sviluppare, riscrivere, modificare, collaborare, inventare, scrivere, formulare, immaginare, integrare, simulare, negoziare, originare, disquisire, pianificare, produrre, pubblicare, comporre, ecc.

Gjuhë gjermane

Taxonomiestufen nach BLOOM	Verben
Wissen	angeben, aufschreiben, aufzählen, aufzeichnen, ausführen, benennen, beschreiben, bezeichnen, darstellen, reproduzieren, vervollständigen, zeichnen, zeigen, wiedergeben.
Verständnis	begründen, beschreiben, deuten, einordnen, erklären, erläutern, interpretieren, ordnen, präzisieren, schildern, übersetzen, übertragen, umschreiben, unterscheiden, verdeutlichen, vergleichen, wiedergeben.
Anwendung	abschätzen, anknüpfen, anwenden, aufstellen, ausführen, begründen, berechnen, bestimmen, beweisen, durchführen, einordnen, erstellen, entwickeln, interpretieren, formulieren, lösen, modifizieren, quantifizieren, realisieren, übersetzen, unterscheiden, umschreiben, verdeutlichen.
Analyse	ableiten, analysieren, auflösen, beschreiben, darlegen, einkreisen, erkennen, gegenüberstellen, gliedern, identifizieren, isolieren, klassifizieren, nachweisen, untersuchen, vergleichen, erlegen, zuordnen.
Synthese	abfassen, aufbauen, aufstellen, ausarbeiten, definieren, entwerfen, entwickeln, erläutern, gestalten, kombinieren, konstruieren, lösen, optimieren, organisieren, planen, verfassen, zusammenstellen.

Beurteilung	äussern, auswählen, auswerten, beurteilen, bewerten, differenzieren, entscheiden, folgern, gewichten, messen, prüfen, qualifizieren, urteilen, vereinfachen, vergleichen, vertreten, werten, widerlegen.
-------------	--

Modele planifikimi ditor

Shembull 1

Gjuhë Angleze (45 minuta)

Field: Languages and communication	
Subject: English	Stage: V Class: X
Topic: The Passive Form	Learning situation: Fairtrade
Learning outcomes: The student: - understands and uses passive forms correctly. - uses passive forms to talk about Fairtrade.	Keywords: farmers; consumers; environment; passive form; Fairtrade
Resources: student book; internet; newspaper articles	Cross-curricular links: society and environment

Methodology and activities

The lesson introduces The Passive Form, which is sometimes difficult for students to understand and use. Therefore, it is important to introduce it through familiar or interesting topics and meaningful contexts and situations.

1. Brainstorming (5 minutes)

Teacher asks students what “Fairtrade” means to them. Students brainstorm on the definition of “Fairtrade”. Teacher can use <https://www.mentimeter.com/> as a digital tool to submit their answers. When all the students have submitted their content on mentimeter, teacher helps with the final definition of the word “Fairtrade”.

2. Pairwork (5 minutes)

In pairs, students discuss the following questions about shopping:

- Who does the shopping in your family?
- What food products do you buy every week?
- Which of these things are important when you buy food?
 - d) a the quality
 - d) b where it is produced
 - d) c how it is produced
 - d) d a fair price?
- How are all the above questions related to Fairtrade?

After discussing in pairs, students share their findings and decisions with the whole class.

3. Reading (10 minutes)

Students read the article about Fairtrade.

- While reading task: While reading the passage students are asked to fill in the following table:

Fair trade is good for:	
1	
2	
3	

- After reading task - Discussion: Students discuss why "Fair trade" is good for farmers, consumers and the environment.

4. Presenting grammar (15 minutes)

Teacher gives students pairs of sentences (one in active voice and one in passive voice) and elicits from students what the differences are. Then the teacher explains the forms and uses of the passive form.

Afterwards, students are asked to go through the article again and underline the passive forms in the article and then make their own passive sentences based on the information in the article.

5. Role-play (10 minutes)

Teacher gives students roles to prepare a TV studio discussion with farmers, consumers and environmentalists to talk about the benefits of Fairtrade. (Teacher instructs students that they should use passive forms where possible, give arguments and support them with examples and explanations.)

Assessment:

Students will be assessed on their ability and performance to:

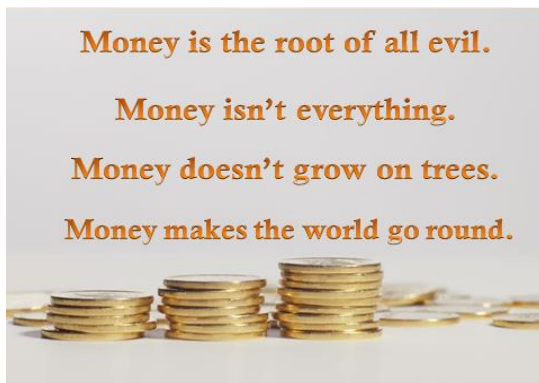
- identify the passive forms of the verbs (Level 2)
- understand and demonstrate the use of passive forms in sentences (Level 3)
- speak about "fair-trade" and give arguments for his/her choice using passive forms (Level 4)

Assignment: Write questions about the article "Fairtrade" using passive forms (When was Fairtrade formed? Where have farming organisations been set up?)

Shembull 2

Gjuhë angleze (45+45 minuta)

Field: Language and communication	Subject: English	Stage: V	Class: X	Date:
Topic: The Moneyless Man Duration: 45`+45`		Learning Situation: the life of Mark Boyle		
Learning outcomes: Student: - listens and reads for gist and specific information; - talks about the personal experience of a man using new expressions and synonyms.		Key words: money, wild, caravan, candles, seeds, solar power, shelter, exhibition, waste etc		
Resources: Student's Book, Internet, YouTube videos, projector, pictures, cardboards, coloured A4 papers, posters, ball, CD player		Cross curricular link: Social Sciences, Economy, History		
Methodology and activities				
<p>1. Brainstorming</p> <p>a. draw students' attention on the first slide of the PowerPoint presentation.</p> <p>b. ask if they know what is the meaning of these sayings.</p> <p>c. ask if they agree or disagree with them.</p> <p>2. Listening for specific information</p> <p>a. Pre listening- Predict by asking "What do you think the text will be about? (Students look at the picture and guess.)</p> <p>b. Listening - Play the recording. Students listen and follow the text in their books. They might underline the words they don't know or words related to money.</p> <p>c. After listening- Which of the saying in the first slide do you think the man would agree with and why?</p> <p>3. Reading</p> <p>a. Comprehension exercises</p> <p>- True or false: Students read the sentences given very carefully. Then, referring to the text they decide whether the sentences are True or False.</p> <p>- Guessing the meaning: Students work individually. They try to find words from the text that have the same meaning with the ones given. Students answers are elicited. (discovered; own country, abilities, solved the problem, was given, unnecessarily, throw away)</p>				

b. Group-work/Competition.

c. Reading for specific information

- Students are divided into groups of six.
- Each group is asked to find at least six changes Mark Boyle made in his life.
- The first group to finish is the winner. The answers are shown on the screen and the students check on their notes.

Changes that Boyle made to his lifestyle

- He grew his own vegetables;
- Picked wild fruit;
- Leaves and nuts;
- Found food in supermarket bins;
- Lived in a caravan;
- Used candles in the evening;
- Borrowed books from the library;
- Cleaned teeth with seeds and discarded toothbrushes;
- Used a hole in the ground for toilet;
- Used old newspapers as toilet paper;
- Cycled everywhere;
- Did push-ups every morning to keep fit;
- Used a solar-powered computer.

4. Group work activity- Throwing the ball

- Students divided into groups and given a piece of paper.
- Each group has a different colour.
- The students are given two minutes to complete one sentence about themselves using word and expressions learned from the text.
- Then the ball is thrown to one member of the group who reads the sentence he/she has written.

My grandparents used

I'd like to learn or improve the following skills:

I find it difficult to ...

5. Speaking

a. Role play

- An interview with Mark Boyle. One student pretends to be Mark and others ask him questions about his life.

b. Discussion – How is Mark Boyle different from you.

Evaluation:

- Observation
- Group work assessment
- Individual assessment

Students will be assessed on their ability and performance to:

- identify the details in a reading or listening part (Level 2)
- understand the main idea and demonstrating through simple examples (Level 3)
- synthesize the information from the reading and listening part (Level 4)

Homework: Describe someone you know who is similar to or different from Mark Boyle.

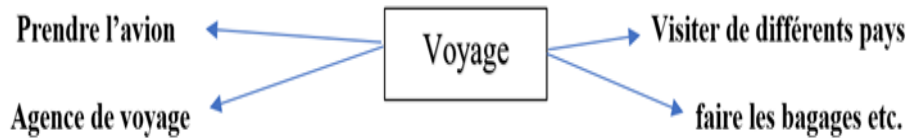
Shembull 3

Gjuhë frënge (45 minuta

Domaine : Langue et communication	Matière : Français	Classe XI
Unité 8 Bon voyage Sujet : Ailleurs <i>Accord du participe passé</i>	Situation de l'apprentissage : Avec les amis vous voudriez faire un voyage mais vous ne savez pas quelle destination choisir alors chacun de vous raconte ses expériences personnelles des lieux visités et à la fin en groupe vous préparez une brochure touristique	
Résultats de l'apprentissage de la séance : Les apprenants : - utilisent correctement le passé composé; - discutent en groupe sur le sujet; - expriment un point de vue, un sentiment sur un voyage.	Mots –clés : Ailleurs- — circuit – découvrir – emmener– navigateur –séjour– tour- dépliant	
Support : livre de l'élève Le nouveau Taxi 2 fiche d'exercices, feuilles de papier en couleurs, (explorer l'internet si possible) fiche de grammaire	Liens interdisciplinaires : société et loisirs	
Méthodologie et activités des apprenants - Travail individuel - Questions /réponses Travail en équipe Mise en commun	Durée 45 minutes	
Déroutement de la séquence <i>Méthodologie et activités</i> La leçon présente l'utilisation du passé composé et l'accord du participe passé qui est parfois difficile à comprendre et à utiliser pour les élèves. Il est donc important de l'introduire à travers des sujets familiers ou intéressants et des contextes significatifs et situations. Mise en route: <u>Remue méninge</u>		

Activité 1 : Travail en binôme

Bientôt l'école va finir ! Quel est le premier mot qui vous vient à l'esprit quand vous entendez le mot voyage"? L'enseignant peut utiliser <https://inspirassion.com/fr/related/voyage/> comme outil numérique pour soumettre leurs réponses

Activité 2 : Travail en binôme

Décrivez les photos du texte et relevez les mots associés au voyage

Activité 3 : Compréhension de l'orale Travail individuel

Une certaine idée du voyage

Écoutez l'enregistrement.

On passe l'enregistrement et on demande aux apprenants d'associer chaque témoignage au mot figurant sur la brochure du texte

- Associez chaque témoignage aux mots qui figurent sur les brochures ou à la citation.
- Choisissez, pour chaque personne, la réponse correcte.

Activité 4 : À l'agence de voyage Jeux de rôle

Un élève joue le rôle de l'agent de voyage, l'autre élève joue le rôle du client qui vient se renseigner à l'agence pour ses vacances.

Activité 5 : Exercices de QCM

On revient sur l'exercice 2 page 87 et on demande aux apprenants de souligner les verbes de l'exercice et d'essayer de trouver les règles d'accord du participe passé.

A. Le participe passé employé avec être s'accorde avec:

- le sujet du verbe
- Le complément d'objet direct quand il est placé avant le verbe.

B. Le participe passé employé avec avoir s'accorde avec:

- le sujet du verbe.
- le complément d'objet direct quand il est placé avant le verbe.
- le complément d'objet direct quand il est placé après le verbe.

Présentation de la grammaire Accord du participe passé : être et avoir :

-avec l'auxiliaire être : le participe passé s'accorde toujours en genre et en nombre avec le sujet,

Ex. : Ils sont partis tôt le matin Marie est venue chercher son ami

-avec l'auxiliaire avoir : le participe passé employé avec l'auxiliaire AVOIR s'accorde en genre et

en nombre avec le complément d'objet direct (COD) lorsque celui-ci est placé avant le verbe

Exemples : Ces beaux livres je les ai achetés hier.

Accord du participe passé des verbes pronominaux

- Avec le sujet : Ex. Elles se sont lavées.

Renforcement de grammaire.

I Choisissez la forme correcte du participe :

1 - Lucie a _____ un temps fou avec ce jeu sur son téléphone,
passé /passée

2 – Même si je les ai souvent _____, j’ai _____ les paroles de cette chanson.
Entendues /entendu oublié / oubliées

3 – Michel et Stéphane ont _____ vos traces de ski, et elles les ont _____ sans peine.
Suivi/suivis menés/menées

Évaluation : Les apprenants seront évalués sur leur capacité et leur performance à : - - - Identifier les verbes au passé composé et faire l’accord du participe des verbes (niveau 2)

Utiliser correctement le passé composé dans les phrases et décrire un voyage (niveau 3)

Raconter des expériences personnelles en exprimant des impressions et utiliser des verbes au passé (niveau 4)

Devoir à la maison : Production écrite

Groupe 1 (Niveau 2 et 3) Décrivez un de vos voyages en exprimant vos impressions 60 -80 mots.

Groupe 2 (niveau 4) Avec les amis vous voudriez faire un voyage mais vous ne savez pas quelle destination choisir alors chacun de vous raconte ses expériences personnelles des lieux visités et à la fin en groupe vous préparez une brochure touristique.

Shembull 4

Gjuhë italiane (45 + 45 minuta)

Campo: Lingua e comunicazione	Materia: Lingua Italiana	Grado: IV	Data: _____ Classe: _____
“Unita’ 10 – “Li vuole provare?” Tempo: 45 minuti + 45 minuti		La situazione di comprensione: Fare la spesa al mercato o al negozio di frutta e verdura	
I risultati delle competenze approfittate: - Chiedere qualcosa in un negozio - Lessico: Generi alimentari - Grammatica: Quantita’; Articolo partitivo		Le parole chiave: Negozio, spesa, prodotti	

Sorgenti: Allegro 1. Web	Connessione con le altre materie: Lingua e comunicazione
<p><i>Motivazione</i></p> <p><u>Brainstorming</u></p> <p><i>Attività introduttiva:</i> si chiede agli studenti di dire quali sono i prodotti che si possono comprare in un...</p> <div data-bbox="416 539 1225 763" data-label="Diagram"> </div> <p><i>Guida alla comprensione:</i> si invitano gli studenti ad osservare la foto. <i>Dove siamo? Chi c'è nell'immagine? Quali prodotti sono raffigurati?</i></p>	
<p>Prima fase: Globalità</p> <p><i>Durante l'ascolto – Estrapolazione dei nomi dei prodotti di cui si parla</i></p> <p>Si fa ascoltare il dialogo almeno tre volte e si chiede agli studenti di suggerire i prodotti di cui si parla. Si segnano i risultati alla lavagna.</p> <p><i>Dopo l'ascolto: Completamento</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lettura del dialogo da parte degli studenti per diverse volte - Si chiede agli studenti di sottolineare le espressioni usate dalla cliente per rispondere alle domande del commesso riportate nel libro e di trascriverle negli appositi spazi. <p>Seconda fase: Analisi</p> <p><i>Completamento</i></p> <p>Gli studenti lavorano individualmente e inseriscono negli appositi spazi le quantità mancanti, deducendole dal dialogo D1. Si invitano a confrontare fra loro le frasi delle due sezioni dello specchio. Quali sono le differenze nelle indicazioni di quantità?</p> <p>Si scrive alla lavagna:</p> <p><i>dell'uva; dei pomodori</i></p> <p>e si chiede quanta è <i>dell'uva</i>. Un chilo? Dieci chili? Due etti?</p> <p>Lo stesso vale per <i>dei pomodori</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gli articoli partitivi, composti dalla preposizione semplice di più l'articolo determinativo richiesto dal sostantivo che li accompagna, indicano una quantità non specifica. Quando invece la quantità è definita il sostantivo a cui si riferisce è preceduto dalla preposizione semplice di: due etti di prosciutto. <p><i>Lavoro in gruppi:</i></p>	

Si divide la classe in gruppi.

Osservate l'immagine: "Di che si tratta? "

Quando facciamo il minestrone non ci mettiamo dentro sempre i soliti ingredienti. Dipende un po' dai nostri gusti e un po' dalle verdure di stagione. Si consegna ad ogni gruppo un foglio formato A4 e si invitano gli studenti a mettersi d'accordo su cosa mettere nel minestrone. Dopo aver discusso, il gruppo compila una lista indicando il più precisamente possibile anche le quantità degli ingredienti. Al termine si leggono tutte le ricette, oppure le si attaccano alla lavagna.

Terza fase: Sintesi e Riflessione

Completare e Discutere

Si invitano gli alunni ad osservare le foto e dopo gli si rivolgono le seguenti domande:

Dove siamo?

Chi c'è nelle immagini?

Quali prodotti si possono riconoscere?

Si chiede agli studenti di completare le frasi: *cosa consigliano oggi i venditori?*

Ascolto:

Gli studenti ascolteranno un dialogo in un negozio di generi alimentari. Dopo aver ascoltato almeno 2 volte il dialogo, gli studenti devono mettere una crocetta sui prodotti della lista comprati dalla cliente.

Filmato:

Si fa vedere agli studenti un video-filmato, in cui una signora va a fare la spesa e ci presenta i nomi di frutta e verdura e di altri alimenti in italiano.

Dopo il filmato, gli studenti vedranno sullo schermo le immagini di diversi alimenti, frutta e verdura e, mentre l'immagine si presenta sullo schermo, essi, in coro, devono provare a dire la parola esatta in italiano.

Lavoro individuale: *Inclusione*

Si invitano gli studenti a completare sul testo gli esercizi 12, 13 pag, 144.

Compito di casa : Fare la lista della spesa per la prossima settimana

Valutazione: Valutazione dell'apprendimento delle competenze

Gli alunni vengono valutati:

- Per aver identificato ed elencato i nomi di frutta e verdura in italiano (Livello 2)
- Perché conoscono le espressioni che si possono usare in un negozio di frutta e verdura per chiedere qualcosa e per rispondere alle domande del venditore (Livello 3)
- Per aver usato correttamente il partitivo (Livello 4)

Shembull 5

Gjuhë gjermane

Feld: Sprachen und Kommunikation	Fach: Deutsch als zweite Fremdsprache	Stufe:V	Klasse:X
Unterrichtsthema: Reisen, Verkehrsmittel		Die Lernsituationen Ich bringe verschiedene Reisekarte mit und sie diskutieren über Verkehrsmittel	
Die Lernergebnisse: Die Schüler können am Ende der Stunde: - Verkehrsmittel nennen - Durchsagen am Bahnhof verstehen und Dialoge spielen		Schlüsselwörter: Verkehrsmittel, Reisen ein/steigen, aus/steigen, an/kommen,	
Quellen: Kursbuch, Arbeitsbuch, Foto, Plakat, Internet		Übergreifende Fächer: Die albanische Sprache, Englisch, Landeskunde	
Methodologie und Schüleraktivitäten 1. Einführungsphase Begrüßung Der Lehrer zeigt ein paar Reisekarten (aus dem Internet) und sie erklären die Verkehrsmittel, wohin man mit diesen Karten reisen kann. Auf der Tafel wird ein Soziogramm mit dem Schlüsselwort <i>Verkehrsmittel</i> gezeichnet . Die Schüler erwähnen im Plenum unterschiedliche Verkehrsmittel, die sie schon kennen und es werden die neuen ergänzt. 2. Präsentation 1. Die Schüler sehen das Bild an und beschreiben die Fotos. - <i>Wo ist der Mann?</i> - <i>Was hat er?</i> - <i>Wohin geht er?</i> Die Schüler lesen die Aufgabe. Der Lehrer semantisiert <i>Flughafen</i> und <i>Bahnhof</i> mithilfe des Bildlexikons. Dann hören die Schüler die Durchsage und kreuzen an. 2. Hören: <i>Ich bin jetzt ...</i> In Gruppenarbeit verteilt der Lehrer die Kopiervorlage. Die Schüler schneiden die Fotos und Sätze aus. Sie beschreiben die Fotos wie oben angegeben. Dann hören sie den Hörtext und legen zunächst nur die Fotos in die richtige Reihenfolge.			

Der Mann telefoniert mit ☐ seiner Tochter. ☐ seiner Mutter. _____	Der Mann ist ☐ zu Hause. ☐ bei Verena. _____	Der Mann steigt ☐ in die U-Bahn. ☐ in die S-Bahn ein. _____	Der Mann kommt ☐ in München ☐ in Essen an. _____
--	---	--	---

Im zweiten Schritt hören die Schüler noch einmal und ordnen den Fotos die Sätze zu. Kontrolle im Plenum.

3. Einzelarbeit: Ich steige jetzt in die U-Bahn ein.

Die Schüler hören das Telefonat noch einmal und sortieren die Äußerungen.

Die Schüler lesen die Sätze und ergänzen. Dann hören sie die Durchsage und kontrollieren ihre Lösung.

In dieser Übung unterstreichen sie die Verben. Der Lehrer erklärt den Schülern die trennbare Verben durch Beispiele, die im Text stehen.

4. Rollenspiel

An der Tafel werden alle trennbare Verben, denen sie in Übungen begegnet haben, und auch die Infinitivform aufgeschrieben.

Nachdem die trennbare Verben erklärt wurden, machen sie weiter mit den nächsten Hörübungen und ergänzen sie, was richtig ist und die Lückentexte mit den trennbaren Verben.

Mit diesen trennbaren Verben, machen sie einen Dialog.

5. Zusatzübung

Der Lehrer verteilt die Kopievorlage. Die Schüler ergänzen zunächst die Präfixe.

Wer macht das?

Kaufst du heute ein?

Ist die Antwort Ja? Dann ergänzen Sie den Namen.

	kauft heute _____.
	ruft morgen die Eltern _____.
	sieht heute Abend _____.
	kommt um 20 Uhr zu Hause _____.
	sieht am Wochenende vier Stunden _____.
	steigt heute in die U-Bahn _____.
	ruft heute eine Freundin / einen Freund _____.

Bewertung: Am Ende der Stunde können die Schüler:

Niveau 2 - Verkehrsmittel nennen

Niveau 3 - Durchsagen am Bahnhof verstehen und formulieren

Niveau 4 - Gespräche zuordnen und Dialoge spielen

Hausaufgaben:

Übungen im Arbeitsbuch: SMS schreiben (Nächste Woche fahre ich nach Berlin, und mein/e Freund/in soll mich abholen)

VIII. VLERËSIMI I NXËNËSVE NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ

Qëllimi i vlerësimit

Qëllimi kryesor i vlerësimit është **përmirësimi i përmbushjes së rezultateve të të nxënësve** nga nxënësi dhe i vetë procesit të të nxënësve. Vlerësimi është procesi gjatë të cilit **mblidhen të dhëna dhe gjykohet për vlerën** e arritjes së rezultateve të të nxënësve bazuar në nivelet e arritjes. Vlerësimi është një pjesë e rëndësishme e procesit të mësimdhënie-nxënies. Vlerësimi përdoret për:

- të gjykuar mbi përpjekjet e nxënësve;
- të matur arritjet e nxënësve;
- të gjykuar dhe përmirësuar procesin e mësimdhënie-nxënies;
- të raportuar arritjet;
- t'u dhënë sugjerime nxënësve për përparimin e tyre.

Vlerësimi në lëndën e “Gjuhës së huaj”, mat arritjet e nxënësve për rezultatet e të nxënësve të përshkruara në programin mësimor. Ai është një proces i vazhdueshëm i identifikimit, mbledhjes dhe interpretimit të informacionit në lidhje me arritjet e nxënësve dhe mund të integrohet në të nxënësve normal të nxënësve.

Vlerësimi i nxënësve kryhet nëpërmjet:

- a. vlerësimit të vazhduar;
- b. vlerësimit me test/detyrë përmbledhëse;
- c. vlerësimit me projekt kurrikular.

8.1 Vlerësimi i vazhduar (për të nxënësve)

Vlerësimi i vazhduar për të nxënësve (*for learning*) është pjesë e mësimdhënies dhe motivon përparimin e nxënësve në të gjitha aspektet e të nxënësve, në situata të ndryshme të njohura dhe të panjohura.

Vlerësimi i vazhduar bazohet në vëzhgimet dhe në gjykimet e mësuesit mbi përgjigjet me gojë ose me shkrim, punët në grup, diskutimet, vetëvlerësimin e nxënësit, vlerësimin e nxënësit nga nxënësi, pjesëmarrjen në aktivitete dhe në debatet në klasë, vlerësimin e detyrave të shtëpisë apo të klasës etj.

- Mësuesi vlerëson nxënësin me notë në regjistër, vetëm pasi është siguruar që ky vlerësim është objektiv dhe shpreh shkallën e qëndrueshmërisë së performancës së nxënësit për një periudhë të caktuar kohe. Për këtë qëllim, mësuesi përdor fletoren e tij personale të regjistrimit të përgjigjeve të nxënësit, për të argumentuar në çdo kohë, objektivitetin e vlerësimit të tij me notë në regjistër.
- Fletorja personale e mësuesit nuk është objekt monitorimi.
- Mësuesi shënon në regjistër të paktën 2 (dy) vlerësime me notë për çdo periudhë për lëndët që zhvillohen me 1-2 orë në javë dhe 3 (tri) vlerësime me notë për lëndët që zhvillohen me 3 ose më shumë orë në javë.
- Mësuesi nxjerr notën e vlerësimit të vazhduar për çdo periudhë duke u bazuar në notat e nxënësit në regjistër dhe në shënimet që ka mbajtur në fletoren e tij personale. Mësuesimerr në konsideratëbalancëndërmjet njohurive, shkathtësive, qëndrimeve, ashtu siç përshkruhet nërezultatet e të nxënësit në programin lëndor.
- Mësuesi ka përgjegjësi për të informuar prindërit dhe nxënësin për ecurinë dhe mundësinë e nxënësit për progres.

Vlerësimi i vazhduar synon të mbështesë nxënësin gjatë procesit të të nxënësit, të masë përparimin e tij dhe t'i jepet ndihma e duhur në përmbushjen e rezultateve të të nxënësit. Gjatë gjithë këtij procesi mësuesi duhet:

- të planifikojë detyra për të vlerësuar që shkojnë përtej testimit të fjalorit dhe gramatikës;
- të japë feedback të vazhdueshëm që shkon përtej identifikimit dhe korigjimit të gabimeve gramatikore;
- të japë feedback konstruktiv për performancën dhe përparimin e nxënësit drejt përmbushjes së niveleve gjuhësore të arritjes;
- të udhëzojë nxënësit për të zhvilluar aftësi efektive vetëvlerësuese dhe vlerësimin e shokëve.

8.2 Vlerësimi i të nxënësit (testi përmbledhës)

Vlerësimi i të nxënësit ndryshe quhet vlerësim përmbledhës (*summative assessment-assessment of learning*). Përdoret për të mbledhur prova dhe të dhëna që tregojnë nëse mësimdhënia ka

realizuar qëllimin e saj. Zakonisht planifikohet në fund të një njësie apo të një periudhe të caktuar. Ky është një vlerësim formal dhe kryhet edhe për efekt raportimi. Në përfundim të periudhës (kur e vendos mësuesi) kryhet vlerësimi me test përmbledhës, i cili ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxëni për periudhën përkatëse. Testi përmbledhës planifikohet nga mësuesi kur përmbillet një grup rezultatesh të të nxënit dhe mësuesi është i lirë ta vendosë vetë se kur do ta zhvillojë atë.

Si dhe kur realizohet testi përmbledhës?

- Në pjesën e fundit të periudhës kryhet ***vlerësimi me test përmbledhës***, që ka për qëllim të matë nivelin e arritjeve të nxënësit për një grup të caktuar rezultatesh të nxëni për periudhën përkatëse.
- Testi përmbledhës planifikohet nga mësuesi, kur përmbillet një grup rezultatesh të të nxënit dhe mësuesi është ***i lirë*** dhe ka fleksibilitet ta vendosë vetë se kur do ta zhvillojë (jo domosdoshmërisht bëhet në fund të periudhës).
- Testi përmbledhës është 45 minuta.
- Drejtoria e shkollës menaxhon organizimin e testeve përmbledhëse sipas një grafiku, në mënyrë që të mos ngarkohet nxënësi në fund të periudhës.
- Testi përmbledhës ***jo domosdoshmërisht*** bëhet në fund të periudhës. Mësuesi e përcakton vetë kohën se kur do ta zhvillojë atë. (*Shih shembullin te planifikimi i lëndës për një periudhë*).
- Mësuesi duhet ***të ruajë deri në përfundim të vitit shkollor*** testet përmbledhëse.
- Vlerësimi i testit/detyrës përmbledhëse pasqyrohet në regjistër, në kolonën përkatëse.

8.3 Vlerësimi me projekt kurrikular³

Projekti kurrikular është pjesë e vlerësimit të nxënësit.

- Mësuesi planifikon dhe organizon një projekt të shtrirë gjatë gjithë vitit shkollor.
- Projekti kurrikular mund të jetë lëndor ose ndërlëndor, mund t'i përkasë një fushe të nxëni ose të shtrihet në më shumë se një fushë të nxëni.
- Drejtoria e shkollës menaxhon kohën e prezantimit dhe të vlerësimit të projektit kurrikular që të shmanget mbingarkesa e nxënësve në fund të vitit shkollor.
- Nota e projektit kurrikular shënohet në regjistër në kolonën përkatëse.

³ Projekti kurrikular shkruhet në gjuhën që nxënësi mëson.

– Projektet e nxënësve ruhen deri në fund të vitit shkollor.

Projekti si veprimtari integruese me karakter kërkimor e krijues, nxit zhvillimin e aftësive të larta të të menduarit, aftësive komunikuese, të bashkëpunimit, të përdorimit të TIK, të sipërmarrjes etj. Projekti nxit të nxënit dhe mësimdhënies me në qendër nxënësin përmes së cilës nxënësit në mënyrë të pavarur ose/dhe si një anëtar i një grupi hulumtojnë mbi një çështje të caktuar ose një problem të lidhur me jetën reale. Projekti kurrikular nuk duhet të përmbajë njohuri të reja.

Projekti kurrikular duhet të jetë i shtrirë përgjatë gjithë vitit shkollor, pra në të tri periudhat. Mësuesi që kur planifikon projektin duhet të ketë në mendje vlerësimin e tij. Vlerësimi nuk është diçka që ndodh vetëm në fund të projektit, mësuesi vlerëson nxënësit dhe përgjatë zhvillimit të tij.

Planifikimi dhe zbatimi në mënyrë efikase i një projekti kërkon që mësuesi të përcaktojë qartë detyrën mësimore në detaje për çdo grup dhe nxënës (është mjaft e rëndësishme që secili nxënës të jetë i përfshirë dhe i angazhuar me detyra të përcaktuara); të paraqesë rezultatet e të nxënit që do të arrihen nëpërmjet projektit; të paraqesë hollësisht çdo fazë të realizimit të projektit; të qartësojë nxënësit për arritjen përfundimtare të projektit; të qartësojë nxënësit për kriteret e vlerësimit të projektit; të vëzhgojë dhe të japë gjykimin e tij në mënyrë të vazhdueshme për ecurinë e zbatimit të projektit.

Për realizimin e projektit shfrytëzohen përvojat vetjake të nxënësve dhe njohuritë e marra nga burime të ndryshme.

Realizimi i një projekti kërkon përdorimin e më shumë se një metode dhe teknike, si: vrojtimi, studimi i rastit, intervista, puna në grup, puna individuale, përpunim informacioni statistikor etj.

Hapat kryesore që ndiqen për realizimin e një projekti janë:

- përcaktohet saktë çështja ose problemi për të cilin do të hulumtohet, në mënyrë që të jetë i menaxhueshëm në kohë. nxënësit mund të bazohen te temat mësimore, interesat, dëshirat ose pasionet e tyre etj.;
- përcaktohen detyrat që duhet të realizohen për të grumbulluar të dhënat e nevojshme nga puna e secilit nxënës;
- grumbullohet materiali dhe/ose mjetet e nevojshme;
- përpunohen dhe analizohen të dhënat e grumbulluara;
- nxirren përfundime dhe përgjithësime nga të dhënat e grumbulluara dhe përgatitet produkti përfundimtar;

- prezantohen gjetjet dhe përfundimet e projektit ose prezantohet produkti i krijuar. për prezantim nxënësit mund të përdorin mënyra të ndryshme si: power point, film, dramatizim, debat, gazetë, broshurë, guidë etj..

Për planifikimin e një projekti mësuesi në bashkëpunim me nxënësit ndërton planin e projektit, rubrikat kryesore të të cilit paraqiten më poshtë. Në varësi të tematikës së projektit dhe specifikave të tij mësuesi mund të pasurojë planin me rubrika të tjera. Ky plan u paraqitet nxënësve të cilët e realizojnë atë gjatë gjithë vitit. Projekti shkruhet në gjuhën e huaj të cilën nxënësit po mësojnë. Mësuesi planifikon në planin e tij ditor çdo orë të planifikuar të projektit, sikurse vepron me orët e tjera mësimore.

Rubrikat kryesore të planit të një projekti kurrikular:

1. Tema e projektit

Përcaktohet nga nxënësit në bashkëpunim dhe monitorim nga mësuesi. Klasa ndahet në grupe dhe secili grup zgjedh temën duke u bazuar në temat të cilat do të zhvillohen gjatë vitit si dhe duke pasur parasysh integrimin me lëndët e tjera.

2. Kohëzgjatja e projektit/orët mësimor

Nëse projekti është ndër-lëndor, përcaktohet kontributi i çdo mësuesi dhe orët mësimore për secilën lëndë. Projekti zgjat gjatë tre periudhave të realizuara në 10-11 orë për gjuhën e huaj të parë dhe 7 orë për gjuhën e huaj të dytë. Gjatë orëve të projektit, mësuesi planifikon edhe punën me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ).

3. Klasa/t pjesëmarrëse

Përcaktohet klasa ose klasat në rast se ka disa klasa. Lënda e gjuhës së huaj krijon hapësirën dhe mundësinë të ketë bashkëpunim midis klasave dhe lëndëve të ndryshme.

4. Rezultatet e të nxënësve

Përfshijnë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet që do të zhvillohen përmes veprimtarive të projektit. Këto rezultate merren nga Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ), ku janë të detajuara për secilën aftësi dhe nivel në formën e fjalive “Unë mund të bëj “ (rezultatet dhe i gjithë projekti do të shkruhen në gjuhën e huaj që nxënësi po mëson.)

Shembull

Ne mund të:

- analizojmë faktorët dhe pasojat

- paraqesim në forma të ndryshme (me gojë, të shkruar) argumente për të përforcuar mendimet apo qëndrimet tona
- realizojmë vëzhgime në rajonin (qytetin/fshatin) ku jetojmë të
- realizojmë individualisht ose në grup intervista, biseda me specialistë mbi
- kërkojmë në burime të ndryshme informacioni, mbledhim informacion, dhe prezantojmë informacionin e përpunuar me anë të tabelave, diagrameve, grafikëve, tekstit të shkruar etj.;
- përgatisim një plan veprimtarish/masash për nxënësit e shkollës/ klasës sonë, të cilat do të ndikojnë
- bashkëpunojmë dhe ndajmë ide me shokët për realizimin e projektit;
- përgatisim pyetësorë, vëzhgime, intervista

5. Njohuritë kryesore që do të përdoren gjatë zhvillimit të projektit

Përcaktohen konceptet dhe njohuritë që duhet të zotërojnë nxënësi për realizimin e këtij projekti:

- grumbullimi i të dhënave;
- përpunimi i të dhënave;
- intervista.

6. Partnerët

Përcaktohen partnerët nëse ka. P.sh., nëse projekti në lëndën e “Gjuhës së huaj” ka si qëllim që nxënësit të hulumtojnë për ndotjen mjedisore në zonën ku banojnë, një specialist i mjedisit mund të jetë një partner pjesëmarrës në projekt.

7. Veprimtaritë kryesore që do të kryen për realizimin e projektit, afatet dhe personat përgjegjës

Klasa ndahet në grupe dhe secili grup në bashkëpunim me mësuesin përcaktojnë veprimtaritë dhe afatet kohore.

- Diskutim me nxënësit lidhur me përzgjedhjen e temës së projektit.
- Ndarja e klasës në grupe sipas dëshirës së nxënësve në bashkëpunim me mësuesin.
- Zgjedhja nga nxënësit e detyrës hulumtuese për secilin grup.
- Ndarja e detyrave për secilin nxënës brenda grupit.
- Hartimi i planit të veprimtarive për secilin grup.

- Kërkime njohurish të nevojshme në literaturën e rekomanduar, apo në internet në mënyrë që nxënësit të shfaqin aftësitë e tyre hulumtuese dhe studimore.
- Hartimi i pyetësorit (intervistave), përcaktimi i popullatës dhe përzgjedhja e kampionit në të cilën do të kryhet pyetësi (intervistat).
- Grumbullimi i informacionit nga pyetësorët, (intervistat), komunikimi me mësuesit, prindërit, anëtarë të komunitetit, nxënësit sipas popullatës së përzgjedhur.
- Përpunimi i të dhënave.
- Ndërtimi i tabelave, diagramave etj.
- Hartimi i draftit të parë të projektit dhe diskutimi i tij.
- Hartimi i draftit përfundimtar të projektit si rezultat i punës në grup dhe individuale.
- Prezantimi i produktit përfundimtar dhe dorëzimi i punës që ka bërë gjithsecili nga nxënësit.

Shembull 1

Nr	Veprimtaria	Afati	Produkti i punës
1	<ul style="list-style-type: none"> - Përcaktimi i temës dhe nëntemave të projektit në bashkëpunim me nxënësit. - Përcaktimi i detyrave për secilin grup dhe nxënës. - Përcaktimi i afateve për secilën fazë të projektit. - Hartimi i një liste paraprake të burimeve të informacionit të cilët do të mbështesin studimin. - Përgatitja e pyetësorëve dhe intervistave të strukturuar. 	<p>Periudha e parë shtator-dhjetor</p> <p>Faza e parë e projektit</p>	<p><u>Produkti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hartimi dhe dorëzimi nga çdo nxënës i dokumentit që pasqyron: <i>Temën e grupit, nënçështjen individuale, burimet e informacionit ku do mbështetet dhe hapat për fazat pasardhëse.</i> - Pyetësorët e përgatitur sipas tematikave të grupeve.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Mbledhja e informacionit nga pyetësorët, intervistat dhe përmes hulumtimit në burimet e identifikuara të informacionit. - Përpunimi i të dhënave. - Hartimi i draftit të parë të projektit 	<p>Periudha e dytë janar-mars</p> <p>Faza e dytë e projektit</p>	<p><u>Produkti:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Drafti i parë i projektit.

	dhe diskutimi i tij.		
3	<ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e produktit përfundimtar. - Prezantimi nga grupet. - Vlerësimi i punës në grup dhe punës individuale. 	Periudha e tretë prill-qershor Faza e tretë e projektit	<u>Produkti:</u> Produkti përfundimtar në formën e një raporti/prezantimi/shfaqje etj.

**Shënim: Për projektin në gjuhë të huaj mund të organizohen edhe shfaqje të ndryshme, dramatizime, etj, dhe si rezultat veprimtaritë dhe produkti do të jenë të ndryshme.*

Shembull 2

Tabela e planit të veprimtarive që ka realizuar secili grup me afatet dhe personat përgjegjës. Kjo tabelë lidhet edhe me detyrat që ka realizuar secili anëtar i grupit.

Faza e parë		
Veprimtaria që do të realizohet	Afati	Anëtari i grupit
P.sh. Hartimi i pyetësorit	15 tetor ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Përcaktimi i kampionit. Gjetja e konsulentëve	20 tetor ...	Anëtari ...
.....		
Faza e dytë		
P.sh. Grumbullimi i materialit nga burime të tjera	10 Janar ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Ndërtimi i tabelave, diagramave	2 shkurt ...	Anëtari ...
.....		
Faza e tretë		
P:sh. Shkrimi i materialit	9 Mars ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Punimi i materialit në kompjuter.	3 Prill ...	Anëtari ...
.....		
P.sh. Përgatitja e projektit për prezantim.	15 Prill ...	Anëtari ...
.....		

8. Burimet kryesore të informacionit

Mësuesi duhet të orientojë nxënësit drejt përdorimit të burimeve të larmishme dhe të duhura të informacionit. Në lëndën e gjuhës së huaj, ku temat që mund të zgjidhen janë nga të gjitha

fushat e jetës, burime informacioni, përveç internetit, teksteve të ndryshme si enciklopeditë, revistat, etj., janë edhe:

- vëzhgimet në natyrë dhe shoqëri;
- pjesëmarrja në punë komunitare dhe vullnetare etj.;
- informacioni i marrë nga plotësimi i pyetësorëve (intervistave);
- biseda me prindër, mësues, etj.;
- konsulta me ekspertë që lidhen me situatën konkrete.

9. Tematika e orëve të planifikuara të planit mësimor

Këtu vendoset tematika për çdo orë mësimore të projektit. (P.sh: nëse projekti planifikohet në 10 orë atëherë duhet vendosur tematika për të dhjetë orët si: ndarja e nxënësve në grupe, përcaktimi i temës dhe roleve për secilin grup, kërkimi dhe mbledhja e materialeve, krijimi i draftit të parë, prezantimi etj.).

Shembull:

- Ndarja e grupeve dhe përzgjedhja e temës së projektit. Përcaktimi i detyrave për secilin nxënës. Hartimi i planit të veprimtarive të projektit brenda gupit përkatës, afatet dhe personi përgjegjës.
- Diskutimi i planit të veprimtarive të projektit. Përcaktimi dhe vlerësimi i burimeve të informacionit.
- Hartimi i planit të veprimtarive të projektit për secilin grup, afatet dhe personi përgjegjës.
- Përgatitja e instrumenteve (pyetësorë, intervista) për grumbullimin e informacionit në terren.
- Grumbullimi i të dhënave nga intervistat dhe burimet e tjera të informacionit.
- Përpunimi i të dhënave. Diskutimi në klasë i rezultateve kryesore paraprake të nxënësve.
- Përgatitja e draftit të parë të projektit dhe diskutimi në klasë.
- Prezantimi i produktit/raportit përfundimtar.
- Vlerësimi i punës në grup dhe individuale. (prezantimi i produktit mund të kërkojë më shumë se një orë mësimore).

10. Përshkrimi i produktit të projektit

Kjo rubrikë duhet të përfshijë shkurtimisht llojin e produktit që pritet të realizohet dhe mënyrën e prezantimit të tij.

11. Vlerësimi i nxënësve dhe reflektimi

Mësuesi së bashku me nxënësit përcaktojnë kritere për vlerësimin e projektit të cilat ua komunikon nxënësve që në fillim të projektit (p.sh. kriteret mund të përcaktohen në lidhje me trajtimin e përmbajtjes në përmbushje të tematikës, përdorimin e burimeve të informacionit, përgatitjen e produktit, prezantimin e tij etj, në varësi të rezultateve të të nxënësve.)

Gjatë vlerësimit merret në konsideratë:

- vetëorientimi dhe vetëdrejtimi i nxënësve në grup;
- përdorimi i burimeve të ndryshme të mbledhjes së informacionit;
- gjetja e zgjidhjeve në situata të ndryshme dhe arsyetimet intuitive;
- angazhimi i secilit nxënës në realizimin e projektit, individualisht dhe në progresin e grupit;
- mënyra e prezantimit të projektit, i cili të lexohet, të dëgjohet dhe të kuptohet qartë;
- rezultatet e projektit, nëse janë të qarta dhe të kuptueshme, etj.

Tabelat e mëposhtme paraqesin shembuj kriteresh për vlerësimin e projektit

Shembull 1

Kriteret	Pikët
A është fokusuar përmbajtja e projektit te çështja/problemi i identifikuar për shqyrtim?	5
A është lidhur tema e projektit me situata nga jeta reale?	5
A i kanë zbatuar nxënësit konceptet e marra në lëndën përkatëse?	5
A kanë mbledhur të dhëna bazuar në burime të mjaftueshme informacioni?	5
A kanë bashkëpunuar nxënësit për të zhvilluar aftësitë komunikuese, vetëmenaxhuese dhe organizuese?	5
<i>Totali</i>	25

Shembull 2

Periudha	Kriteri	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 4
Periudha 1	Strukturon pyetësorët/intervistat në përmbushje të tematikës dhe mbledhjes së të	Formulon pyetje të cilat nuk e adresojnë problemin konkret dhe	Formulon pyetje që adresojnë pjesërisht problemin dhe mundësojnë	Formulon pyetje që adresojnë tërësisht problemin dhe mundësojnë grumbullimin e të

	dhënave.	grumbullimin e të dhënave.	grumbullimin e të dhënave.	dhënave.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Identifikon dhe përdor burime të larmishme për hulumtimin e informacionit.	Përdor burime të ndryshme për hulumtimin e informacionit.	Identifikon dhe përdor burime të ndryshme për hulumtimin e informacionit pa vlerësuar vlefshmërinë dhe besueshmërinë e tyre.	Identifikon dhe përdor burime të ndryshme për hulumtimin e informacionit duke vlerësuar vlefshmërinë dhe besueshmërinë e tyre.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	- Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup.	I bashkohet grupit, por nuk është aktiv në realizimin e detyrës.	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
Pikët maksimale		15 pikë		
Periudha 2	Përpunon informacionin e mbledhur bazuar në të dhëna.	Identifikon informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime të thjeshta.	Përshkruan informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime bazuar në të dhëna.	Analizon dhe interpreton informacionin dhe të dhënat gjeografike për të nxjerrë përfundime dhe evidentuar kufizimet.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Organizon draft-produktin në përmbushje të tematikës dhe zgjidhjes së problemit.	Strukturon raportin në çështje që adresojnë pjesërisht problemin, por	Strukturon raportin në çështje që adresojnë pjesërisht problemin dhe	Strukturon raportin në çështje që adresojnë tërësisht problemin dhe ofrojnë zgjidhje.

		nuk ofrojnë zgjidhje.	ofrojnë zgjidhje të pjesshme.	
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup.	I bashkohet grupit, por nuk është aktiv në realizimin e detyrës.	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
Pikët maksimale		15 pikë		
Periudha 3	Trajton tematikën në funksion të zgjidhjes së problemit.	Identifikon zgjidhje për çështjen që trajtohet pa u thelluar në pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.	Propozon zgjidhje për çështjen që trajtohet dhe identifikon disa ndër pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.	Propozon zgjidhje për çështjen që trajtohet dhe analizon pasojat e mundshme të zgjidhjes së propozuar.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Prezanton informacionin duke përdorur gjuhën dhe fjalorin e përshtatshëm.	Organizon me vështirësi informacionin, pa e përshtatur për audiencën e synuar.	Organizon informacionin, pa e përshtatur atë për audiencën e synuar dhe e përcjell qartë; përdor fjalorin dhe terminologjinë e duhur.	Organizon informacionin, e përshtat atë për audiencën e synuar dhe e përcjell qartë; përdor fjalorin dhe terminologjinë e duhur.
		2 pikë	4 pikë	6 pikë
	Shkëmben ide dhe bashkëpunon në grup për prezantimin e produktit	I bashkohet grupit, por nuk është aktiv në realizimin e	Bashkëpunon me grupin vetëm kur i kërkohet nga anëtarët e tjerë.	Demonstron gatishmëri për realizimin e detyrës dhe ndan ide me të

	përfundimtar.	detyrës.		tjerët.
		1 pikë	2 pikë	3 pikë
Pikët maksimale		15 pikë		

Në lëndën e “Gjuhës së huaj” mësuesi përdor tabela të ndryshme vlerësimi për projektin, të cilat i harton vetë sipas kompetencave, aftësive ose njohurive që do të vlerësojë.

Më poshtë po prezantojmë disa tabela sugjeruese vlerësimi.

Gjuhë angleze

Rubric 1

	4	3	2	1
Requirements	All requirements are met and exceeded.	All requirements are met.	One requirement was not completely met.	More than a requirement was not completely met.
Attractiveness	Makes excellent use of font, color, graphics, effect, etc to enhance presentation.	Makes good use of font, color, graphics, effect, etc to enhance presentation.	Makes use of font, color, effect, but occasionally these detract from the presentation content.	Makes use of font, color, effect, but these often distract from the presentation content.
Organisation	Content is well organized using headings or bulleted lists to group related material.	Uses headings or bulleted list to organize, but the overall organization of topics appears flawed.	Content is logically organized for most of the time.	There was no clear or logical organizational structure, just lots of facts.
Oral presentation	Interesting, with smooth delivery that holds	Relatively interesting, with a fairly smooth	Delivery not smooth, but able to hold audience	Delivery not smooth and audience

	audience attention.	delivery that usually holds audience attention.	attention most of the time.	attention lost.
Content	Covers topic in-depth with details. Subject knowledge is excellent.	Includes essential knowledge about the topic. Subject knowledge appears to be good.	Includes essential information about the topic but there are 1-2 factual errors.	Content is minimal or there are several factual error.
Total ____/25				

Rubric 2

	4	3	2	1
Content	Project contains all the necessary required elements.	Project contains most of the required elements.	Project contains only a few of the required elements.	Project does not contain any of the required elements.
Neatness	Work is neat throughout the entire project.	Work is neat throughout most of the project	Work is somewhat sloopy and difficult to read.	Work is very sloopy and difficult to read
Organization	Project is very well-organized and easy to read.	Project is mostly well-organized and easy to read.	Project is somewhat well-organized and easy to read.	Project is very unorganized and difficult to read.
Attractiveness	The project is exceptionally attractive and visually appealing to the reader or person viewing it.	The project is mostly attractive and visually appealing to the reader or person viewing it.	The project is somewhat attractive but can be visually distracting to the reader or person viewing it.	The project is formatted in way that is confusing to the reader or person viewing it.
Summarize	Student can clearly and accurately summarize the information in a succinct manner.	Student can accurately summarize information but adds some	Student summarizes information but includes some misinformation.	Student struggles to summarize important information.

		unnecessary details.		
Language and mechanics	Project contains no errors in language or mechanics.	Project contains a few errors in language or mechanics.	Project contains several errors in language or mechanics.	Project contains many errors in language or mechanics.
Originality	Project is presented entirely in the student's own voice and in a manner that expresses the student's creativity.	Project is presented mostly in the student's own voice and in a manner that is predictable.	Project is presented mostly in a voice other than the student's or in a manner that lacks originality and creativity.	Project is presented entirely in a voice other than the student's or has no creativity.
On time	Project is complete and turned in on the due date.	Project is complete and turned in 1 day late.	Project is complete and turned in 2 days late.	Project is incomplete or turned in later than 2 days past due date.
Total ____/32				
Comments:				

Rubric 3

20	Exemplary	Student has a complete comprehension of the material. Student participated and completed all activities. Student completed all assignments in a timely manner and showed. Student performed perfectly.
16	Good Quality	Student has a proficient comprehension of the material. Student actively participated in all activities. Student completed assignments in a timely manner. Student performed well.
12	Satisfactory	Student has an average comprehension of the material. Student mostly participated in all activities. Student completed assignments with help. Student performed satisfactorily.
8	Not There Yet	Student does not comprehend the material.

	Students did not participate in activities. Students did not complete assignments. Student performed poorly.
--	--

Gjuhë frënge

Grille d'évaluation d'un projet.

Le professeur peut garder cette grille ou dresser lui-même une grille en fonction de ce qu'il va évaluer.

Modèle 1

Sujet du projet	Points accordés(Totalité)	Groupe 1	Groupe 2	Groupe 3	Groupe 4
Organisation du groupe	4 points				
Participation individuelle	4 points				
Intérêt originalité	4 points				
Utilisation du lexique	4 points				
Travail rendu à temps	4 points				
Totalité	20 points				

Modèle 2

Grille d'évaluation

Nom _____ Prénom _____ Classe _____

Devoir 1	1 point	2 points	3 points	4 points
Originalité				
Correction grammaticale				
Richesse sociolinguistique				
Effort				
Esthétique				
Total _____/20				

Modelet e mësipërme tregojnë që mësuesi është i lirë të vendosë vetë se cilat janë momentet kryesore që dëshiron të vlerësojë në një projekt. Në përcaktimin e kritereve të vlerësimit mësuesi përfshin edhe nxënësit në fillim të vitit shkollor dhe hartojnë së bashku rubrikat e vlerësimit.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësve nga njëri-tjetri

Përfshirja e nxënësve në vlerësimin e projektit nxit motivimin dhe përmirëson të nxënit e drejtuar prej tyre. Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësve nga njëri-tjetri nxit nxënësit të reflektojnë mbi pikat e tyre të dobëta dhe të forta, në mënyrë që të fokusojnë përpjekjet e tyre të mëtejshme. Dokumenti mbi të cilin duhet të mbështeten nxënësit për vetëvlerësim është Portofoli European i Gjuhëve.

Nxitja e nxënësit për t'u përfshirë në vendosjen e kriterëve për vlerësimin e punës së tij e kalon një pjesë të përgjegjësisë tek nxënësi. Vetëvlerësimi kontribuon në mundësitë e nxënësit për të strukturuar procesin e tij të të nxënit. Kjo rrit më tej zotërimin e nxënësit mbi procesin e nxënies.

Vlerësimi i shokut mund të shtojë edhe një dimension tjetër në zhvillimin e nxënësit nga pikëpamja e njohjes mbi veten. Nxënësit gjatë konsultimeve me shokët e tyre për marrjen dhe dhënien e sugjerimeve për përmirësim, marrin më shumë përgjegjësi për atë që bëjnë dhe mënyrën si e realizojnë. Në këtë mënyrë nxënësit forcojnë aftësitë e tyre të të menduarit kritik. Projektet si detyra që përfshijnë një kombinim të aftësive të nxënies të tilla, si kërkimi, planifikimi, projektimi dhe përfundimi janë shembuj të mirë. Kjo gjithashtu praktikohet në ato situata ku nxitet një shkallë e lartë e ndërveprimit të nxënësit.

Vlerësimi i të nxënit të nxënësit realizohet nëpërmjet:

- a) vlerësimit periodik;
- b) vlerësimit përfundimtar.

a) Vlerësimi periodik

1. Vlerësimi periodik është dokumentimi në regjistër i rezultateve të vlerësimit të nxënësve për secilën periudhë. Ai përmban 2 (dy) nota:
 - notën e vlerësimit të vazhduar;
 - notën e vlerësimit me test ose me detyrë përmbledhëse.
2. Këto dy vlerësime me notë shënohen në regjistër në kolonat përkatëse.

b) Vlerësimi përfundimtar

1. Vlerësimi përfundimtar realizohet me notë, në përfundim të vitit shkollor.
2. Nota përfundimtare vjetore përmbledh notat vjetore si më poshtë:
 - notën vjetore të vlerësimit të vazhduar për tri periudha;

- notën vjetore të vlerësimit me test/detyrë përmbledhëse për tri periudha;
- nota e vlerësimit të projektit.

3. Peshat në përqindje sipas vlerësimeve janë:

<i>Vlerësimi</i>	<i>Pesha në përqindje</i>
<i>Vlerësimi i vazhduar</i>	40%
<i>Vlerësimi me detyrë përmbledhëse</i>	40%
<i>Vlerësimi i projektit kurrikular</i>	20%

4. Hapat për njehsimin e notës përfundimtare vjetore janë:

- nota vjetore e vlerësimit të vazhduar (NVV) përcaktohet duke u bazuar në tri notat e vlerësimit të vazhduar të periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive;
- nota vjetore e vlerësimit me test/detyrë përmbledhëse (NTP/DP) përcaktohet duke u bazuar në tri notat e vlerësimit me test/detyrë përmbledhëse të periudhave, duke gjykuar në mënyrë progresive;
- nota e vlerësimit të projektit (NVP) përcaktohet në përfundim të projektit duke u bazuar në procesin e realizimit të projektit dhe në produktin përfundimtar;
- shumëzohet secila prej notave me përqindjen përkatëse. Mblidhen këto prodhime dhe shuma rrumbullakoset me numër të plotë (p.sh., 8,8 ≈ 9);
- formulat për llogaritjen e notës përfundimtare janë:
 - *nota përfundimtare në klasat X-XII* = $(NVV \times 0.4) + (NTP/DP \times 0.4) + (NVP \times 0.2)$;
- dokumentimi në regjistër i rezultateve të vlerësimit të të nxënit sipas periudhave është si në tabelën më poshtë:

Periudha e parë shtator – dhjetor		Periudha e dytë janar - mars		Periudha e tretë prill - qershor		Vlerësimi vjetor			Nota përfundimtare
NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVv	NTp/Dp	NVp	
6	6	8	7	8	7	8	7	9	8

$$(8 \times 0.4) + (7 \times 0.4) + (9 \times 0.2) = 7.8$$

Nota përfundimtare 8

8.4 Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta

Vlerësimi i nxënësve me nevoja të veçanta duhet të bëhet në mënyrë të tillë që t'u japë atyre mundësinë të demonstrojnë çfarë dinë dhe mund të bëjnë në përmbushje të rezultateve të të nxënësve. Për këtë qëllim mësuesi duhet të përshtasë detyrat/veprimtaritë vlerësuese me mundësitë dhe nevojat që këta nxënës kanë. Këto modifikime mund të përfshijnë:

- ndryshimin/përshtatjen e formateve alternative të pyetje/përgjigjeve, p.sh. një formë të përgjigjes më të thjeshtuar (bazuar në disa pika orientuese) në vend të një eseje që duhet të përgatisin nxënësit;
- modifikime të veprimtarive vlerësuese, p.sh. duke thjeshtuar gjuhën e përdorur, ose duke përdorur një format tjetër të pyeturi;
- përshtatje të procesit të vlerësimit, p.sh. duke i dhënë kohë shtesë nxënësit, me pauza të ndërmjetme, duke përdorur një lexues ose teknologji specifike.

Procedurat dhe teknikat e vlerësimit për nxënës me nevoja të veçanta duhet të diskutohen herë pas here me prindërit dhe vetë nxënësit. Prindërit duhet të kuptojnë se si ndikojnë këto procedura dhe teknika të përshtatura në vlerësimin e punës së nxënësve.

IX. KRITERET DHE REFLEKTIMI PËR DETYRAT E NDRYSHME NË LËNDËN E GJUHËS SË HUAJ

9.1 Kriteret për kryerjen e detyrave

Mësuesi duhet të përcaktojë kriteret vlerësimi për çdo detyrë dhe të sigurojë udhëzime të qarta për nxënësit se si do të jetë detyra e përfunduar dhe si do të zbatohen kriteret. Kur vendosni një detyrë sigurohuni që:

- kërkesat e detyrës janë bërë sa më qartë të jetë e mundur për nxënësin;
- kriteret e vlerësimit dhe nivelet e arritjes t'i ofrohen çdo nxënësi në mënyrë që ata të dinë se çfarë duhet të bëjnë;
- çdo burim ose material i përdorur të jetë i qartë dhe i përshtatshëm për detyrën;
- arritjet e nxënësit maten për më shumë se një rezultat të nxënësve;
- udhëzimet të jenë të qarta dhe koncize;
- niveli i gjuhës të jetë i përshtatshëm për vlerësimin;
- detyra nuk përmban gjini, kulturë ose ndonjë paragjykim tjetër;
- koha e lejuar është e mjaftueshme për kryerjen e detyrës.

9.2 Reflektimi ose komenti i mësuesit (Giving feedback)

Kur vlerësoni detyrën, mos harroni se reflektimet/komentet tuaja do të ndihmojnë nxënësit të kuptojnë pse ai / ajo mori atë rezultat dhe si mund të bëhet më mirë herën tjetër.

Komenti duhet të jetë:

- konstruktiv në mënyrë që nxënësit të ndihen të inkurajuar dhe të motivuar për t'u përmirësuar;
- në kohë, në mënyrë që nxënësit ta përdorë atë për të mësuar në vazhdim;
- i menjëhershëm në mënyrë që nxënësi të mund të mbajë mend atë bëri dhe të reflektojë në kohë;
- i fokusuar në arritje dhe përpjekje, jo te personi - puna duhet të vlerësohet, jo nxënësi;
- specifik për rezultatet e të nxënësit në mënyrë që vlerësimi të jetë i qartë lidhur me të mësuarin.

Përgjigjet (komentet) e mësuesit mund të jenë:

- informale ose indirekte - të tilla si reagimet verbale në klasë (me tërë klasën), ose në mënyrë individuale me vetë nxënësin;
- formale ose të drejtpërdrejta - të tilla si listat e kontrollit ose komentet për nxënësin në mënyrë individuale, në formë të shkruar ose verbale;
- formative – të dhëna gjatë mësimit për të ndihmuar për nxënësin të përmirësohet;
- përmbledhëse – të dhëna në fund të periudhës (ose të kapitullit) me qëllim informimin e nxënësve për çfarë kanë arritur.

9.3 Shembuj për kriteret e vlerësimit të detyrave

Kriteret e vlerësimit mësuesi i vendos në varësi të llojit të detyrës. Më poshtë janë paraqitur **shembuj** për kriteret e vlerësimit të detyrave të ndryshme.

Shembull 1

Kritere për vlerësimin e një detyrë hulumtuese

Kriteret i vlerësimit	Niveli 1 Dobët 0-2 pikë	Niveli 2 Mjaftueshëm 3-5 pikë	Niveli 3 Mirë 6-8 pikë	Niveli 4 Shumë mirë 9 -10 pikë
Fokusi te detyra dhe burimet e	Nxënësit rrallëherë fokusohen te	Nxënësit dalin jashtë temës dhe nuk fokusohen vetëm te	Nxënësit janë të fokusuar te detyra e tyre	Nxënësit janë të fokusuar te detyra e tyre. Mbledhin

përdorura	detyra e tyre. Informacioni është i gatshëm. Përdorin një burim për të gjetur informacione.	detyra e tyre. Mbledhin disa informacione nga dy burime të ndryshme.	Mbledhin informacione nga të paktën dy burime të ndryshme.	informacion nga të paktën dy burime duke krijuar komente intuitive dhe origjinalitet në përgatitjen e detyrës.
Përmbajtja gjuhësore	Materiali përmban shumë gabime gjuhësore.	Materiali përmban disa gabime gjuhësore.	Materiali përmban pak gabime gjuhësore.	Materiali nuk përmban gabime gjuhësore.
Organizimi i materialit	Materiali është i çorganizuar dhe rrëmujë.	Materiali është organizuar mirë, por jo gjithmonë krijon lehtësi të kuptuari.	Materiali është i organizuar mirë dhe në shumicën e rasteve krijon lehtësi të kuptuari.	Materiali është i organizuar shumë mirë dhe krijon lehtësi të kuptuari.

Gjuhë angleze

Rubric 1

Kritere për vlerësimin e një detyrë prezantuese

	Fluency	Pronunciation and accent	Vocabulary	Grammar	Details
4	Smooth and fluid speech; few to no hesitations; no attempts to search for words; volume is excellent.	Pronunciation is excellent; good effort at accent.	Excellent control of language features; a wide range of well-chosen vocabulary.	Accuracy & variety of grammatical structures.	Excellent level of description; additional details beyond there required.
3	Smooth and fluid speech;	Pronunciation is good; good effort	Good language control; good	Some errors in grammatical structure	Good level of description; all

	few hesitations; a slight search for words; inaudible word or two.	at accent.	range of relatively well-chosen vocabulary.	es possibly caused by attempt to include a variety.	required information included.
2	Speech is relatively smooth; some hesitation and unevenness caused by rephrasing and searching for words.	Pronunciation is good; Some effort at accent, but is definitely non-native.	Adequate language control; vocabulary range is lacking.	Frequent grammatical errors that do not obscure meaning; little variety in structures.	Adequate description; some additional details should be provided.
1	Speech is frequently hesitant with some sentences left uncompleted; volume very soft.	Pronunciation is okay; No effort towards a native accent.	Weak language control; basic vocabulary choice with some words clearly lacking.	Frequent grammatical errors even in simple structures that at times obscure meaning.	Description lacks some critical details that make it difficult to understand.
Total _____/20					

Rubric 2

Kritere për vlerësimin e një detyre argumentuese

Points	Description
12	Students understanding of concept is clearly evident. Student uses effective strategies to get accurate results. Student uses logical thinking to arrive at the conclusion.
9	Students understanding of the concept is evident. Student uses appropriate strategies to arrive at a result. Student shows thinking skills to arrive at the conclusion.
6	Student has limited understanding of a concept. Student uses strategies that are ineffective.

	Student attempts to show thinking skills.
3	Student has a complete lack of understanding of the concept. Student makes no attempt to use a strategy. Student shows no understanding.

Rubric 3

Kritere për vlerësimin e një tregimi ose eseje jo formale

Features	4	3	2	1
Quality of Writing	Piece was written in an extraordinary style. Very informative and well-organized.	Piece was written in an interesting style. Somewhat informative and organized.	Piece had little style. Gives some new information but poorly organized.	Piece had no style. Gives no new information and very poorly organized.
Grammar Usage & Mechanics	Virtually no spelling, punctuation or grammatical errors.	Few spelling and punctuation errors, minor grammatical errors.	A number of spelling, punctuation or grammatical errors.	Many spelling, punctuation and grammatical errors that it interferes with the meaning.
Total ____/8				

Rubric 4

Kritere për vlerësimin e një eseje formale

Areas of Assessment	4	3	2	1
Ideas	Presents ideas in an original manner.	Presents ideas in a consistent manner.	Ideas are too general.	Ideas are vague or unclear.
Organization	Strong and organized beg/mid/end.	Organized beg/mid/end.	Some organization; attempt at a beg/mid/end.	No organization; lack beg/mid/end.
Understanding	Writing shows strong understanding.	Writing shows clear understanding.	Writing shows adequate understanding.	Writing shows little understanding.

Word Choice	Sophisticated use of word choice makes essay very informative.	The use of a wide range of vocabulary make essay informative.	Needs more synonyms and wider range of vocabulary.	Little or no use of a range of vocabulary.
Sentence Structure	Sentence structure enhances meaning; flows throughout piece.	Sentence structure is evident; sentences mostly flow.	Sentence structure is limited; sentences need to flow.	No sense of sentence structure or flow.
Grammar	Few (if any) errors.	Few errors.	Several errors.	Numerous errors.
Total ___/24				

Gjuhë frënge

Shembull 1

Activité Production écrite

Ecrivez un article dans le journal local où vous proposez aux grandes marques de vêtements aimées par les jeunes de mettre sur le marché des vêtements neutres. Argumentez (220 -250 mots)

Evaluation

Critères	Points
Respecte la situation et le type de production demandée	2 points
Capacité à présenter des faits	3 points
Capacité à argumenter et prise de position	5 points
Cohérence et cohésion	3 points
Compétences lexicales et grammaticales	3 points
Au total	16 points

X. TESTET E ARRITJEVE

Një test është një vlerësim formal, përmblendhës, i strukturuar i arritjeve të nxënësve dhe i progresit të nxënësit. Testet janë një aspekt i rëndësishëm i procesit të mësimdhënie - nxënies nëse ata janë të integruar në “rutinën” e klasës dhe nuk trajtohen thjesht si një strategji “përmblendhëse”. Ato i lejojnë nxënësve të monitorojnë progresin e tyre dhe ofrojnë

informacion të vlefshëm për mësuesin në planifikimin e mëtejshëm të procesit të mësimdhënie – nxënies. Testet ndihmojnë në përparimin e nxënësve nëse ato janë të lidhura qartë me mësimin dhe rezultatet e të nxënies. Dëshmitë tregojnë se teste të shkurtra janë më efektive për progresin e nxënies se sa një test i gjatë. Është jashtëzakonisht e rëndësishme që testet të korrigjohen dhe nxënësve t'u jepet përshtypja për performancën e tyre. Testet e hartuara në klasë zbulojnë rreth njohurive të nxënësve për përmbajtjen dhe për zhvillimin e të menduarit. Përgjithësisht pyetjet e hapura japin informacion më të detajuar në lidhje me aftësitë e nxënësve sesa pyetjet në të cilat ka vetëm një përgjigje.

10.1 Parimet e hartimit të testeve nga mësuesi

Testet lejojnë shumëllojshmëri mënyrash të demonstrimit të aftësive të nxënësve. Prandaj:

- nxëniesit duhet të kuptojnë qëllimin dhe vlerën e testit;
- testi duhet të masë arritjen e rezultateve të të nxëniesit për një kapitull ose periudhë të caktuar;
- duhen dhënë udhëzime të qarta për secilën pjesë të testit;
- pyetjet duhet të ndryshojnë nga më e thjeshta te ajo më komplekse;
- pikët duhet të jepen për çdo pyetje apo rubrikë të testit;
- pyetjet duhet të jenë të llojeve të ndryshme (po/jo, e saktë/e gabuar, me zgjedhje të shumëfishtë, çiftim i elementeve, plotësim i vendeve bosh, zëvendësim i elementeve; përgjigje e zgjeruar, përgjigje e shkurtër etj.).

Testet duhet:

- të jenë të lehtë për t'u lexuar dhe të ketë hapësirë ndërmjet pyetjeve për të lehtësuar leximin dhe shkrimin;
- të përfshijnë një sërë rezultatesh të nxëniesit;
- të mund të kryhen nga nxëniesit me nevoja të veçanta;
- t'ju krijojnë mundësi nxënësve të zgjedhin kërkesat e ushtrimeve në mënyrë të pavarur nga njëra – tjetra;
- të kenë nivele të ndryshme të pyetjeve;
- të llogariten me kohë të mjaftueshme për të përfunduar të gjithë nxëniesit;
- të mos ngatërrohen me minitestet të cilat matin rendimentin e orës së mësimin dhe kanë vetëm një kërkesë.

Gjatë ndërtimit të testeve të arritjes për një grup njohurish të lëndës së gjuhës së huaj mësuesi duhet të ketë në konsideratë:

- numri i pyetjeve në teste varet nga ajo çfarë do të testohet. ky numër është i ndryshëm kur synohet testimi i përvetësimit të një koncepti, i përvetësimit të një mësimi, i përvetësimit të një kapitulli, i përvetësimit të lëndës së një periudhe, i përvetësimit vjetor të lëndës etj.;
- është mirë që testet të hartohen me pyetje të llojeve të ndryshme;
- pyetjet në test është mirë të radhiten sipas shkallës së vështirësisë së tyre;
- numri i pyetjeve të testit varet edhe nga koha në dispozicion, kjo kohë mesatarisht duhet të jetë 45 minuta;
- gjatë hartimit të një testi është shumë e rëndësishme vlefshmëria e pyetjeve të tij (d.m.th. garantimi i asaj që testi në tërësi duhet të vlerësojë ato koncepte, njohuri, aftësi e shprehje që ne i kemi vënë vetes si qëllim të kontrollojmë).

10.2 Hartimi i testit

Hartimi i testit të gjuhës së huaj bazohet te bazat metodologjike të hartimit të testeve. Pjesa më e rëndësishme e fazave/hapave, nëpër të cilat kalon hartimi i testit të vlerësimit lidhet me strukturën e tij, e cila ndërtohet duke u bazuar në këto faza:

- përcaktimi i aftësive dhe koncepteve që do të testohen me peshën përkatëse (% e pikëve që do të zënë secila aftësi) si dhe rezultatet e të nxënës sipas kompetencave komunikative;
- përcaktimi i peshës së niveleve që do të zbatohet në test (niveli i dytë i arritjes së kompetencave rekomandohet 40%) përfshin pyetje ku kërkohet që nxënësi të zbatojë një procedurë rutinë, mjaft të ushtruar në klasë. Niveli i tretë i arritjes së kompetencave (rekomandohet 40%) përfshin pyetjku nxënësit nuk i mjafton të kujtojë procedura rutinë, ose të imitojë zgjidhje standarde. Ai duhet të ndjehet para një situatë më komplekse, të cilën, sidoqoftë mund ta zgjidhë duke kombinuar njohuritë që disponon. Niveli i katërt i arritjes së kompetencave (rekomandohet 20%) përfshin pyetje ku nxënësi gjykon, zgjidh, jep mendim, vlerëson, harton duke vënë në dispozicion njohuritë e tij.)
- ndërtimi i tabelës së specifikimit (Tabela e Blue –Printit);

Konceptet/ aftësitë	Përqindja = Pikët	Rezultatet e të nxënës	Niveli II i arritjes së kompetencave	Niveli III i arritjes së kompetencave	Niveli IV i arritjes së kompetencave
.....

Pikët totale të testit	100% = ... pikë		40%= ...pikë Ose 35%	40% = ...pikë Ose 40%	20%= ... pikë Ose 25%

- hartimi i pyetjeve të testit;
- përcaktimi i skemës së vlerësimit (bazuar në shpërndarjen normale). Sistemi i pikëzimit që përdoret më shumë është ai që quhet analitik.

Dy nga elementet bazë të këtij sistemi janë:

- a. caktimi i pikëve për konceptet që testohen;
- b. skema e pikëzimit (ku jepen kriteret e shpërndarjes së pikëve që janë akorduar për konceptet që do të testohen duke pasur parasysh për bazë përgjigjen e saktë që duhet të jepet për këtë çështje).

Në konvertimin e pikëve me nota, kufiri i poshtëm rekomandohet 25% e totalit të pikëve. Më pas caktohen intervalet e pikëve nga nota 4 – 10.

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Përqindja e pikëve	<25%	25-38%	39-51%	52-64%	65-77%	78-90%	91-100%

10.3 Llojet e pyetjeve që hartohen në teste

Pyetjet mund të jenë:

a. Objektive:

Këto pyetje quhen objektive pasi vlerësues të ndryshëm, që vlerësojnë në mënyrë të pavarur arrijnë në të njëjtin vlerësim, duke u bazuar në një çelës përgjigjesh të sakta.

b. Subjektive:

Këto pyetje quhen subjektive pasi nxënësi do të shprehë thjeshtë mendimin e tij, ndjenjat, vlerësimin pozitiv ose negativ rreth një çështjeje të caktuar.

Disa nga llojet e pyetjeve që mund të përdoren në teste paraqiten si më poshtë:

1. Pyetje të hapura (open-ended questions)

Në bazë të gjatësisë së përgjigjeve që kërkojnë, këto pyetje ndahen në katër lloje:

- **Plotësime fjalish** (Cloze or completion questions). Nxënësit i kërkohet të përfundojë një fjali të papërfunduar.

Shembull 1

Finish the following sentences:

- a) I like places where _____.
- b) If I were you, I _____.
- c) I am not used to _____.

Shembull 2

Finis à ton choix les quatre phrases proposées.

- a) Si j'avais du temps libre, je _____.
- b) Je ne peux pas continuer le jeu parce que _____.
- c) Le professeur nous demande où _____.
- d) Demain matin il ira chez ses grands-parents et après il _____.

Shembull 3

Mach die Sätze weiter:

- a) Als ich zu ersten Mal das Auto fuhr, _____
- b) Immer wenn Ervin ins Büro kam, _____
- c) Wir konnten nicht fahren, weil wir _____
- d) Herbert schaltet den Fernseher ein, damit _____

- **Pyetje me përgjigje të shkurtra** (Short-answer questions). Nxënësit i kërkohet të përgjigjet shkurt, me një shprehje, me një fjali të thjeshtë, qoftë edhe me një fjalë.

Shembull 1

EMERGENCY PROCEDURES
<p>This applies to all persons on the school</p> <p>In cases of emergency (e.g. fire), find the nearest teacher who will:</p> <p>send a messenger at full speed to the Secretary Office OR inform the secretary Office via phone no</p> <p>.....</p>
PROCEDURE FOR EVACUATION
<p>Warning of an emergency evacuation will be marked by a number of short bell rings. (In the event of a power failure, this may be a hand-held bell or siren.)</p> <p>A. All class work will cease immediately.</p> <p>B.</p>

C. Teachers will take the class rolls.

D.

Complete the sentences below. Choose **NOMORE THAN THREE WORDS** from the text for each answer.

- a) In an emergency, a teacher will either phone the secretary office or...
- b) The signal for evacuation will normally be several.....
- c)

- **Pyetje me përgjigje të zgjeruar** (Extended-answer questions). Nxënësit i kërkohet të përgjigjet me fjali të përbëra ose komplekse, duke dhënë shpjegimet e duhura.

Shembull 1

Read the following topic sentences. Write down three supporting points, details or examples:

a) International students have difficulties taking notes in class for several reasons.

- _____
- _____
- _____

b) Everyone should consider several criteria before choosing a sport.

- _____
- _____
- _____

- **Pyetjet e tipit ese** (Essay-type questions). Nxënësit i kërkohet të prodhojë një pjesë të përmbledhur në një numr të caktuar fjalësh, me tekst të strukturuar ku të paraqitet qartë hyrja, seksioni qendror dhe mbyllja.

Shembull 1

In your English class, you have been talking about the environment. Today you are going to write an essay. Write an essay (up to 180 words) using all the notes you have taken during the discussion and give reasons for your point of view. *“Every country in the world has problems with pollution and damage to the environment.”*

Shembull 2

You see this announcement in your school English language magazine:

<i>Book reviews wanted</i>
Have you read a book in which the main character behaved in a surprising way? Write us a review of the book, explaining what the main character did and why it was surprising. Tell us whether you would recommend this book to other people. The best reviews will be published in the magazine.
Write your review using no more than 200 words.

Shembull 3

You see this announcement on an English language website:

<i>Articles wanted</i>
The most useful thing I have ever learned. What is the most useful thing you have learned? Who did you learn it from? Write an article answering these questions. We will publish the best articles on our website.
Write your article using 180-200 words.

Shembull 4

You have received this email from your English-speaking friend Dario:

From: Dario Subject: touring holiday Some college friends of mine are visiting your area soon for a week`s touring holiday. They would like to travel around and learn about your local area and its history. Can you tell me about some of the places they could visit? What`s the best way to travel around – car, bike or coach? Thanks Dario
Write your email. (160 words)

Shembull 5

Das Wetter in deinem Land beschreiben. Sie können die folgenden Sätze verwenden wie:

	es regnet	es ist sonnig
	es gibt Nebel	die Hitze
	es ist wolkig	es ist kalt
	es gibt Schnee	der Hagel
	es scheint	der Regen
	heiß	die Sonne usw.

Shembull 6

Scrivi un testo da pubblicare sul blog del programma “Amici per sempre” descrivendo come dovrebbe essere il tuo amico ideale, totale 120 parole.

2. Pyetje me alternativa (multiple choice).

Një pyetje me zgjedhje të shumëfishtë përbëhet nga dy pjesë: nga trangu dhe përgjigjet alternative ndër të cilat dallohet përgjigja e vetme e saktë.

Më poshtë janë disa rregulla që mësuesi duhet të ketë parasysh kur harton pyetje e alternative:

- alternativat duhet të vendosen vertikalisht pas përmbajtjes së pyetjes, në përputhje me rendin alfabetik;
- nuk duhet të përdoren alternativa që përplasen me njëra – tjetrën;
- pyetjet ndërtohen në përgjithësi me 4 alternativa;
- alternativat duhet të kenë gjatësi të njëjtë;
- alternativat duhet të jenë homogjene dhe t’i referohen së njëjtës kategori;
- në alternativa nuk duhet të ketë mbivendosje të dhënash apo intervalesh kohore;
- vetëm një alternativë është e saktë. nëse mund të jenë dy alternativa mësuesi specifikon “zgjidh dy alternativa” dhe në këtë rast kjo pyetje ka 2 pikë;
- pyetja me alternativë vlerësohet me një pikë;
- në përgjithësi rekomandohet të mos përdoren si alternativa shprehjet “asnjë nga të mësipërmet”, ose “të gjitha të mësipërmet”;
- pyetjet me alternativa shmangin në shkallë të lartë subjektivitetin në pikëzim.

Shembull 1

Read the text carefully and choose the correct answer:

Students who do not sign up before Friday lunchtime...

- A) won't be able to choose their afternoon activities next week.
- B) will not be able to do afternoon activities next week.
- C) will have to work in the afternoons next week.
- D) Will be able to do the activity they want

Activity School Notice Board

Please sign up for next week's afternoon activities before Friday lunchtime. If you don't do this, we will select activities for you.

Shembull 2

Read the text below and choose the correct word for each space (A, B, C, or D)

Easter Island

Easter Island is a small triangle of rock situated in the Pacific Ocean. It is about 2,000 miles (1) _____ the nearest city. Easter Island is (2) _____ for its statues.

Hundreds of these huge, stone

- A. for B. from C. on D. by
- A. important B. interesting C. famous D. fascinating

.....

Shembull 3

Lisez le texte attentivement. Vous devez choisir le mot convenant listé ci –dessous et écrivez-le dans les espaces vides

Les Français jugent les enseignants « compétents »

Sept Français sur dix estiment que les enseignants sont « compétents » selon un sondage. Les français ont une (1) _____ image des enseignants. C'est ce qu'affirme un sondage publié (2) _____ lundi, ainsi (3) _____ 73% des Français les enseignants sont compétents, 71% des personnes (4) _____ les trouvent « sympathiques » 62% les pensent « soucieux de leurs élèves » mais pourtant ils les (5) _____ dévoués.

- 1. A) beau B) bonne C) bon D) belle
- 2. A) ce B) cet C) cette D) ces

...

Shembull 4

Du liest die Programmtipps. Entscheide für wen die Sendung gedacht ist? Wähl die richtigen Antworten aus.

Holzeisenbahn statt Barbiepuppen

Wie Eltern die richtigen Geschenke für ihre Kinder finden können, warum Naturkosmetika gute Geschenke sind und welche Geschenke sich Männer wünschen – diese Themen und mehr in der Sendung. Eltern verzweifeln nicht selten angesichts der Wünsche nach Barbies, Glitzerfeen, Piratenschwertern und Plastikmonstern. Denn natürlich will niemand sein Kind mit einem „falschen“ Geschenk enttäuschen. Aber die Sorge, seine Kinder mit sorglos zusammengekauftem Spielzeug schädlichen Stoffen auszusetzen, ist groß. Lydia Heller berichtet für Fokus Europa über die Gefahren beim Spielzeugkauf und über unbedenkliche Alternativen.

Quelle:dw-© iStockfoto

Die Sendung richtet sich in erster Linie an:

- A) Mütter und Väter
- B) Kinder
- C) Verwandten
- D) Geschäftsleute

Shembull 5

Conosci l'espressione **“Ce l'ho sulla punta della lingua”**?

Scegli il significato appropriato tra i quattro proposti.

- A) ho qualcosa sulla lingua che mi dà fastidio
- B) non ricordo una parola
- C) non mi ricordo di cosa stavo parlando
- D) ho una nuova idea

3. Pyetjet “Po/Jo” ose “e vërtetë/ e gabuar”

Përgjigja e saktë për këto lloj pyetjesh vlerësohet me një pikë.

Shembull 1

Bullying

The creators of a controversial computer game about bullying have decided to go ahead and launch the game despite calls for it to be banned. In the game, the player takes on the role of a new student at a high school who has to fight the bullies, by punching them or hitting them with a baseball bat.....

No	Sentence	True	False
1	The makers of the computer game decided not to release the game.		
2	In the game, the player takes on the role of a bully.		
		

Shembull 2

Lisez attentivement le texte ci-dessous :

Carnaval, le temps des fêtes

Chaque année, un peu partout dans le monde, en février, c'est la période des carnivals. Les plus connus sont ceux de Nice, Dunkerque, Rio, Venise ou encore dans notre pays ceux de la ville de Korçë. Pendant ces grandes fêtes les gens se déguisent, chantent, dansent et surtout s'amuse. C'est une tradition qui existe depuis très longtemps. Pendant le carnaval, tout est permis !

Les règles de la vie normale sont mises entre parenthèses et chacun fait ce qu'il lui plaît. Avant, on inversait tout ; c'était un monde où les enfants se déguisaient en adultes, les riches en pauvres, les maîtres en esclaves. Toutes les classes sociales se mélangeaient et faisaient la fête. Aujourd'hui encore, le carnaval est l'occasion de jouer à être un autre, pendant une nuit. Les déguisements sont plus variés : des clowns, des animaux, des super-héros comme Spiderman ou Batman. À Dunkerque, les hommes se déguisent en femme et les femmes en homme. À Venise ou à Rio, on se cache derrière un masque pour ne pas être reconnu. Le mardi gras est le jour le plus important de la période du carnaval. Le carnaval permet à tout le monde de faire la fête et de faire le plein de bonne humeur.

D'après <http://www.1jourlactu.com>

Choisissez la variante VRAI ou FAUX en la justifiant avec une phrase ou une expression du texte.

		Vrai	Faux
1	Les carnivals existent depuis longtemps. Justification: _____		
2	Aujourd'hui, aux carnivals, les déguisements sont plus variés. Justification: _____		
3	Le mardi gras est un jour comme les autres de la période du carnaval. Justification: _____		

Shembull 3

“Sulla punta della lingua “

Nel corso degli anni Trenta nelle scuole italiane si affermarono le teorie di un pedagogo e logopedista ante litteram: Giorgio Maccaroni, convinto che solo tramite azioni traumatiche potesse restare impressa nelle giovani menti la conoscenza della lingua. Maccaroni era solito trascrivere su una lavagna un copioso numero di lemmi con relativa definizione, lasciando che gli studenti lo memorizzassero in un intervallo di tempo limitato. Seguiva la cancellatura della lavagna e l'assegnazione di un lemma a ognuno dei ragazzi, ai quali veniva appesa una targhetta sulla lingua con una molletta, in modo che la parola fosse letta da tutti tranne che dal diretto interessato. Il docente, poi, leggeva a ognuno la definizione della parola, finché lo studente riusciva a indovinarla. Di qui l'espressione “Ce l'ho sulla punta della lingua”, pronunciata nei momenti di frustrazione in cui quella parolina... no, proprio non ci sovviene. Il testo spiega l'origine dell'espressione “ce l'ho sulla punta della lingua”.

Indica se le seguenti affermazioni sono vere (V) o false (F).

		Vero	Falso
1	Giorgio Maccaroni pensava che per insegnare la lingua agli studenti si dovesse usare un metodo che li sciocasse.		
2	L'insegnante dava agli studenti pochi minuti per trascrivere le parole scritte sulla lavagna.		
3	Ogni studente doveva scrivere una parola su un foglietto e attaccarlo alla propria lingua con molletta.		

Shembull 4

Welche Fragen klingen wohl eher freundlich (f) und welche klingen wohl eher unfreundlich (u)? Kreuzen Sie an.

		f	u
1	Während eines Abendessens: „Die Soße ist lecker. Wie machst du die eigentlich?“		
2	Der Chef steht am Sonntag unerwartet vor der Tür: „Was wollen Sie denn hier?“		
3	Beim Frühstück: „Was ist mit dir? Bist du etwa böse?“		
4	Am Telefon: „Wie geht’s dir denn?“		

4. Pyetjet me çiftim (matching)

Këto lloj pyetjesh janë efikase për të testuar nëse nxënësi ka kuptuar informacionin e dhënë në të lexuar, mund të ristrukturojë informacione komplekse ose të bëjë kombinimin e duhur të fjalive të përbëra dhe komplekse.

Për çdo çiftim të saktë jepet një pikë, pra nëse ushtrimi ka 4 kombinime nga të dy kolonat, ai do të marrë 4 pikë, nga 1 për çdo kombinim të saktë.

Shembull 1

The people all want to attend a course. Read the descriptions of eight courses. Decide which course would be the most suitable for each person and do the matching.

	Course		People
1	A - Form and Colour This is year-long course is perfect for people who want to learn about how to use a camera and who want to take it up as a profession. Students will learn how to use light and shade, colour and different shapes. The course will also teach students to change their work using computer technology. Tips will be given on how best to get started in the profession.	A
2	B - Practice makes Perfect	B	Jenny is interested in a career in design, and

	Learn about how to use computer software to make your work life easier. This course is designed for people who use computers regularly as part of their career, but who feel they are unable to make the most of the technology. Learn about new software for storing documents and photographs and keeping records. This evening class runs for ten weeks from September to December.		wants to learn how to create art and change photographs using special computer programmes. She wants a course that will fit into her normal school day.
			
3	C. Explore your imagination.	C	
4	D	

Shembull 2

Match the two columns to have a meaningful sentence.

1	The rain started	A	when he was young.
2	He was a famous hockey player	B	before I was awarded the literature prize.
3	I wrote many books	C	while I was driving home.
4		

Shembull 3

Associez le mot et l'explication par une flèche.

a	L'addiction	1	Faire les choses sans excès
b	La modération	2	Fair subir avec insistance des actions répétées
c	La modération	3	Besoin/ Désir toujours plus intense d'une même chose
d	La résistance	4	Chasser quelqu'un d'un groupe
e	Le harcèlement	5	Capacité à supporter des épreuves
f	La discrimination	6	Séparer d'un groupe et traiter quelqu'un de manière particulier
g	L'exclusion	7	

Shembull 4

Sie haben von einem Freund eine E-Mail bekommen. Lesen Sie sie.

In der E-Mail finden Sie einige umgangssprachliche Ausdrücke. Was bedeuten sie?

Liebe/r ...,

danke für deine E-Mail. Schön, mal wieder was von dir zu hören. Ich habe mich so lange nicht gemeldet, weil ich einfach mal wieder wahnsinnig viel um die Ohren habe. Bei mir stehen gerade die ganzen Abschlussprüfungen an. Ich kann dir sagen, ich sehe echt kein Land. Das Schlimmste ist, dass ich Prüfungsangst habe. Die erste Prüfung ist erst in drei Wochen und ich kann jetzt schon nicht mehr schlafen. Besonders vor den mündlichen Prüfungen habe ich richtig Bammel. Ich habe so Panik, dass ich in der Prüfung bin und mir dann plötzlich überhaupt nichts mehr einfällt. Also, wenn du irgendwelche Tipps gegen Prüfungsangst auf Lager hast, wäre ich dir sehr dankbar.

Übrigens habe ich Isabella letzte Woche getroffen und soll dich grüßen. Sie hat auch gefragt, wann du mal wieder nach Kiel kommst. Vielleicht können wir ja meinen Abschluss zusammen feiern? Was meinst du?

Melde dich!

Viele Grüße

Lukas

Ordnen Sie die Bedeutungen zu.

1. wahnsinnig viel um die Ohren haben	a) etwas wissen
2. etwas steht an	b) überlastet sein
3. kein Land sehen	c) Angst haben
4. Bammel haben	d) etwas findet bald statt
5. etwas auf Lager haben	e) sehr viel zu tun haben

Shembull 5

Abbina le descrizioni dei prodotti Ferrero – Kinder alle immagini corrispondenti (Attenzione! C'è un'immagine in più.)

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

- Un morbido cioccolatino ripieno con un rivestimento croccante di nocciole e cioccolato al latte, venduto in un elegante rivestimento dorato.
- Un cioccolatino rettangolare ripieno di liquore alla ciliegia, incartato in eleganti rivestimenti.
- Un cioccolatino bianco ripieno di crema di latte e mandorle, avvolto nel wafer e ricoperto con scaglie di cocco.
- Una barretta di cioccolato al latte con wafer croccante, ripiena di crema di nocciole, ideale per uno spuntino.

Un cioccolatino dalla forma rettangolare, ripieno di caffè, per una carica di energia dal gusto deciso.

5. *Pyetjet me plotësim (Gap filling)*

Për çdo plotësim të saktë jepet një pikë.

Shembull 1

Complete this letter. Write one word for each space.

Dear Sir / Madam,

I stayed(a) _____ the Grand Hotel last week (b) _____ Tuesday to Thursday. I think I left a gold ring (c) _____ my hotel room. I (d) _____ in room 309. It (e) _____ be in the

cupboard next (f) _____ the bed. Please (g) _____ you look for it? (h) _____ you find it, can you send it to me?

Thank you very much,
Celia Hicks.

Shembull 2

Read the article about a student. Fill in the gaps with the correct word.

My name's Hannah and I'm twenty years old. I've got a daughter (a) _____
(calls/called/names) Nicole. She's (b) _____ (nearly/quite/yet) three now. I live in a small
flat (c) _____ (in/on/at) the city centre. It isn't a nice place to live. It's very noisy and dirty
and there is (d) _____ (somewhere/anywhere/nowhere) for Nicole to play.

Shembull 3

Complétez le dialogue avec les pronoms indéfinis ci-dessous

D'autres, aucun ne, chacun, tous, les autres, les mêmes, certains (2 fois), quelques-uns, les uns

Les loisirs des lycéens

- Je viens de recevoir les résultats de la dernière étude sur les lycéens français.
Tu veux en connaître (a) _____ ?
- J'aimerais bien avoir quelques informations sur leurs loisirs.
- Alors...Ils pratiquent (b) _____ une activité. (c) _____ jouent d'un instrument, (d) _____ font du sport ou de la danse. (e) _____ chantent dans une chorale ou font du théâtre. (f) _____ d'entre eux est actif sur les réseaux sociaux.
- Et sur la politique, que dit l'étude ?
- L'étude montre que parmi les lycéens (g) _____ s'intéresse à la politique. Pourtant (h) _____ participent à des associations écologiques, (i) _____ à des projets humanitaires. Ce sont (j) _____ qui disent vouloir faire du bénévolat pendant leurs vacances.

Shembull 4

Lesen Sie den Text "Wie halten Sie sich fit?" Ergänzen Sie die Wörter.

Im (1)_____ bleibt meist nicht viel Zeit, sich mit dem Thema "Fitness" zu beschäftigen. Oft stellt man die eigenen (2) _____ hinter Arbeit und Familie zurück. Wie ist das bei dir? Gehst du regelmäßig ins Fitnessstudio, um dich sportlich zu (3)_____ und auf diese Weise Stress (4_____)? Oder fordert dich dein Alltag ausreichend, sodass du kein (5) _____ mehr brauchst?

Erzähl uns, wie du dich fit hältst, und erfahre, was andere dazu sagen.

Shembull 5

Completare il testo con le preposizioni.

Noi donne dobbiamo capire che il passato non c'è più e che non esiste più un certo tipo 1)_____ società e 2) _____ mentalità; dobbiamo confrontarci 3)_____ il mondo d'oggi, con la società 4)_____ cui viviamo e con quello che produce. Le famiglie d'oggi 5)_____ un solo figlio, con entrambi i genitori che lavorano, non sono schiave del consumismo: 6)_____ realtà devono fare i conti 7)_____ le bollette, il mutuo o l'affitto, e le irrinunciabili spese 8)_____ semplice sopravvivenza.

6. Renditja sipas radhës së duhur (Ordering)

Ky tip ushtrimi konsiston në renditjen e disa elementeve sipas radhës së duhur, duke formuar një fjali, pohim të plotë ose edhe një tregim të shkurtër.

Shembull 1

What's the correct order to make a correct sentence?

a / decided/ go/ on/ picnic/ to/ we

Shembull 2

Put the sentences in the correct order so as make a story:

- After washing her face, she ...
- She left home at ...
- Mira woke up at seven o'clock.

-

Shembull 3

Eine Biografie. Bringen Sie die Textteile in eine sinnvolle Reihenfolge.

A

Nachdem ihm in Österreich Asyl gewährt wurde, hielt er sich in den folgenden Jahren mit zahlreichen Gelegenheitsjobs über Wasser.

B

Der literarische Durchbruch gelang ihm mit seinem Familienroman „Engelszungen“, der 2003 erschien und in ganz Europa auf großes Interesse stieß.

C

Seit 1991 schreibt Dinew Drehbücher, Theaterstücke und Erzählungen auf Deutsch. Seine Anerkennung als Schriftsteller hat er sich über unzählige Wettbewerbe erarbeitet, bis die Verlage auf ihn zukamen.

D

Auf die Frage, wo er zu Hause ist, sagt Dimitré Dinew: „Heimat wird unter den Menschen ausgemacht. Das Wort ist meine Heimat.“ Mit nationalem Bekenntnis oder geografischer Zugehörigkeit hat Heimat für ihn nichts zu tun.

E

Dimitré Dinew wurde im Jahr 1968 in Plowdiw/Bulgarien geboren und lebt heute als freier Schriftsteller in Wien.

F

Sein Abitur machte er 1987 am Bertolt-Brecht-Gymnasium in Pasardschik. Drei Jahre später floh er über die grüne Grenze nach Österreich.

7. Transformim fjalish (key word transformation)

Në këtë lloj ushtrimi, nxënësit i kërkohet që të tranformojë strukturën e fjalisë duke ruajtur të njëjtin kuptim.

Shembull 1

Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not change the word given. You must use between 2 to 5 words, including the word given.

A very friendly taxi driver drove us to school.

		<i>phrase or a word</i>			
		<i>comprehends a short text</i>		Ex. 2 Ex. 3	Ex. 3
Përdorimi i gjuhës (Use of language)	12 points 26%	<i>uses correctly superlative and comparative degrees of adjectives</i>	Ex. 4	Ex. 4	
		<i>uses correctly relative pronouns</i>	Ex. 5		
Të shkruarit (writing)	10 points 23%	<i>writes a short argumentative essay</i>	Ex. 6	Ex. 6	Ex. 6
	100% 45 pikë		35% pikë	40% pikë	25% points

**Shënim: Mësuesi sipas mundësive të klasës udhëzohet që të përfshijë edhe aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit në test.*

Tabela e pikëve

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	<11	11-17	18-23	24-29	30-34	35-40	41-45

Shembull 1

Test përmbledhës 50 minuta (klasa 12- gjuhë angleze)

READING COMPREHENSION

Exercise 1

Read the text below and answer the questions. For questions 1 and 5, choose the answer which best answers the question according to the text. There is only one correct answer for each question. For questions 2-4, answer the questions using information from the text. You may use words from the text or your own words. Do not use more than 20 words for each answer.

Learning languages

It is not easy to answer the question; “Which is the most difficult language to learn?” as there are many factors to be taken into consideration. In a first language the differences are

unimportant because people learn their mother tongue naturally, so the question of how hard a language is to learn is only relevant when learning a second language.

A native speaker of Spanish, for example, will find Portuguese much easier to learn than a native speaker of Chinese, for example, because Portuguese is very similar to Spanish, while Chinese is very different, so first language can affect learning a second language. The greater the differences between the second language and the first, the harder it will be for most people to learn. Many people answer that Chinese is the hardest language to learn, possibly influenced by the thought of the complicated Chinese writing system and pronunciation. However, for Japanese speakers, who already use Chinese characters in their own language, learning writing will be less difficult than for speakers of languages using the Roman alphabet.

Some people seem to learn languages easily, while others find it very difficult. Teachers and the circumstances in which the language is learned also play an important role, as well as each learner's motivation for learning. If people learn a language because they need to use it professionally, they often learn it faster than people studying a language that has no direct use in their everyday life.

The language that British diplomats have found to be the most problematic for them is Hungarian, which has 35 cases, different forms of a noun according to whether it is subject, object, genitive, etc. This does not mean that Hungarian is the hardest language to learn for everyone, but it causes British diplomatic personnel, who are generally used to learning languages, the most difficulty. However, Tabassaran, a Caucasian language has 48 cases, so it might cause more difficulty if British diplomats had to learn it.

No language is easy to learn well, though languages which are related to the first language are easier. Learning a completely different writing system is a huge challenge, but that does not necessarily make a language more difficult than another. In the end, it is impossible to say that there is one language that is the most difficult language in the world.

1. Why has the author written this text?

1 point

- A) To provide information about different languages in the world.
- B) To explain why British diplomats find it difficult to learn Hungarian.
- C) To give some factors which influence the learning of foreign languages.
- D) To support the idea of Chinese being the most difficult language to learn.

2. Why do Chinese people find learning Portuguese difficult? **2 points**

3. When do people learn a language faster? **2 points**

4. Why does the Hungarian language cause the most difficulty to British diplomats? **2 points**

5. According to the text, which are the easiest languages to learn? **2 points**

6. Which word or phrase is closest in meaning to “cases” in the fourth paragraph? **1 point**
- A) forms of verbs
 - B) forms of nouns
 - C) examples of words
 - D) particular situations

Exercise 2

Read the text about visiting Geneva. Choose the statement from **A–F**, which best summarises each paragraph and write the letter next to the numbers. There is **one** statement that you do not need to use. **5 points**

- A** Attractive scenery around the city
- B** Entertainment events
- C** For science and nature lovers
- D** For those interested in global affairs
- E** Guided tour by bus
- F** Means of getting around

Geneva: What to do while you're there.

1. _____ Commonly mistaken as the Swiss capital, the attractive city of Geneva sits nestled at the southern tip of Lake Geneva, surrounded by the Alps and with views of Mont Blanc. It offers skiing and snowboarding for fans of the slopes, as well as hiking, culture, and cuisine for summer visitors.
2. _____ Discover ECNR (European Council for Nuclear Research), a physics laboratory that holds some of the most fascinating secrets of the universe. Also, don't forget that

a visit to Geneva would not be complete without a mountain hike. Mont Salève is popular for a day trip; 20 kilometres from the city centre, it offers views of the lake and beyond into France.

3. _____ Explore the home of the United Nations at the *Palais des Nations*. Take a tour through the building, where some of the most important negotiations the world has ever seen have taken place. The *International Red Cross Museum* first opened in 1988 and underwent a significant renovation from 2011 to 2013. Explore the thought-provoking *Humanitarian Adventure*, which offers the opportunity to enter into the history of humanitarian action.
4. _____ The live music scene in Geneva is varied, from laid-back jam sessions at *Le Chat Noir* to rock and reggae at funky *L'Usine*. Join the city for the ultimate fireworks celebration to mark the end of Geneva's summer festival, which takes place during the second weekend of August. This is a grand affair that unites the city.
5. _____ Geneva has a public transport network consisting of trams, buses, boats, and trains. The whole system uses the same ticket. Public transport is free within the city for anyone who has booked a hotel. There are also free transfers to the city from the airport, making travel stress-free.

Exercise 3

*Read the text about robots and a new industrial revolution. Seven sentences have been removed from the text. For questions 1-8, choose from sentences a-i the one that best fits each gap. There is **one** sentence that you do not need to use.*

8 points

Does the next industrial revolution spell the end of manufacturing jobs?

Robots have been taking our jobs since the 1960s. (1) _____ It comes down to the question of what a robot really is. (2) _____ For example, in the 20th century, traditional robots didn't look human but were automated machines or robotic arms building cars in factories. Commercial 21st century robots include supermarket self-checkouts, automated guided warehouse vehicles, and even burger-flipping machines in fast-food restaurants.

Ultimately, humans haven't become completely redundant because these robots may be very efficient, but they're also kind of dumb. They currently do not think; they just act, in highly accurate but very mechanical ways. (3) _____ But the need to physically supervise robotic machines is all set to change thanks to a new wave of smarter, better

value robots that can adapt to multiple tasks. This change will be so significant that it will create a new industrial revolution.

This era known as 'Industry 4.0' is being driven by the same technological advances that enable the capabilities of the smartphones in our pockets. (4) _____ This combination will produce smarter robots with better sensing and communication abilities that can adapt to different tasks, and even coordinate their work to meet demand without the input of humans.

Industry 4.0 machines are flexible, collaborative, and can operate more independently, which ultimately removes the need for a highly-skilled workforce. But while these machines are getting smarter due to Artificial Intelligence, they are still not as smart as us. (5) _____ So, programmers are still necessary.

What's coming next is known as 'deep learning'. Similar to big data analysis, it involves processing large quantities of data in real time to make decisions about the best action to take. (6) _____ A perfect example of deep learning was demonstrated by Google's *AlphaGo* software, which taught itself to beat the world's greatest *Go* players.

Exactly what impact a smarter robotic workforce with the potential to operate on its own will have on the manufacturing industry is still widely disputed. (7) _____ It could well be the 22nd century before robots really have the potential to make human labour obsolete by developing not just deep learning but true artificial understanding that mimics human thinking.

Ideally, Industry 4.0 will enable human workers to achieve more in their jobs by removing repetitive tasks and giving them better robotic tools. (8) _____ Technology that has made humans redundant in the past has forced us to adapt, generally with more education.

- a) So why are politicians and business leaders only now becoming so worried about robots causing mass unemployment?
- b) After reviewing the data, business analysts decided to invest in the production of more powerful microchips.
- c) However, the majority do agree that Artificial Intelligence, as we know it from science fiction, is still in its infancy.
- d) In theory, this would allow us humans to focus more on business development, creativity and science, which would be much harder for any robot to do.

- e) Such innovations use low-cost and high-power computers, high-speed communication and Artificial Intelligence.
- f) The difference is that the machine learns from the data so it can improve its decision making.
- g) This is because today's industrial Artificial Intelligence operates at a narrow level, which gives the appearance of human intelligence exhibited by machines, but it still needs to be designed by humans.
- h) This means that humans are still needed to work around robots, doing the jobs machines can't, and fixing them when they break down.
- i) While science fiction has often portrayed robots as androids carrying out tasks in the much the same way as humans, the reality is that robots take much more specialised forms.

USE OF LANGUAGE

Exercise 4

Complete the conversation with the comparative or superlative form of the adjectives in brackets.

7 points

In the Modern Art Museum

A: What do you think of the exhibition, John?

B: Yeah, great, actually it's (1) _____ (good) than I expected.

A: Yeah, I think it's (2) _____ (funny) than last year. Actually it's the (3) _____ (good) exhibition I've ever been to. I really liked the photos of the birds. They are as (4) _____ (colorful) as in real nature.

B: Personally, I thought the giant boy sculpture was the (5) _____ (interesting) thing in the exhibition.

A: I didn't see it. Where is it?

B: It's a little bit (6) _____ (far), on the right. It's (7) _____ (big) than you, so you can't miss it.

A: Thank you.

Exercise 5

Put one suitable word in each space (who, which).

5 points

The story so far:

Mr. Brown (1) _____ is travelling to Paris because of a mysterious letter, is the only person (2) _____ witnesses a murder at the train station. He went to an office there to answer the letter (3) _____ he had received. There he discovered that his uncle Gordon, (4) _____ lives in South America, has sent a small box (5) _____ he is only to open if in trouble.

WRITING

Exercise 6

Write an essay on the following topic:

Which has a more positive impact on academic achievement at school:

a student's self-motivation or a motivating teacher?

In your essay, give at least two arguments to support your opinion. You should use at least **180** words.

	Content	organisation	grammar	vocabulary	mechanics
points	2	2	2	2	2

Shembull 2

Test për mbledhës 50-60 minuta (klasa 12- gjuhë frënge)

Plotësimi i tabelës së specifikimeve (Blueprint)

Afësitë	Përqindja = Pikët	Rezultatet e tënxënit Nxënësi:	Niveli II i arritjes	Niveli III i arritjes	Niveli IV i arritjes
Të lexuarit (compréhension écrite)	23 points 51 %	<i>Trouve l'idée principale d'un texte</i>	Ex.1		
		<i>Trouve des informations spécifiques</i>		Ex.1	
		<i>Trouve le sens détaillé des mots et expressions</i>			Ex.1/3
		<i>Comprend un petit texte</i>	Ex.2	Ex.2/3	Ex.2/3
Përdorimi i gjuhës Utilisation de la langue	12 points 26%	<i>Utilise correctement les structures d'une conversation de la vie quotidienne</i>	Ex.4	Ex.4	
		<i>Utilise correctement les différentes structures de</i>		Ex.5	Ex 5

		<i>la grammaire (temps et modes etc)</i>			
		Utilise correctement les différentes structure de la grammaire (articles ,pronoms ,prépositions)	Ex 6	Ex. 6	
Të shkruarit Production écrite	10 points 23%	<i>Ecrit un essai argumenté/article</i>	Ex.7	Ex.7	Ex.7
	100% 45 pikë		40% 18 pikë	40% 18 pikë	20% 9 points

**Shënim: Mësuesi sipas mundësive dhe nivelit të klasës udhëzohet që të përfshijë edhe aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit në test.*

Tabela e pikëve

Nota	4	5	6	7	8	9	10
Pikët	<11	11-17	18-23	24-29	30-34	35-40	41-45

Gjuha Frënge

COMPREHENSION ÉCRITE

Exercice 1

Lisez le texte ci-dessus, puis répondez aux questions, en cochant (x) la bonne réponse, ou en écrivant l'information demandée

10 points

Santé: Un adulte sur cinq sera obèse en 2025

Si des politiques de lutte contre l'obésité ne sont pas mises en œuvre « rapidement » dans le monde, des « conséquences sanitaires d'une ampleur inconnue » sont à craindre, estime le Pr Majid Ezzati. Selon une étude coordonnée par ce chercheur de l'Imperial Collège de Londres, l'obésité touche aujourd'hui près de 650 millions d'adultes, soit 13% de la population mondiale adulte, un pourcentage qui pourrait atteindre 20% d'ici 2025 si le rythme de progression actuelle de cette épidémie se maintient.

« En 40 ans, nous sommes passés d'un monde où l'insuffisance pondérale était deux fois plus importante que l'obésité à un monde où les personnes obèses sont plus nombreuses que celles en sous-poids », souligne le scientifique. [...]

L'étude évalue le nombre d'obèses adultes à 641 millions en 2014, dont 375 millions de femmes et 266 millions d'hommes. En 1975, ils n'étaient que 105 millions. Une explosion

liée notamment à une alimentation industrielle trop riche, mais aussi à des prédispositions génétiques. [...] L'obésité constitue désormais « un problème important de santé publique » dans de nombreuses régions à revenu intermédiaire (Pacifique, Moyen-Orient, Afrique du Nord, certains États d'Amérique du sud ou des Caraïbes), relève l'étude. Si l'IMC* est resté globalement stable entre 1975 et 2014 chez les femmes japonaises et la plupart des femmes européennes (à l'exception notable des Britanniques), les six pays riches anglophones (USA, Royaume-Uni, Australie, Canada, Irlande et Nouvelle-Zélande) présentent des résultats nettement plus inquiétants: ils accueillent aujourd'hui un cinquième des adultes obèses dans le monde, soit 118 millions de personnes, et 27% des obèses sévères, soit 50 millions.

La résolution du problème passe à la fois par une action individuelle et collective: une remise en question des habitudes alimentaires de chacun s'impose, de même que la mise en place de politiques visant à freiner le développement de l'obésité.

APF, 20 avril 2016

* 'L'IMC (indice de masse corporelle) correspond au rapport entre le poids et la taille d'une personne

Cochez la réponse correcte:

6. L'obésité est un phénomène qui: **1 point**
- A) Accroît
 - B) Diminue
 - C) reste invariable.
 - D) reste inconnu.
7. Si on ne prend pas de mesures, d'ici en 2025, combien d'adultes en souffriront : **1 point**
- A) 13%
 - B) 20%
 - C) 27%
 - D) 30%?
8. Selon une étude coordonnée par le chercheur Pr Majid Ezzati: **1 point**
- A) Il y a plus de femmes adultes obèses que des homes
 - B) Il y a plus d'hommes adultes obèses que des femmes
 - C) La réponse n'est pas dans le texte
 - D) Il y a tant de femmes adultes obèses que des hommes.

Répondez aux questions

9. Quelles sont les causes de l'augmentation de l'obésité? **2 points**

a) _____

b) _____

10. Est-ce qu'il y a des pays où les chiffres de l'obésité n'ont pas connu une progression?

1 point

11. Pour quelles régions ce phénomène est devenu un problème important de santé Citez-les?

3 points

12. Comment on peut résoudre ce problème selon le texte?

1 point

Exercice 2

Complétez le message avec les mots ci-dessous. Faites les modifications nécessaires

8 points

Salon des solidarités

Ce salon _____ de réunir de nombreuses associations caritatives et de leur permettre _____ Il a été _____ en 2005, d'abord sous le nom de Salon de l'humanitaire. De nombreuses _____ y sont représentées: Médecins sans frontières, l'UNICEF, la Croix-Rouge, etc.

L' _____ et le bénévolat sont donc _____ dans ce salon.

Vous aussi, vous pouvez _____ à ceux qui sont en difficulté en faisant un don ou devenant _____ dans l'une de ces associations.

http://www.solidaire .com

bénévole-ONG-action humanitaire--- récolter des fonds-venir en aide – avoir pour objectif – créer _ à l'honneur

Exercice 3

On a enlevé du contenu de cette lettre 5 expressions Choisissez l'expression qui convient de

A à F. Attention une des expressions ne doit pas être utilisée

5 points

Sujet: Smartphones: outil de travail ou la laisse électronique?

Bonjour à tous!

J'ai 25 ans et j' (1) _____ récemment. A mon arrivée dans l'entreprise, le directeur m'a donné un Smartphone, J'étais vraiment surpris! En effet, cet appareil coute très cher ... c'est une merveille technologique! J'ai donc considéré ce <cadeau> comme (2) _____. Et puis, j'étais content aussi car grâce à ce téléphone, je peux passer des appels illimités ... et c'est gratuit! Inutile donc de continuer à avoir un téléphone portable personnel pour (3) _____ ou ma famille, Je les appelle et je leur envoie des messages avec le Smartphone du bureau! Je ne dépense plus un centime pour mes communications. Je trouvais tout cela vraiment génial mais depuis 1 mois, mon directeur m'appelle le week-end et m'envoie des mails tard le soir. Il faut lui répondre rapidement, (4) _____, Je travaille de plus en plus, J'ai la sensation que j'(5) _____ qu'avant. De plus, ces heures supplémentaires ne sont pas comptabilisées donc pas payées. Voilà ma situation. Qu'en pensez-vous? Pour vous, le Smartphone est-il un extraordinaire outil de travail ou une laisse électronique? Que feriez-vous à ma place?

Merci d'avance pour vos réponses!

Martin

- A) un signe de reconnaissance
- B) ai été embauché
- C) être toujours disponible
- D) appeler mes amis
- E) – ai besoin de plus
- F) ai moins de vie privée.

UTILISATION DE LA LANGUE

Exercice 4

Complétez le dialogue avec: *afin de / pour / pour que / . Depuis*

4 points

La parole est aux représentants des ONG.

Claire. : « Nous menons des actions sur le terrain _____ la pauvreté disparaisse ».

Pierre: « Moi, je représente une association qui a été créée _____ aider les enfants en difficulté scolaire et qui exerce son activité ici _____ 2 ans ».

Claire: « Nous offrons les structures nécessaires _____ former les candidats au départ en émission humanitaire. »

Exercice 5

Mettez les verbes entre parenthèses au subjonctif ou indicatif?

3 points

Aller étudier à l'étranger

Avant de vous installer, il faut que vous (avoir) _____ une idée des possibilités de logement sur place.

Il est préférable que vous (chercher) _____ des informations sur Internet. Il y a beaucoup de sites qui vous permettront de savoir quels sont les prix.

Si vous (trouver) _____ une annonce intéressante, nous vous conseillerons de contacter le propriétaire pour vous présenter.

Exercice 6

Complétez les phrases avec l'élément qui convient ou cochez la réponse exacte

5 points

1. L'émission musicale _____ ce journaliste anime sur TV5 est vraiment passionnante.

A. dont B. où C. que D. qui

2. De toute façon _____ je fasse, vous ne semblez pas intéressés par ce cours de science

A. bien que B. pour que C. quoi que D. sans que

3. Notre départ est à minuit tant dis que _____ est à 15 h 00.

A. la sienne B. le mien C. les siens D. le vôtre

4. Des associations du Croix Rouge ont offert des livresaux enfants.

A. Elles en leur ont offert. B. Elles leur en ont offert.
C. Elles les leur ont offerts. D. Elles en ont offert à eux

5. Le président français a précisé que les financements culturels européens _____ des artistes sont liés à leurs compétences et non à leur réputation. 1 point

A. au fond B. au moyen C. au profit D. au lieu

Exercice 7

Production écrite

10 points

Dans le cadre de l'organisation de « Une journée sans ma voiture» Le maire de votre ville a décidé d'interdire la circulation des voitures dans le centre –ville. Vous écrivez un article sur le journal local pour donner votre opinion sur cette interdiction (160-180)

	Contenue	Organisation	Grammaire	Lexique	Orthographe
points	2	2	2	2	2

XI. NIVELET E ARRITJEVE

Arritjet e nxënësve regjistrohen dhe raportohen kundrejt niveleve të arritjes. Mësuesi duhet të përdorë nivelet e arritjes kur merr një vendim për arritjet e nxënësve në lidhje në rezultatet e të nxënësve. Nivelet e arritjes përshkruajnë nivelin në të cilën nxënësi duhet të punojë për të arritur një nivel ose notë të caktuar.

Nxënësit gjithmonë duhet të kenë një kopje të niveleve të arritjes në mënyrë që ata të dinë se çfarë duhet të bëjnë dhe të jenë në gjendje të bëjnë për të arritur në një nivel apo për të marrë një notë të mirë në një detyrë. Nivelet e arritjes ju ndihmojnë në shënimet tuaja për të orientuar nxënësit të përmirësojnë performancën e tyre në të ardhmen. Për të siguruar interpretim korrekt të niveleve të arritjeve kur mësuesi vlerëson nxënësit, duhet që të gjithë nxënësit të përfundojnë të njëjtën detyrë në të njëjtat kushte dhe të gjithë mësuesit të përdorin të njëjtat nivele arritjesh për vendosjen e notës.

Mësuesit pastaj mund të krahasojnë punën e nxënësve dhe të vijnë në një të kuptuar të përbashkët të niveleve të arritjeve.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi i ndihmon ata të kuptojnë më shumë se si të mësojnë. Nxënësit vlerësojnë punën e tyre (vetëvlerësimin) ose punën e të tjerëve (vlerësimi i nxënësit nga nxënësi). Nxënësve duhet t'u ofrohet mundësia për të vlerësuar të nxënësve të tyre dhe të nxënësve të tjerëve sipas kritereve të përcaktuara.

Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi:

- vazhdon ciklin e të mësuarit duke bërë pjesë vlerësimin e të nxënësve;
- u tregon nxënësve pikat e forta dhe ku ata duhet të përmirësohen;
- angazhon nxënësit në mënyrë aktive në procesin e vlerësimit;
- u mundëson nxënësve që të jenë përgjegjës për mësimin;
- ndihmon nxënësit të kuptojnë kriteret e vlerësimit dhe nivelet e arritjes.

Vlerësoni në klasë

Përdorni kohën e klasës për të kryer dhe për të vlerësuar detyrat e klasës, detyrat e shtëpisë, punën me Portofolin Evropian të Gjuhëve, projektet, përgjigjet me gojë, prezantimet, kuizet dhe testet (me zgjedhje të shumfishta, e saktë/ e gabuar, me çiftime, po/jo). Ky vlerësim mund të kryhet fare mirë me anë të nxënësve, është vlerësim zhvillues dhe me reagime të menjëhershme. Vlerësimet në klasë janë më të shkurtra, marrin më pak kohë për të shënuar dhe janë të dobishme, sepse japin reagime të menjëhershme mbi përparimin e nxënësve.

Zhvendosni përgjegjësinë

Prezantoni vetëvlerësimin dhe vlerësimin e nxënësit nga nxënësi për të zhvilluar aftësitë e nxënësve për të vlerësuar punën e tyre dhe atë të shokëve të tyre. Vetëvlerësimi dhe vlerësimi i nxënësit nga nxënësi rrit sasinë e reflektimit të nxënësve. Përdorni Portofolin Evropian të Gjuhëve. Sigurisht mësuesi mund të plotësojë vlerësimin. Nuk është e nevojshme të mbahet shënimi për çdo vlerësim apo të vendoset notë për çdo vlerësim. ***Vlerësimi është hartuar për të përmirësuar përvoja mësimore për ju dhe për nxënësin, jo vetëm për të “akredituar” nxënësit.***

Shembull 1

Tabela e mëposhtme tregon një model se si nxënësi mund të vlerësojë veten në një detyrë të foluri.

TALK	Description	Rarely	Sometimes	Always
T-Time	I participate in the conversation for the entire duration of the task.			
A-Accuracy	I use appropriate vocabulary with unnecessary repetitions and pauses.			
L-Listening	I actively listen to my partner answering questions and asking when			

	prompted to do so.			
K-Kind	I am kind and courteous working with partner during the conversation.			

Shembull 2

Nxënësi në lëndën e gjuhës së huaj, përdor Portofolin Evropian të Gjuhëve, si një instrument shumë i rëndësishëm për vetëvlerësimin. Nxënësi vlerëson veten duke u bazuar tek përshkruesit e aftësive gjuhësore sipas nivelit që ai është duke mësuar atë vit shkollor.

Fotografia e mëposhtme tregon tabelën e vetëvlerësimit për aftësinë e të dëgjuarit për nivelin B2. Nxënësi e plotëson këtë tabelë në fund të çdo periudhe për të parë se sa përparim ka bërë në lëndën e gjuhës së huaj që po mëson, ku i ka mangësitë dhe vendos qëllimet për të ardhmen.

Tabela e vetëvlerësimit - Nivel B2

Përdore këtë listë për të regjistruar përparimin tënd dhe për të vendosur përparësitë e tua.

Kolona 1:
Vendos tre kryqe (+++) ose shëno me (√√√) në kraht të gjërave që ti mund t'i bësh lehtësisht.

Kolona 2:
Vendos dy kryqe(++) ose shëno me (√√) në kraht të gjërave që ti mund të bësh me vështirësi.

Kolona 3:
Vendos një kryq(+) ose shëno me (√) në kraht të gjërave që ti do të doje të bëje dhe nuk bën ende.

Nëse nuk kupton ndonjë gjë nga udhëzimet e mësipërme, pyet mesuesin për ndihmë.
Nëse shënon mbi 80% të çështjeve në kolonën 1, ti ke arritur atë nivel gjuhësor.
Ti mund të shtosh në fund të tabelës së vetëvlerësimit edhe gjëra të tjera që mund të bësh ose që do të doje të bëje.

Checklist - Level B2

Use this checklist to record your progress and set your priorities.

Column 1:
Put three crosses (+++) or ticks (√√√) next to the things you can easily do.

Column 2:
Put two crosses (++) or ticks (√√) next to the things you can do with difficulty.

Column 3:
Put a cross (+) or tick (√) next to the things you would like to know but you can not yet do.

If you do not understand something in the above instruction, ask your teacher to help.
If you have marked over 80% of items in column 1, you have probably reached that language level.
You can add other things you can do or would like to do at the end of the checklist.

Language

	1	2	3
Të dëgjuarit Listening Hören Écouter	★ ★ ★	★ ★	★
Unë mund të kuptoj në detaje çfarë më thuhet në gjuhën e folur standarde edhe në ambiente të zhurmshme. I can understand in details what is said to me in standard spoken language even in a noisy surrounding. <i>Ich kann im Detail verstehen, was man mir in der Standardsprache sagt – auch wenn es in der Umgebung störende Geräusche gibt.</i> Je peux comprendre en détail une conversation dans une langue standard même dans un environnement bruyant.			
Unë mund të ndjek një lëksion, kur tema është e njohur dhe prezantimi është i strukturuar në mënyrë të hapur dhe të qartë. I can follow a lecture, when the subject matter is familiar and the presentation is straight forward and clearly structured. <i>Ich kann einer Vorlesung folgen, wenn die Thematik vertraut ist und wenn der Aufbau einfach und klar ist.</i> Je peux suivre un cours magistral sur un sujet familier quand la présentation est claire et structurée.			
Unë mund të kuptoj pjesën më të madhe të dokumentarëve në radio që përcillen në gjuhën e përditshme dhe mund të identifikoj gjëndjen shpirtërore dhe tonin e folësit etj. I can understand the most radio documentaries delivered in standard language and I can identify the speaker's mood, tone etc. <i>Ich kann im Radio die meisten Dokumentarsendungen, in denen Standardsprache gesprochen wird, verstehen und die Stimmung, den Ton usw. des Sprechenden heraushören.</i> Je peux comprendre la majorité des documentaires à la radio en langue courante et je peux identifier l'état d'âme et la tonalité du locuteur.			
Unë mund të kuptoj dokumentarët televizivë, intervistat direkt, diskutimet, dramat dhe pjesën më të madhe të filmave në një dialekt standard. I can understand TV documentaries, live interviews, talk shows, plays and most of the films in a standard dialect. <i>Ich kann am Fernsehen Dokumentarsendungen, Live-Interviews, Talk-Shows, Fernsehspiele und die meisten Filme verstehen, wenn in der Standardsprache und nicht im Dialekt gesprochen wird.</i> Je peux comprendre des documentaires à la télévision, des interviews en direct, des discussions et des pièces de théâtre en dialecte.			

Portofoli Evropian i Gjuhëve - 3

Shembull 3

Nxënësi mund të vetëvlerësojë një ese para se ta dorëzojë atë, duke përdorur modelin e mëposhtëm:

<i>Persuasive Essay Checklist</i>	
Name:	_____
Topic:	_____
☐	I clearly state my position in the introduction.
☐	I give at least three reasons to support my position.
☐	I support each reason with details and evidence.
☐	I stay focused on the topic.
☐	My conclusion summarizes the arguments.
Other things I want to make sure I do:	
☐	
☐	
☐	
Notes:	_____

Shembull 4

Fiche d'auto-évaluation/evaluation
de Compréhension d'un document audio-visuel

Éléments à évaluer		J'ai réussi	Je n' ai pas réussi
			
Repérer	Le type de document(activité2 ex 1)		
Identifier	les éléments présents (exercice 2		
Comprendre	Les points principaux d' une information		
e	(activité 1/ex 2 activité 4/ex 1)		
	Les points principaux de courtes interviews ex 1/2		

XII. NDRYSHIME POZITIVE QË SJELL VLERËSIMI BAZUAR NË KOMPETENCA

<i>Për nxënësit</i>	<i>Për mësuesit</i>	<i>Për prindërit</i>
Siguron informacion për pikat e forta dhe mundësitë për zhvillim.	Siguron të dhëna të hollësishme për aspekte të ndryshme të të nxënësit.	Siguron informacion të detajuar dhe specifik për arritjet e fëmijës.
Mbështet dhe nxit procesin e të nxënësit.	Krijon mundësi të gjykojë më mirë për arritjet e nxënësve.	Përfshihen në procesin e të nxënësit të fëmijës.
Siguron vetëbesim te nxënësit.	Siguron të dhëna nga burime të ndryshme për të motivuar nxënësin.	Vlerësohen jo vetëm arritjet, por edhe përpjekjet që bëjnë fëmijët e tyre.
Krijon mundësi për vetëvlerësim dhe forma të larmishme vlerësimi.	Organizimi i veprimtarive gjithëpërfshirëse gjatë zhvillimit të mësimin me dy orë të njëpasnjëshme e lehtëson shumë këtë proces vlerësimi.	Prindërit kanë mundësi të japin mendimin e tyre për vlerësimin e fëmijës së tyre.
Motivon zhvillimin e kompetencave të të nxënësit (kompetencave kyçe dhe lëndore).	Nxit rritjen profesionale të mësuesit.	Zhvillimi i kompetencave kyçe aftëson nxënësit edhe në zgjidhjen e situatave në jetën e përditshme.
Bazohet në nivele arritjesh të njëjta për të gjithë.	Mësuesi është objektiv, transparent dhe objektiv për të gjithë	Bazuar në nivele prindërit ndërgjegjësohen për vlerësimin e fëmijës së tyre.
Zhvillon talente dhe i jep mundësi të gjithë nxënësve të tregojnë aftësitë e tyre.	Siguron gjykime dhe mbështet vendimmarrje mbi bazën e të dhënave të shumta që siguron.	Sigurojnë informacione mbi bazën e të dhënave që mësuesi siguron nga burime të ndryshme.
E bën nxënësin më “miqësor” me lëndën.	E bën lëndën më “të dashur” për nxënësin.	E bën shkollën dhe mësuesit më “të pëlqyeshëm” për fëmijët e tyre.

Zhvendosje në vlerësim

Nga vlerësimi i fokusuar te ajo që nxënësi nuk di.	⇒	Te vlerësimi i procesit se si nxënësi e ndërton dijen.
Nga përdorimi i rezultateve për të llogaritur notën.	⇒	Te përdorimi i rezultateve për të informuar rreth të nxënësit.
Nga vlerësimi vetëm i mësuesit.	⇒	Te nxënësi që është i përfshirë në vlerësimin e vazhduar të punës së tij dhe të të tjerëve.
Nga gjykimi i punës që mund të dëmtojë motivimin e nxënësit.	⇒	Te përshkrimi i punës që fuqizon dhe motivon nxënësin.

XIII. BIBLIOGRAFIA

- IZHA, 2014, Korniza kurrikulare.
- IZHA, 2014, Kurrikula bërthamë AML, klasat 10-12.
- IZHA, 2014-2018, Programet me kurrikulën e bazuar në kompetenca, klasat 10-12
- IZHA, 2015, Korniza e vlerësimit të nxënësit.
- IZHA, 2016, Nivelet e arritjes.
- IZHA, 2017, Udhëzuesi i zhvillimit të kurrikulës në arsimin e mesëm të lartë.
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment: Companion Volume (Council of Europe, 2020)
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment: Companion Volume with new descriptors (Council of Europe, 2018)
- Programet lëndorë “Gjuhë e huaj e parë”, “Gjuhë e huaj e dytë” Klasa 11-12
- European Language Portfolio Guide for Teachers and Teacher Trainers; David Little and Radka Perclova
- ASCAP- Student centered instruction manual – practical guide for teachers and teacher trainers. <https://www.ascap.edu.al/document/student-centered-instruction-manual-practical-guide-for-teachers-and-teacher-trainers/>
- ASCAP- Empowering professionals – a practical manual for english language teacher trainers <https://www.ascap.edu.al/document/empowering-professionals-a-practical-manual-for-english-language-teacher-trainers/>
- <https://americanenglish.state.gov/>
- <https://www.teachingenglish.org.uk/>